

ΟΡΘΟΔΟΕΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Έτος Ιδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Μάιος - Ιούνιος 1997

Αριθμός Τεύχους 104-105

RECEIVED

AUG 26 1997

Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Η μνήμη του τιμάται στις 9 Μαΐου

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Έτος Ιδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Αριθμός Τεύχους 104-105

Μάιος - Ιούνιος 1997

Ετήσια Συνδρομή £10

Διευθύνεται από Συντακτική Επιτροπή

5 CRAVEN HILL, LONDON W2

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

First Published 1964

May - June 1997

Third Period

No: 104 - 105

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3. Εγκύκλιος Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων για τα 75χρονα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής.
4. Τα ονομαστήρια του Οικουμενικού Πατριάρχη.
4. Φεστιβάλ Νεολαίας Nottingham και Midlands.
5. Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα, Παν-Ορθόδοξο Σημείο για την Χριστιανική Κατήχηση.
- 6-8. Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου στην Κοινότητα του Bristol.
9. Αρχιμ. Ανθίμου Ελευθεριάδη, Περί Ελπίδος.
9. Ανθίμου, Δόξα στη Μνήμη.
- 10-12. Μακαρίου Τηλλυρίδη, Επισκόπου Ριφούτας Ο Μητροπολίτης Καμπάλας και Πάσης Ουγγαρίας Θεόδωρος Ναγκνάμα.
- 13-19. Χάση Μεττή, Κύπρος, Οκτώβριος 1931.
19. Δούκα, Η απάντηση ενός Ηγέτη.
20. Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα, Η σημασία της Ονομαστικής μας Εορτής.
- 21-22. Very Revd. Archimandrite Dr. Panteleimon Tsorbatzoglou, The Bible and the Ecological Issue.
- 23-24. Fr. Christos B. Christakis, Augustine of Hippo, The special features of his teaching on the Trinity.
25. Ecclesiastical News.
- 26-28. Χρονικό Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου.

**ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ
Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ
ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΣΤΟΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Ο τελευταίος Αυτοκράτορας του Βυζαντίου

Η 29η Μαΐου είναι ημέρα μνήμης για σύνολο το Ελληνικό Έθνος. Είναι η επέτειος της Αλώσεως της Βασιλίδος των πόλεων, της Πόλης των ονείρων μας, της έδρας του μαρτυρικού μας Οικουμενικού Πατριαρχείου, της Κωνσταντινουπόλεως.

Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος έμεινε μέχρι το μαρτυρικό του τέλος μαχόμενος υπέρ Πίστεως και Πατρίδος στα τείχη της ένδοξης Πόλης. Στο τέλος έπεσε κι αυτός, μαζί με την Βασιλεύουσα. Η ιστορία έγραψε το όνομά του στο μεγάλο βιβλίο της με ολόχρυσα γράμματα.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου
για τα 75χρονα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής (1922-1997)

Αγαπητοί,

Με τη βοήθεια του Αγίου Θεού, η Ι. Αρχιεπισκοπή μας συμπληρώνει εφέτος Εβδομήντα Πέντε χρόνια συνεχούς και καρποφόρου ζωής σε τούτη την ευλογημένη Χώρα του Ηνωμένου Βασιλείου. Τον Μάρτιο του 1922 ο αοίδιμος Οικουμενικός Πατριάρχης Μελέτιος Δ΄ ο Μεταξάκης και η περί αυτόν Αγία και Ιερά Σύνοδος έλαβαν την ιστορική απόφαση να ιδρύσουν τη Μητρόπολη Θυατείρων και να θέσουν έτσι επίσημα και αδιαμφισβήτητα την εκκλησιαστική και πνευματική τους σφραγίδα πάνω στις χιλιάδες Ομογενών που διέμεναν στη Δυτική και Κεντρία Ευρώπη. Επέλεξαν δε σαν Έδρα της Θεοσώστου αυτής Επαρχίας του Οικουμενικού θρόνου το Λονδίνο, ως πρώτο και ποιμενάρχη της τον αείμνηστο Μητροπολίτη Γερμανό Στρηνόπουλο, Σχολάρχη της Θεολογικής Χάλκης, έναν από τους πλέον εξέχοντες εκκλησιαστικούς Αρχιερείς του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Είναι, λοιπόν, πρόπον και σκόπιμον όπως, την μεγάλη αυτή Επέτειο η Ομογένεια, που ζει και προσδεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο, την εορτάσει με τη σοβαρότητα, αλλά και τη μεγαλοπρέπεια που της αξίζει. Να τιμήσουμε πρώτ' απ' όλα το Σεπτέμβριο μας Οικουμενικό Πατριαρχείο, κάτω από τις πτέρυγες του οποίου βρίσκεται η Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μ. Βρετανίας. Ύστερα δε να τιμήσουμε τους Ποιμενάρχες, αλλά και τον Κλήρο και τους λαϊκούς Αρχόντες και το ευσεβές Ποίμνιο των Κοινοτήτων μας, οι οποίοι συνέβαλαν κατά καιρούς στην εδραίωση και την καρποφόρο δραστηριότητα και την πρόοδο της Μητροπόλεως αρχικά και αργότερα Αρχιεπισκοπής μας.

Καλούμε, λοιπόν, όλους σας όπως μεριμνήσετε για τα κάτωθι:

- 1) Να οργανώσετε τοπικές Εορταστικές Εκδηλώσεις, ώστε η ιστορική διαδρομή της Αρχιεπισκοπής και η προσφορά της στην πνευματική οικοδομή του Ποιμνίου μας να γίνει γνωστή σε όσο το δυνατό μεγαλύτερα στρώματα του λαού μας.
- 2) Να φροντίσετε για τη διασφάλιση των Αρχείων της Κοινότητας, τα οποία θα ήταν ορθό και σκόπιμο στο εγγύς μέλλον να φωτοτυπήσετε και αντίγραφά τους να στείλετε στην Αρχιεπισκοπή προς φύλαξη και μελέτη και ασφάλεια.
- 3) Να αναλάβει κάποιος από σας που διαθέτει ιστορικές και συγγραφικές γνώσεις να ετοιμάσει ένα περιεκτικό σύντομο ιστορικό της Κοινότητός σας.

Στην έκθεση αυτή, να αναφέρετε τους Ιδρυτές, τους Ιερείς και τα κατά καιρούς Συμβούλια σας. Να αναφέρετε επίσης τα περιουσιακά στοιχεία της Κοινότητας (δηλαδή πότε αποκτήσατε το ναό και τους άλλους βοηθητικούς χώρους κ.τ.λ.), το Ελληνικό σας Σχολείο και τις λοιπές δραστηριότητές σας. Και όλ' αυτά να συνοδεύονται, - όπου τούτο είναι δυνατό, - και με κατάλληλες φωτογραφίες.

Η Ι. Αρχιεπισκοπή ετοιμάζει την έκδοση ενός αναμνηστικού τόμου για την ιστορία της, γι' αυτό οι δικές σας εκθέσεις θα είναι απαραίτητες ώστε να μην απουσιάζει καμμία Κοινότητα από τις σελίδες του τόμου αυτού. Έτσι αποτυπώνεται η ποικιλόμορφη ζωή και δραστηριότητα της Αρχιεπισκοπής και των Κοινοτήτων της.

ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

1. Η Ι. Αρχιεπισκοπή, επίσης, θα οργανώσει το Σάββατο, 11 Οκτωβρίου 1997, στο ξενοδοχείο Royal Lancaster του Λονδίνου, Lancaster Terrace, Hyde Park, London W2 2TY, μεγάλη πανομογενειακή Εκδήλωση. Καλείσθε όπως μετάσχετε κι εσείς και μέλη της Κοινότητός σας.
2. Την Κυριακή πρωί, 12 Οκτωβρίου 1997, θα τελεσθεί στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου Αρχιερατικό Συλλείτουργο.
3. Στις 20, 21, 22, 24 Οκτωβρίου θα δοθούν Διαλέξεις με ομιλητή τον Καθηγητή Ιστορικό κ. Βασίλειο Σταυρίδη, με θέμα: "ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ, Η ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ."
4. Θα οργανωθούν ωσαύτως διάφορες άλλες παρεμφερείς εκδηλώσεις με πρωτοβουλία της κάθε Κοινότητας σε συνεργασία με την Αρχιεπισκοπή.

Κάθε κοινοτική Επιτροπή μαζί με τον Ιερέα της και τους λοιπούς τοπικούς Συλλόγους και τις Οργανώσεις καλείται να συμβάλει στη διοργάνωση Εκδηλώσεων για να τιμηθεί δεόντως το γεγονός, το δε Ποίμνιο να γίνει κοινών και συμμετοχό τούτης της κοινής χαράς και ευλογίας της Εβδομηκονταπενταετίας της Αρχιεπισκοπής μας.

Πρόεδρος της Επιτροπής του Εορτασμού ανέλαβε ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Κιανέων κ. Χρυσόστομος, πλαισιούμενος και από ομάδα επιλέκτων ομογενών.

Ευχόμαστε σε όλους σας υγεία και την επιστασία του Αγίου Θεού στα έργα σας. Θα αναμένουμε την ενεργό συμμετοχή και βοήθειά σας στους Εκκλησιαστικούς και Πνευματικούς αυτούς Εορτασμούς. Και διατελούμε μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Λονδίνο, Ιούνιος 1997

+Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας Γρηγόριος

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Panagiotate Despota,

Epefkairia onomastirion ymon ieros kliros kai apan ymeteron efseves poimnion theosostou eparhias Thyateiron kai Mehgalis Vretanias thermos syghairomen stop Prosefthometha isypsiston ina harizite ymin ygeian kai makrohmereysin epagatho Orthodoxias kai genous eisan eth ymon polla ki evlogimena

Archiepiskopos Gregorios

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Ιερwτάτε Αρχιεπίσκοπε Θυατείρων και Μεγάλης Βρεταννίας, υπέρτιμε και έξαρχε Δυτικής Ευρώπης, εν Αγίω Πνεύματι αγαπητέ αδελφέ και συλλειτουργέ της ημών Μετρίότητος κύριε Γρηγόριε, χάρις ειη τη υμετέρα Ιερότητι και ειρήνη παρά Θεού.

Ευχαρίστως ελάβομεν το εόρτιον συγχαρητήριο μήνυμα της υμετέρας αγαπητής Ιερότητος και προαγόμεθα ίνα εκφράσωμεν αυτή δια τώνδε των Πατριαρχικών ημών Γραμμάτων τα πλέον εγκάρδια ευχαριστήρια επί τη συμμετοχή αυτής εις την χαράν της εορτής του Αγίου Αποστόλου Βαρθολομαίου, του και προστάτου και κηδεμόνος της ημετέρας Μετρίότητος.

Η πνευματική συμπαράστασις της υμετέρας αγάπης εμψυχοί ημάς εις την συνέχισιν του "καλού αγώνος" και υπαγορεύει τα ανάλογα ημών προς αυτήν αισθήματα αδελφικής τιμής και αγάπης.

Λογιζόμενοι την υμετέραν προσφιλή Ιερότητα συναθλητήν υπέρ του Ευαγγελίου Ιησού Χριστού και απευθύνοντες αυτή τον εγκάρδιον αδελφικόν ημών ασπασμόν εν Αυτώ, αντευχόμεθα αυτή τα κράτιστα και επικαλούμεθα επ' αυτήν και επί τους συν αυτή την χάριν και το άπειρον Αυτού έλεος.

1997 Ιουνίου 12η

+ Ο Κωνσταντινουπόλεως αγαπητός εν Χριστώ αδελφός Β.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΕΟΛΑΙΑΣ NOTTINGHAM ΚΑΙ MIDLANDS

Τω Οσιολογιωτάτω Αρχιμανδρίτη κυρίω Ιακώβω Σάββα, Προέδρω της Οργανωτικής Επιτροπής του Α' Φεστιβάλ Μαθητών και Νεολαίας των Κοινοτήτων Nottingham και Midlands, τέκνω της ημών Μετρίότητος εν Κυρίω αγαπητώ, χάριν και ειρήνην παρά Θεού.

Ευχαρίστως ελάβομεν το από της ζ' Μαΐου ε.ε. υικόν γράμμα της υμετέρας αγαπητής Οσιολογιότητος, δι' ου υποβάλλετε τη Μητρί Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία και ημίν περί τού συγκαλουμένου αυτόθι Α' Φεστιβάλ σπουδάζοντων και εργαζομένων ομογενών νέων τη Κυριακή κβ' τρέχοντος μηνός Ιουνίου, επ' ω και αιτείσθε τας ευχάς του καθ' ημάς Οικουμενικού Πατριαρχείου και τας ημετέρας Πατριαρχικάς ευχάς.

Εις απάντησιν, εκφράζομεν διά τώνδε των Πατριαρχικών ημών ευχαικών Γραμμάτων την πατρικήν χαράν ημών επί τη πρωτοβουλία και ευλογούμεν το Φεστιβάλ υμών τούτο, ως προσπάθειαν ενότητος, αφορμήν συντονισμού των καλών προσπαθειών, και ευκαιρίαν αλληλογνωριμίας και προβληματισμού επί κοινών προβλημάτων, αλλά και εφαρμογής κοινών ιδανικών.

Εν τω Ιερw Ευαγγελίω αναγιγνώσκομεν "ουαί τω ενί", καθότι ο άνθρωπος σώζεται δια της αγάπης, διά τω πλησίον, κατά τους λόγους του Κυρίου ημών "αγαπάτε αλλήλους", ότι "εν τούτω γνwσονται πάντες ότι εμοί μαθηταί εστέ, εαν αγάπην έχητε εν αλλήλοις".

Είθε ο Κύριος της αγάπης, του ελέους και των οικτιρμών να επιβλέψη ίλεως και επ' ημάς και να ανοίξη τας καρδιάς πάντων υμών και να συμβη ό,τι ο ίδιος εβεβαίωσεν, ότι "ο πιστεύων εις μέ... ποταμοί εκ της κοιλίας αυτού ρεύσουσιν ύδατος ζωvτος".

Εν τοιαύταις σκέψεσι και προσδοκίαις, καταστέφομεν την υμετέραν αγαπητήν Οσιολογιότητα και πάντας τους συνδεδρους δια των ευχών της Μητρός Εκκλησίας και δια των ημετέρων Πατριαρχικών ευλογιών, και δεόμενοι του Πατρός των Φώτων και πάσης παρακλήσεως όπως σκέπη και κατευθύνη την ζωήν υμών εις παν έργον αγαθόν και εις οδούς προόδου και καταξίωσης του χρόνου της ζωής, επικαλούμεθα επ' ημάς την χάριν και το άπειρον Αυτού έλεος.

1997 Ιουνίου 21η

+ Ο Κωνσταντινουπόλεως διάπυρος προς Θεόν ευχέτης Β.

Πανοσιολογιωτάτων Αρχιμανδρίτην Ιάκωβον Σάββα, τους Συνεργάτες του και τη Νεολαία που συμμετέχει στο Festival της περιοχής, Midland.

Αγαπητοί μας,

Με πολλή χαρά επικοινωνώ μαζί σας με την ωραία ευκαιρία της διοργάνωσης του Festival Νεολαίας που διοργανώνεται στην Περιοχή σας.

Εθλώ πρώτα να συγχαρώ όλους εκείνους οι οποίοι εργάστηκαν για την διοργάνωσή του και συμμετέχουν σήμερα σε τούτη την εορτή της Νεολαίας μας.

Για την Εκκλησία, για την Πατρίδα και για τη Χώρα που ζούμε η Νεολαία αποτελεί την ελπίδα του μέλλοντος. Είμαστε βέβαιοι ότι σεις οι Νέοι θα παραμείνετε κοντά στην Ορθόδοξη μας Εκκλησία. Θα σπουδάσετε και θα εκπαιδευθείτε ανάλογα για να μπορέσετε να φανείτε αντάξιοι και των προσδοκιών των Γονιών σας, και της κοινωνίας της οποίας είσαστε μέλη. Να ονειρεύεστε τα ωραία και ευγενικά ιδανικά που διδάσκει η Εκκλησία και το Ευαγγέλιο της αγάπης που έφερε ο Χριστός στον κόσμο.

Να καλλιεργείτε το σεβασμό προς την Οικογένεια, τους Δασκάλους και τις Πολιτικές Αρχές του τόπου που ζούμε και έχουμε την ελευθερία να λατρεύουμε τον Τριαδικό Θεό σύμφωνα με την Ορθόδοξη Χριστιανική μας παράδοση και πίστη. Να μάθουμε να μοιραζώμαστε τα αγαθά και τα ταλέντα μας και με τους άλλους ανθρώπους, και ιδιαίτερα Εκείνους που έχουν ανάγκη της βοήθειας και της αγάπης μας.

Με τούτες τις ιερές σκέψεις σας χαιρετίζω όλους και σας εύχομαι υγεία, πρόοδο και ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ. Λυπούμε πολύ γιατί δεν μπορώ προσωπικά να είμαι μαζί σας, αλλά θα με εκπροσωπήσει ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Τροπαίου κ. Αθανάσιος.

Προσεύχομαι για την επιτυχία σας στη ζωή και την κοινωνία που ζούμε και προσοδεύουμε και διατελώ μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Λονδίνο, 22/6/1997

+ Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

ΠΑΝ-ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ

του Οικον. Αναστασίου Σαλαπάτα

Πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 10 Μαΐου 1997, στους ιδιαίτερα φιλόξενους κοινοτικούς χώρους της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στο Λονδίνο, το 1ο Παν-ορθόδοξο Συμπόσιο για την Χριστιανική Κατήχηση. Το Συμπόσιο αυτό οργανώθηκε από μια Παν-ορθόδοξη Επιτροπή, που έχει έδρα το Λονδίνο, και μέλη της οποίας είναι κληρικοί και λαϊκοί από όλες τις Εθνικές Ορθόδοξες Εκκλησίες που λειτουργούν στην Μεγ. Βρετανία. Την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία εκπροσωπεί επάξια στην Επιτροπή αυτή ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος.

Το εν λόγω Συμπόσιο βρίσκονταν υπό την αιγίδα του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγορίου, όπως επίσης και του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σουρόζ κ.κ. Αντωνίου (της Ρωσικής Εκκλησίας), καθώς και του Σεβασμιωτάτου Επισκόπου Μεγ. Βρετανίας και Σκανδιναβίας κ.κ. Δοσιθέου (της Σερβικής Εκκλησίας).

Στην ευλογημένη αυτή Σύναξη έλαβαν μέρος πολλοί κληρικοί και λαϊκοί, μέλη των διαφόρων Εθνικών Ορθόδοξων Εκκλησιών του Ηνωμένου Βασιλείου. Ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η μεγάλη προσέλευση νέων ανθρώπων. Σκοπός της Σύναξης ήταν να συναντηθούν όλοι αυτοί που εργάζονται στις Ορθόδοξες Εκκλησίες τους στο έργο της Χριστιανικής Κατήχησης, να γνωριστούν μεταξύ τους, να ανταλλάξουν σκέψεις, ιδέες και απόψεις, να γνωρίσουν ο ένας τις διάφορες πρακτικές που χρησιμοποιεί ο άλλος, στο συγκεκριμένο έργο της Κατήχησης, και τέλος να εμπλουτισθούν όλοι με γνώσεις αλλά και εμπειρίες, από την σπουδαία αυτή δυνατότητα της επικοινωνίας μεταξύ τους.

Οι εργασίες του Συμποσίου ξεκίνησαν στις 10.00 π.μ. και ολοκληρώθηκαν στις 4.30 μ.μ. Έτσι, δόθηκε η δυνατότητα, κατά την διάρκεια της ημέρας, να ακουστούν πολλές ομιλίες, αλλά και παρατηρήσεις και προτάσεις από τους συμμετασχόντες.

Ανάμεσα στους ομιλητές ήταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σουρόζ κ.κ. Αντώνιος, ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος, ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Διοκλείας κ. Κάλλιστος, ο Αιδεσιμολογιώτατος π. Χρήστος Χρηστάκης και άλλοι, Έλληνες και ξένοι. Οι ομιλητές με ξεχωριστή έμπνευση και σοφία ανέλυσαν πολλές πλευρές του σπουδαιότερου αυτού τομέα του έργου της Εκκλησίας μας, στον οποίο ονομάζουμε Χριστιανική Κατήχηση.

Όπως επισημάνθηκε στο Συμπόσιο η Κατήχηση αφορά όλους τους Ορθόδοξους Χριστιανούς, απευθύνεται προς όλα τα στρώματα της κοινωνίας και προς όλες τις ηλικίες και είναι ανάγκη όλοι μας να είμαστε συνειδητοποιημένοι στον τομέα αυτό, γιατί σίγουρα ο καθένας μπορεί να προσφέρει με τον δικό του τρόπο στην καλύτερη πραγμάτωση του κατηχητικού έργου.

Η Κατήχηση ξεκινά από την εμβρυακή ηλικία, αφού ο τρόπος ζωής της μητέρας επηρεάζει σαφώς την ανάπτυξη του εμβρύου. Μια εγκυμονούσα, η οποία έχει εκκλησιαστική ζωή και συμμετέχει στα ιερά μυστήρια, ζώντας ταυτόχρονα μια ήρεμη και χριστιανική ζωή στην κατ' οίκον Εκκλησία, περνά στο έμβρυο πολλά θετικά μηνύματα, τα οποία βοηθούν ουσιαστικά στην

ψυχοσωματική ανάπτυξη και ολοκλήρωση του παιδιού της.

Αργότερα, όταν το παιδί γεννηθεί και μεγαλώσει, έχουμε την δυνατότητα να το εισαγάγουμε στο Κατηχητικό Σχολείο, που είναι το Σχολείο της Πίστης. Εκεί θα μάθει τις αλήθειες του Ευαγγελίου και θα αρχίσει σιγά-σιγά να συνειδητοποιείται γύρω από την εκκλησιαστική του ταυτότητα, πορεία και ζωή.

Στην συνέχεια έχουμε να αντιμετωπίσουμε τους εφήβους και τους νέους, οι οποίοι έχουν πολλά χαρίσματα και αρετές, και μπορούν να αφομοιώνουν πολύ εύκολα τα ευλογημένα μηνύματα του Ευαγγελίου και της Ιερής Παράδοσης, αρκεί να ασχοληθούμε μαζί τους με αγάπη και κατανόηση.

Η Κατήχηση όμως απευθύνεται και προς τους ενήλικους. Όλοι μας έχουμε ανάγκη να ξανα-ευαγγελιζόμαστε συνεχώς και να ανανεώνουμε την σχέση μας με την Νύμφη του Κυρίου μας, την Εκκλησία. Για τούτο χρειάζεται πάντα να εκκλησιαζόμαστε, να μελετούμε τη Αγία Γραφή και άλλα καλά χριστιανικά βιβλία, να ακούμε με προσοχή τον ιεροκήρυκα να αναλύει το Ευαγγέλιο και τις αλήθειες της πίστης μας και να αναπτύσσουμε χριστιανικές φιλίες, που θα μας βοηθούν στην επίγεια πνευματική μας πορεία.

Στην όλη υπόθεση της Κατήχησης οπωσδήποτε εμπλέκονται όλοι: κληρικοί, κατηχητές, δάσκαλοι και γονείς. Η ευθύνη όλων αυτών, ιδιαίτερα μάλιστα των γονέων, που βλέπουν περισσότερο από όλους τους άλλους τα παιδιά τους, είναι πολύ μεγάλη. Όλοι όμως πρέπει να είναι σε συνεχή επαφή και επικοινωνία μεταξύ τους, για να εξασφαλίσουμε όλοι μαζί την μεγαλύτερη δυνατή επιτυχία στο κατηχητικό έργο της Εκκλησίας μας.

Το Συμπόσιο ασχολήθηκε εκτενώς με όλα τα παραπάνω και αποφάσισε (με πρόταση του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου μας κ.κ. Γρηγορίου) να συνεχίσει την συζήτηση και την έρευνα όλων αυτών των δεδομένων, γιατί είναι ανάγκη όλοι οι Ορθόδοξοι, ανεξάρτητα από εθνικότητα, να συνειδητοποιήσουμε την ανάγκη για ενότητα, ομόνοια και συναντίληψη, για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε όσο πιο αποτελεσματικά γίνεται τις πολλαπλές και ποικίλες νέες καταστάσεις στις οποίες μας εισαγάγει η προοδευμένη μεν, επιστημονικά και τεχνολογικά, αλλά και "πονηρεμένη" (κατά τον Φώτη Κόντογλου) εποχή μας.

Η "ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ" στον L.G.R. φιλοξενεί την Δευτέρα 2 Ιουνίου 1997, τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Σουρόζ κ.κ. Χρυσόστομο (καθιστός, πρώτος από αριστερά). Διακρίνονται επίσης ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος (καθιστός, πρώτος από δεξιά) και όρθιοι από αριστερά: ο Αρχιμ. Ανθίμος Ελευθεριάδης, ο Αρχιμ. Δαμιανός Κωνσταντίνου και ο Οικον. Αναστάσιος Α. Σαλαπάτα.

Ο ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ BRISTOL

Η Πρόεδρος της Βοηθ. Αδελφότητας "Η Ταβιθά" κα Ιωάννα Σταμπονλία προσφέρει στον Άγιο Πάφου αναμνηστικό δώρο. Διακρίνεται επίσης και ο Ιερέας της κοινότητας Οικον. Γεώργιος Νικολάου.

Την Τρίτη 3 Ιουνίου 1997 και ώρα 6.00 μ.μ. έφθασε στην Κοινότητά μας ο Μητροπολίτης Πάφου κ.κ. Χρυσόστομος, συνοδευόμενος από τον Οικονόμο π. Αναστάσιο Σαλαπάτα (εφημέριο του Ιερού Ναού Αγ. Παντελεήμονος, Harrow, Λονδίνου), τον κ. Γλαύκο Βιολάρη και τον κ. Σωτήρη Κωνσταντίνου. Επισκεύθηκε την Εκκλησία και το Σχολείο μας και στις 7.00 μ.μ. χοροστάτησε του Εσπερινού στην εκκλησία μας.

Συμμετείχαν περίπου 60 άτομα. Αργότερα παρατέθηκε δείπνο προς τιμήν του στο ελληνικό εστιατόριο "The All in One" στην Park Road, όπου συμμετείχαν γύρω στα 30 άτομα. Η βραδυά ήταν εξαιρετική!

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΠΑΦΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ

Οικον. Γεωργίου Νικολάου

(Ι.Ν. Αγ. Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, Bristol,
3η Ιουνίου 1997)

Αγαπητοί φίλοι και αδελφοί Χριστιανοί,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

Απόψε ψάλλαμε στην Εκκλησία μας την Ιερή Ακολουθία του Εσπερινού, με την ευκαιρία της Εορτής της Αποδόσεως του Πάσχα, που σημαίνει δηλαδή την κατακλείδα της φετινής αναστάσιμης περιόδου.

Σ' αυτήν λοιπόν την αναστάσιμη και ιδιαίτερα χαρμόσυνη ημέρα, μας προσέφερε ο Μεγάλος Θεός μας την παμέγιστη ευλογία να υποδεχθούμε και να φιλοξενήσουμε στην ιστορική Κοινότητά μας μια σπουδαία εκκλησιαστική προσωπικότητα της σύγχρονης Ορθόδοξης Εκκλησίας μας, που μας έρχεται κατ' ευθείαν από την Μητέρα Πατρίδα και μας μεταφέρει εδώ την ευλογία της Αποστολικής

Εκκλησίας της Κύπρου μας, την οποία διακονεί ως ο δεύτερος τη τάξει Αρχιερέας της.

Είναι ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ.κ. Χρυσόστομος, Ποιμένας και οιακοστρόφος της γεραράς και σεβάσμιας και παλαιαφάτου Μητροπόλεως της Πάφου, ο οποίος και μας προσέφερε την τιμή και την χαρά να παρευρεθεί και να χοροστατήσει στην Ιερή αυτή Ακολουθία, που μόλις τελέσαμε.

Πανιερώτατε, εκ μέρους των Αρχόντων και του λαού της Κοινότητάς μας σας απευθύνουμε το : "Ως ευ παρέσχητε!".

Καλώς ωρίσατε, Πανιερώτατε Δέσποτα, μετά της συνοδείας σας!

Η Κοινότητά μας απόψε βιώνει μια ιστορική στιγμή, κι εμείς που είμαστε εδώ και μετέχουμε στην εκκλησιαστική αυτή εμπειρία, αισθανόμαστε την καρδιά μας να φτερουγίζει και αναλογιζόμαστε την αγαπημένη μας Πατρίδα, τον εύοσμο αέρα της οποίας μας μεταφέρετε απόψε εδώ, με την ευλογημένη παρουσία σας.

Επιτρέψατέ μας, Πανιερώτατε, να σας αναφέρουμε, με πολύ συντομία, λίγα στοιχεία από την μακρά και -πιστεύουμε σημαντική- ιστορία της θεοφιλούς Κοινότητάς μας. Η ιστορία του Ελληνισμού στο Bristol θα λέγαμε ότι αρχίζει από τις 4 Μαρτίου 1877 όταν ο πατήρ Τιμόθεος Hatherly ίδρυσε εκκλησία για τους Έλληνες ναυτικούς του Bristol.

Στον αιώνα μας η πρώτη Θεία Λειτουργία έγινε το 1947, στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Βαρνάβα, όταν η κυρία Αγγλαία Hill, ένα από τα ιδρυτικά και δραστήρια μέλη της Κοινότητάς μας, κάλεσε από το Λονδίνο Ιερέα για να βαπτίσει την κόρη της.

Σύμφωνα με διηγήσεις, οι πρώτοι Έλληνες από την Κύπρο έφθασαν στο Bristol κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου 1941-42. Το 1945 υπάρχουν εγκατεστημένες 20 οικογένειες που ασχολούνται κυρίως με εστιατόρια (Fish & Chips Shops) και καφεενεία.

Με την πάροδο του χρόνου, ο αριθμός των

ελληνικών οικογένειων στο Bristol και στην ευρύτερη περιοχή αυξάνεται και τον Ιούνιο του 1951 ανέρχεται στις 50 οικογένειες. Την ίδια χρονιά στις 27 Ιουνίου γίνεται Ιδρυτική Καταστατική Συνέλευση της Κοινότητας και ιδρύεται ο "Σύνδεσμος Ελλήνων Δυτικής Αγγλίας". Βασικός σκοπός του Συνεδρίου ήταν η διατήρηση της Ελληνικής γλώσσας, της Θρησκείας, και των εθνικών ιδεωδών, και παραδόσεων. Επίσης προέβλεπε την ίδρυση Ελληνικού Σχολείου.

Σήμερα υπάρχουν 200 οικογένειες στο Bristol και άλλες 100 στις γύρω περιοχές. Πολλοί έχουν σπουδάσει σε Κολλέγια και Πανεπιστήμια και κατέχουν καλές υπαλληλικές θέσεις σε μικρούς και μεγάλους παραγωγικούς χώρους. Η παρουσία του ελληνικού στοιχείου στον ακαδημαϊκό χώρο, ενισχύεται με την φοίτηση 600-700 Ελλήνων φοιτητών από την Κύπρο και την Ελλάδα κάθε χρόνο.

Στο ενεργητικό της Ελληνικής Κοινότητας, και αποτέλεσμα της καρποφόρου συνεργασίας της με τους κατά καιρούς Ιερείς της ενορίας καθώς επίσης και με την Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, έχουν καταγραφεί μια σειρά επιτυχημένων δραστηριοτήτων σε διάφορους τομείς. Για λόγους οικονομίας χρόνου θα αναφερθώ εν συντομία σε ορισμένους απ' αυτούς.

Η παροικία του Bristol ουδέποτε έμεινε αδιάφορη σε κρίσιμα εθνικά θέματα, από το 1955, όταν ξεκίνησε ο απελευθερωτικός αγώνας της Κύπρου, μέχρι σήμερα.

Όπως είναι γνωστό, η Ελληνική Κοινότητα, φιλοξενεί για τις θρησκευτικές ανάγκες της σε διάφορες Αγγλικές εκκλησίες μέχρι το 1959, οπότε της παρεχωρήθηκε ο Ιερός Ναός του St. Simon, η σημερινή μας εκκλησία.

Το 1978 αποφασίζεται η αγορά του ιερού ναού των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, όπως έχει μετονομασθεί ο ναός, εξωφλείται δε το 1982. Την ίδια χρονιά αγοράζεται και ανακαινίζεται το Πρεσβυτερείο (The Old Vicarage), δίπλα στον ναό από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, και δωρίζεται στην Κοινότητα για την στέγαση του Ελληνικού Σχολείου.

Την περίοδο αυτή παρουσιάζονται σημαντικοί δωρητές για την εκκλησία και την Κοινότητα γενικότερα, παροτρυνόμενοι από τα αξιόλογα έργα που έχουν πραγματοποιηθεί. Είναι γεγονός, ότι χάρις στις ευγενικές προσφορές των μελών της Κοινότητας, η εκκλησία μας σήμερα κατέχει μια σοβαρή παρουσία για την συντήρησή της και την κάλυψη των αναγκών της.

Χάρις στις επίμονες και συντονισμένες προσπάθειες της δασκάλας κυρίας Μαρίας Matthews και του Αρχιμ. Ειρηναίου Αθανασιάδη ιδρύεται το Ελληνο-κατηχητικό Σχολείο στο Bristol και στο Weston super Mare το 1958.

Η προσφορά των μελών της Κοινότητας για την λειτουργία των ελληνικών σχολείων τόσο του Bristol όσο και του Weston super Mare, είναι συγκινητική. Για μια σειρά ετών το ελληνικό σχολείο του Bristol λειτουργεί κάτω από αντιξοές,

πολλές φορές, συνθήκες, φιλοξενούμενο σε διάφορους χώρους, έως τον Νοέμβριο του 1982 που απέκτησε την δική του στέγη, όπως προαναφέρθηκε.

Από τότε λειτουργεί στη βάση των 5 ημερών εργασίας την εβδομάδα, με δασκάλους από την Ελλάδα και την Κύπρο, και με ένα μεγάλο αριθμό μαθητών να παίρνουν τα GCSE και τα A' Level στα μαθήματα της Ελληνικής γλώσσας. Από το 1994 το σχολείο μας είναι ανεγνωρισμένο, από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, ως εξεταστικό κέντρο της περιοχής για τα ελληνικά GCSE και Advanced Level. Τα τελευταία πέντε χρόνια λειτουργεί και ελληνικό νηπιαγωγείο.

Τόσο η εκκλησία όσο και το σχολείο του Bristol λειτουργούν ως συνδετικός κρίκος και ποιοτικός καταλύτης, στην ζωή της παροικίας μας. Αποτελούν πυρήνες για την συνέχεια της κουλτούρας της γενιάς και περιφρούρηση και προάσπιση των ιδανικών της φυλής μας όπως τα διαφεντεύει η Ορθόδοξη Εκκλησία και η παράδοση του Ελληνικού γένους.

Καθ' όλη την διάρκεια αυτής της ιστορικής διαδρομής, τα Ελληνορθόδοξα μέλη της Κοινότητάς μας κράτησαν πάντα ψηλά -με βαθεία και ειλικρινή αφοσίωση- το λάβαρο της Πίστεως και της Πατρίδος, της Ορθοδοξίας και του Ελληνικού Έθνους μας.

Η οικογένειά μας, η εργασία μας, η κοινωνική μας ζωή βρίσκεται και εξελίσσεται εδώ, στην φιλόξενη αλλά ξένη αυτή χώρα. Η ψυχή μας όμως, Πανιερώτατε, είναι πάντοτε εκεί, στην Πατρίδα, στο χωριό ή στην πόλη, στο βουνό ή κοντά στην θάλασσα, πλημμυρισμένη από την μυρωδιά του θυμαριού και της θαλασσίνης αλμύρας.

Τελειώνοντας, θα θέλαμε να μας επιτρέψετε να σας εκφράσουμε θερμότερες ευχαριστίες που μας τιμήσατε με την επίσκεψή σας και θα θέλαμε επίσης να σας παρακαλέσουμε να μας θυμάστε πάντα στις αρχιερατικές προσευχές σας, γιατί το έχουμε ανάγκη, αλλά και γιατί αυτός είναι ένας τρόπος να είμαστε σε διαρκή επικοινωνία μεταξύ μας.

Καλώς ωρίσατε Πανιερώτατε Μητροπολίτα, της Αποστολικής Εκκλησίας της Πάφου, κ.κ. Χρυσόστομε, κι ευχόμαστε ολόψυχα ο Μεγάλος Τριαδικός Θεός μας να ευλογεί και να σκέπει πάντα την φιλόθεη αρχιερατική ποιμαντορική διακονία σας!

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ.κ. Χρυσόστομος, προσκεκλημένος της Κοινότητας Αγ. Παντελεήμονος, τελεί την Κυριακή 1η Ιουνίου 1997 την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ι.Ν. της Κοινότητας. Διακρίνονται επίσης ο Οικον. Αναστάσιος Α. Σαλαπάτας και ο Ιεροδιάκονος Θεοφάνης Πέτρον.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΦΟΥ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ BRISTOL

Ευχαριστώ τόσο πολύ για την υποδοχή που τύχαμε σήμερα, όσο και για τα καλά σας λόγια.

Μέσα σ' αυτήν την όμορφη Αναστάσιμη ημέρα που αποδίδεται η εορτή της Αναστάσεως, ήρθαμε να προσευχηθούμε και μαζί να παρακαλέσουμε το Θεό να δώσει ό,τι καλό για την Ομογένειά μας εδώ, αλλά και για όλους τους Χριστιανούς μας. Με πολλή χαρά σύραμε τα βήματά μας σήμερα και ήρθαμε εδώ για να σας δούμε από κοντά. Βρισκόμαστε στη φιλοξενούσα χώρα για τους εορτασμούς που κάνει η κοινότητά μας κάθε χρόνο για την Ημέρα της Κύπρου, που η μέρα αυτή είναι ταυτόσημη με την εορτή του Αποστόλου μας, του Απ. Βαρνάβα, του ιδρυτού και προστάτου της Εκκλησίας μας, αλλά και για τα εβδομηκονταπεντάχρονα της ίδρυσης της Αρχιεπισκοπής Θυατειρών και Μεγάλης Βρετανίας. Ήρθαμε για να γίνουμε μέτοχοι της χαράς της Ομογένειάς μας που γιορτάζουμε αυτές τις μέρες, αυτές τι όμορφες εκδηλώσεις τις εορταστικές για την Εκκλησία και την Πατρίδα μας. Και χαρήκαμε που ακούσαμε ότι εδώ στο Bristol είστε καλά οργανωμένοι: μονιασμένοι στέκεστε δίπλα στην Εκκλησία (μέσα στην εκκλησία) και είμαστε σίγουροι ότι εξασφαλίζει αυτή η παρουσία σας μέσα στην εκκλησία να είστε ενωμένοι και με τις πατρίδες μας, τόσο με την Ελλάδα όσο και με την Κύπρο.

Εκείνο που επιθυμούμε εμείς είναι, αυτή η παρουσία των ομογενών μας, τόσο στην Ευρώπη, όσο και στην Αμερική, στον Καναδά, στην Αυστραλία, στη Νότια Αφρική, να είναι μια επέκταση της Ελλάδας και του Ελληνισμού· αλλά για να γίνει και να παραμείνει αυτό, η επέκτασις του Ελληνισμού, πρέπει ακριβώς να μείνετε ενωμένοι με τις ρίζες σας, και τούτο σας το εξασφαλίζει η Εκκλησία.

Πιστεύω ότι κάθε Κυριακή και κάθε γιορτή που βρίσκεστε εδώ, διά της Εκκλησίας ενώνεστε πνευματικά με την πατρίδα. Εσείς πρέπει να το αισθανόσαστε πιο πολύ από εμάς. Χαίρομαι γιατί υπάρχουν εδώ και σχολεία και νηπιαγωγεία, και μάλιστα είναι αναγνωρισμένα τα σχολεία με πολλές επιτυχίες και θα ήθελα να πω, ευχόμενος στα παιδιά καλή πρόοδο και ό,τι καλό να δώσει ο Θεός για όλα, ότι πρέπει να προσπαθήσουν να φέρνουν εδώ στο σχολείο το Ελληνικό και τους φίλους τους, που είναι μαζί στο Αγγλικό σχολείο, τις απογευματινές ώρες· γιατί έτσι θα παραμείνει η ομογένειά μας ως επέκταση της πατρίδας. Γιατί αν χάσουμε τη Γλώσσα μας, δεν είναι παράξενο να χάσουμε και τη Θρησκεία μας. Η Γλώσσα είναι εκείνη που θα κρατήσει ριζωμένο τον Ελληνισμό, όπου και αν βρίσκεται και ενωμένο με την πατρίδα.

Αν άντεξε το Έθνος μας, αν ο υπόδουλος ραγιάς άντεξε 4-5 αιώνες κάτω από φοβερή δουλεία, δεν έχασε, γιατί οι δικοί μας, ο αγράμματος παπάς, μόνο με λίγη ανάγνωση και τίποτε άλλο, εκράτησε τα παιδιά, τους νέους, Έλληνες και Χριστιανούς. Έμαθαν έστω ανάγνωση. Σήμερα πολύ περισσότερα πράγματα μαθαίνουμε στο σχολείο. Αλλά κράτησε το Έθνος

μέχρι την ημέρα του ξεσηκωμού για να ελευθερωθεί από την μπότα του αλλόθρησκου εχθρού. Σήμερα έχουμε περισσότερα μέσα και θα ήταν κρίμα και αμαρτία αν χάναμε την ταυτότητά μας από την αδιαφορία μας. Κάποτε οι Ρωμαίοι υποδούλωσαν τους Έλληνες επί 600 ολόκληρα χρόνια. Αλλά οι Έλληνες, παρ' όλο που τους κατάκτησαν διά των όπλων, υπέταξαν τη Ρώμη διά του πνεύματος. Εμιλούσαν Ελληνικά και μέσα σ' αυτή τη Ρώμη. Αυτό το Ελληνικό πνεύμα δεν πρέπει να ηττηθεί σήμερα. Και αν αδιαφορήσουμε, σίγουρα θα ηττηθεί.

Γι' αυτό, το μήνυμα που σας φέρνω είναι τούτο: πρέπει να κρατήσουμε. Πρέπει να μείνουμε ενωμένοι με τις ρίζες σας και θα' ρθει η μέρα που κι ο Αττίλας θα φύγει από την Κύπρο, δεν μπορεί να κάθεται επ' άπειρο, αλλά θα' ρθει και η μέρα που θα πάψει ο Τούρκος να διεκδικεί το Αιγαίο, γιατί η βουλιμία του θα σταματήσει. Σήμερα θέλει το μισό Αιγαίο. Αύριο θα το θέλει ολόκληρο. Σήμερα θέλει τη Βόρειο Ελλάδα. Αύριο θα θέλει και τη Θεσσαλονίκη και να κατέβει πιο κάτω. Αν εμείς όμως κρατήσουμε, αυτή η βουλιμία του θα σταματήσει. Και θα κρατήσουμε, όπως είπα, μέσα στην Εκκλησία του Χριστού. Γιατί καθείς μέσα στην Εκκλησία αντλεί δύναμη. Όχι μόνο δύναμη, αλλά βρίσκει τον εαυτό του. Βρίσκει την πληρότητα της ζωής. Μόνο μέσα στην Εκκλησία του Χριστού μπορεί να βρει κανείς τη χαρά και την ευτυχία. Γιατί ο άνθρωπος ζει την Ανάσταση του Χριστού. Ο Χριστός είναι αναστημένος μέσα μας. Γεννάται, Σταυρώνεται, αλλά και Αναστάται κάθε δευτερόλεπτο μέσα μας ο Χριστός. Και πρέπει να Τον κρατήσουμε μέσα μας αναστημένο. Έτσι το Πνεύμα του Θεού το Άγιο θα μας φωτίζει, θα μας ενισχύει και θα μας κατευθύνει στη σωστή πορεία της ζωής. Όσα εμπόδια και αν βρούμε στην πορεία της ζωής, που η δική μας αδυναμία δεν μπορεί να τα υπερπηδήσει, θα έρχεται η παντοδυναμία του Θεού και θα μας συνοδεύει, να υπερπηδά το ένα μετά το άλλο τα εμπόδια, ούτως ώστε να φθάσουμε και να βιώσουμε αυτή τη χαρά της Αναστάσεως, που φέρνει η Ανάσταση του Χριστού και η χαρά αυτή θα είναι μόνιμα μέσα μας.

Εύχομαι, αγαπητοί μου, ό,τι καλό να δώσει ο Θεός για όλους μας, για την Εκκλησία μας την Ορθόδοξη που έχει δυσκολίες σήμερα, για την Πατρίδα μας που κινδυνεύει, αλλά και για όλους εσάς και τον καθένα ξεχωριστά, ό,τι καλό να δώσει ο Θεός.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και για όσους θα έρχονται στην Κύπρο για διακοπές, η πόρτα του γραφείου μου θα είναι ανοιχτή και η παρουσία σας εκεί δεν θα είναι ενόχληση για μας, αλλά θα είναι χαρά. Θα χαρώ να σας δω όλους εκεί γιατί μας δίδετε και μας χαρά, αλλά κι εσείς αντλείτε δύναμη με την παρουσία σας στην πατρίδα, που χρειάζεται αυτή τη δύναμη, για την περαιτέρω σωτήρια πορεία που πρέπει να βαδίζουμε όλοι.

ΠΕΡΙ ΕΛΠΙΔΟΣ

Αρχιμ. Ανθίμου Ελευθεριάδη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ενα όμως επί πλέον γεγονός, που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση, αναφορικά με το θέμα μας, είναι η εμφάνιση των προφητών Μωϋσή και Ηλία κατά την θεία του Χριστού Μεταμόρφωση. Αναφέρεται σχετικά : "Και ιδού ώφθησαν αυτοίς Μωϋσής και Ηλίας, μετ' αυτού συλλαλούντες" (Ματθ. 17,3). Εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως οι μαθητές του Χριστού ανεγνώρισαν τους δύο προφήτες, μιά και δεν έζησαν στην εποχή τους για να τους γνωρίζουν. Σημασίαν όμως έχει, ότι μετά την πάροδο τόσων αιώνων βλέπουν οι μαθητές σε ανθρώπινη όψη τους προφήτες, που στη συνέχεια εξαφανίζονται. Τί είδαν λοιπόν οι Πέτρος και Ιάκωβος και Ιωάννης; Οπωσδήποτε τας ψυχάς των "ενδεδυμένων" το άυλο πλέον σώμα τους!

Το ότι η ψυχή μας θα είναι ενδεδυμένη μ' ένα καινούριο σώμα, όχι υλικό, αλλά που θα φέρει τη "μορφή" του υλικού σώματος, αυτού που εγκαταλείψουμε τη στιγμή της κοίμησής μας, εξάγεται και από τα ακόλουθα χωρία της Καινής Διαθήκης :

Κατ' αρχήν στην παραβολή του πλουσίου και του Λαζάρου γίνεται σαφής λόγος, ότι ο πλούσιος είδε τον Λάζαρον να βρίσκεται στους κόλπους του Αβραάμ. Τί είδε ο πλούσιος; την ψυχήν του Λαζάρου μόνον, ή μήπως και το καινούριο σχήμα του επίγειου σώματός του; Γιατί η ψυχή μας σαν πνεύμα που είναι δεν έχει μορφήν αυτή καθ' εαυτήν. Πέραν από τα ιδιαίτερα χαρίσματα και τις αρετές που προσοικειώνεται ο χριστιανός δια του πολυμέτρου επίγειου αγώνα του και φτάνει στο σημείο διαφοράς με άλλες ψυχές, αποτελώντας ξεχωριστή πνευματική οντότητα με δική της αξία και τιμή, η ψυχή παραμένει ένα πνεύμα άμορφο, μιά πνοή. Το κατοικητήριο αυτής, το σώμα του ανθρώπου, έχει μορφή, μάλιστα ξεχωριστή από τα αμέτρητα εκατομμύρια που ζούν στον πλανήτη μας. Όστε τα σώματά μας δεν θα παύσουν να έχουν τη μορφή τους (τότε όμως χωρίς το υλικό στοιχείο) και να συνοδεύουν παντού την ψυχή. Αυτό λοιπόν το "σώμα" του Λαζάρου "είδε" ο πλούσιος στην άλλη ζωή!

Όταν λοιπόν ακολουθούμε μιά κηδεία ενός αγαπημένου προσώπου και μετά την Ακολουθία στο Ναό φθάσουμε στο Κοιμητήριο, κοντά στο τάφο, και ο χριστιανός αυτός που γνωρίσαμε κι αγαπήσαμε βαθειά, κατεβαίνει στο μνήμα του, γιά ένα πράγμα πρέπει να είμαστε βέβαιοι, ότι θα έλθει η ώρα της θείας ανοίξεως, τότε, που ο κάθε σπόρος θα δώσει τον δικό του καρπό. Η προσωπικότητα που κατώρθωσε να αναπτύξει και ωριμάσει με τον ορθόδοξο αγώνα της δεν θα χαθεί, αλλά μάλλον θα εμφανισθεί περισσότερο πνευματική και απαλλαγμένη από τα γήινα στοιχεία με την ταυτότητα της αιωνιότητος και της αθανασίας. Και στο σημείο αυτό οπωσδήποτε σελαγίζει πανώρια με πιστότητα η ελπίδα μας.

Ο κορυφαίος των αποστόλων Πέτρος περιγράφει με ανεκλάλητη χαρά την σωτηρία μας, που είναι συνδεδεμένη με την ελπίδα της δικής μας αναστάσεως, σαν συνέπεια και συνέχεια εκείνης του Κυρίου. Λέγει λοιπόν,

"Ευλογητός ο Θεός και πατήρ του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, ο κατά το πολύ αυτού έλεος αναγεννήσαι ημάς εις ελπίδα ζώσαν δι' αναστάσεως Ιησού Χριστού εκ νεκρών, εις κληρονομίαν άφθαρτον και αμίαντον και αμάραντον, τετηρημένην εν ουρανοίς εις υμάς τους εν δυνάμει Θεού φρουρουμένους δια πίστewς εις σωτηρίαν ετοιμην αποκαλυφθῆναι εν καιρώ εσχάτω" (Α' Πέτρου 1, 3-5).

Διατηρούμε μέσα στα κατάβαθα της ψυχής μας την ελπίδα, ότι στον ουρανό υπάρχει θείσι για όλους μας. Στην προς Εφεσίους επιστολή του ο απόστολος Παύλος (Κεφ. 1, 13-14) μας ομιλεί για το γεγονός της σωτηρίας μας, τονίζοντας, ότι αφού επιστεύσαμε σ' αυτό, ελάβαμε σύμφωνα με τήν υποσχέσει του Θεού την σφραγίδα του Αγίου Πνεύματος, που είναι ο αρραβώνας, η εγγύηση για την κληρονομιά μας :

"εν ω και υμείς ακούσαντες τον λόγον της αληθείας, το ευαγγέλιον της σωτηρίας ημών, εν ω και πιστεύσαντες εσφραγίσθητε τω

Πνεύματι της επαγγελίας τω Αγίω, ος εστίν αρραβών της κληρονομίας ημών, εις απολύτρωσιν της περιποιήσεως, εις έπαινον της

δόξης αυτού".

Αλλά πέρα απ' αυτό, όπως και πιο πάνω τονίσαμε, η ανάσταση του Ιησού Χριστού είναι σαφής εγγύηση της καθολικής αναστάσεως των ανθρώπων από των νεκρών, που θα έχει σαν αποτέλεσμα την κατάκτηση της πνευματικής ζωής.

Αυτός ο "τόπος" - κατάσταση, η ουράνια Βασιλεία του Θεού, τί είναι πράγματι; Πολλοί των ανθρώπων δίνουν εσφαλμένες ερμηνείες. Υποκειμενικά πιστεύω ότι στηρίζονται μάλλον στην κοσμική λογική παρά στο Λόγο του Θεού. Τότε, όταν γίνεται, είναι βλασφημία, αλλά και θεολογικά επικίνδυνο, αφού ο Κύριος μας μίλησε καθαρά χωρίς να υπάρχει και η πιο ελάχιστη περίπτωση για κάτι αντίθετο.

ΔΟΞΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

*Από μακριά, πέρα στη Δύση,
στο λιγοστό φως του ήλιου που τρυπά την ομίχλη,
προσπαθώ να δω στα χαλάσματα με το μάτι της Μνήμης
τη δόξα Σου, αθάνατο Βυζάντιο.*

*Και βλέπω. Τι βλέπω; Να αναδίνει από τις πέτρες
φώς κι' αστραπές. Να αχολαλούν καμπάνες!
Φωνές νικητήριες να σχίζουν τους αιθέρες
και με δύναμι να ορμούν στο είναι μου.*

*Τότε είναι που γίνεται το θάμα!
όλα μοιάζουν να στέκονται όρθια!
Αλαλλαγοί και ωσαννά παίρνουν μορφές
αγίων, βασιλέων, στρατηλατών.*

*Θεέ μου, πως ζούν και αναπνέουν
στο ρυθμό της Ανάστασης!
Ούτε πάθος, ούτε σταυρός. Μόνο Πάσχα.*

*Οι μηχανές θαρρείς νίκησαν το Πνεύμα.
Μα είν' πρόσκαιρο γιατί τους λείπει η ψυχή.
Το Βυζάντιο ζει πάντα στις Μνήμες
γιατί έχει ψυχή αθάνατη, φεγγαρόδολα
στα σκοτάδια που ζύγωσαν το Γένος και φεύγουν...*

*Όσο θ' αναπνεύουν οι ψυχές
η Εφτάλοφη τρανή για αποσταμένη
θ' αναμένει στη Μεγάλη Εκκλησιά,
η Μνήμη Της να γίνει και πάλι δόξα
περίλαμψη και φωτισμένη!*

Λονδίνο 19 Μαΐου 1997, Άνθιμος

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΜΠΑΛΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΟΥΓΓΑΝΔΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΝΑΓΚΥΑΜΑ (1924 - 1997)

Μακαρίου Τηλλυρίδη, Επισκόπου Ριζούτας

Το 1942 η Ιερά Σύνοδος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας απεφάσισε να αποστείλει αντιπρόσωπό της με σκοπό να επισκεφθεί τις χώρες της Ανατολικής Αφρικής για να εξετάσει επί τόπου την κατάσταση των χριστιανών Ορθοδόξων που ζητούσαν να υπαχθούν κάτω από την πνευματική δικαιοδοσία του Θρόνου του Αγίου Μάρκου. Απεσταλμένος του Πατριαρχείου ορίστηκε ο Μητροπολίτης Αξώμης Νικόλαος, ένας από τους διαπρεπέστερους Αρχιερείς του Θρόνου, ο οποίος στο τέλος του ταξιδιού του εξέδωσε πραγματεία με τον τίτλο "Τριλογία Αναμνήσεων". Στο τέλος του πολυτίμου αυτού έργου ο αοίδιμος Νικόλαος καταλήγει ως εξής: "...Επάρατε, Μακαριώτατε, και υμείς Αδελφοί Αρχιερείς, τους οφθαλμούς υμών και θεασώμεθα τας χώρας, ότι "λευκαί εισί προς θερισμόν ήδη". "Δεηθώμεν του Κυρίου του θερισμού όπως εκβάλη εργάτας εις τον θερισμόν Αυτού.""

Τα βήματα ήταν αργά και δειλά. Ο πόλεμος, ίσως και διάφορες άλλες εσωτερικές καταστάσεις δεν επέτρεψαν το άνοιγμα του Πατριαρχείου προς την Αφρική. Η Σύνοδος με τον Πατριάρχη προβληματίστηκαν σοβαρά με την έκθεση του Νικολάου Αξώμης. Το 1945 εμφανίστηκε ένα σχόλιο με τα αρχικά Φ.Κ.Ι. (Κύριος Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος Ιερείδης) στο επίσημο όργανο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Το σχόλιο "Ιεραποστολαί στην Αφρική" εκφράζει τον θαυμασμό και τον έπαινο για τις άλλες ομολογίες που αποστέλλουν ιεραποστόλους αφοσιωμένους στο έργο της εξάπλωσης του Ευαγγελίου στις χώρες της Μαύρης Ηπείρου. Και συνεχίζει το σχόλιο: "...Αμοιβή των Ιεραποστόλων τούτων δεν λογίζεται εις ύλην και νόμισμα. Ο βίος αυτών, βίος πλήρης πόνων και στερήσεων και ασθενειών, υπομιμνήσκει τον βίον των αρχαίων ασκητών και αναχωρητών της ερήμου υπ' άλλην μορφήν. Την αμοιβήν και απόλαυσιν αυτών ευρίσκουν εν τη ψυχική και ηθική ικανοποίησι τη ζωηρώς και ακαταλήπτως αισθητή εν τη συνειδήσει, ότι είναι υλικά και πνευματικά όργανα ίνα εκλάβωσι εις τας καρδίας και ψυχάς των εν σκία αγνοίας οικούντων τον φώς της αληθείας."

Δεν ήταν τυχαία τα όσα έγραφε ο σχολιαστής του Πανταίνου την εποχή εκείνη. Έδινε ένα είδος συμβουλής στον Πατριάρχη και τα μέλη της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Ήθελε να υπενθυμίσει την ξεχασμένη εντολή του Κυρίου για πορεία προς τα έθνη. Τόνιζε τον παναφρικανικό χαρακτήρα του Θρόνου του Αγίου Μάρκου -την ιερή αποστολή σ' όλη την Μαύρη Ήπειρο, κανονική δικαιοδοσία του Πατριαρχείου.

Τότε ακριβώς η Ιερά Σύνοδος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας κάνει το πρώτο άνοιγμα και προσκαλεί νέους από την Ουγγάνδα στο κέντρο της για να μορφωθούν και να προετοιμασθούν στην υπηρεσία των ανθρώπων της Μαύρης Ηπείρου που διψούσαν για Χριστό και Ορθοδοξία. Η πρόσκληση έγινε και η ανταπόκριση ήταν γρήγορη.

Ένας απ' αυτούς ήταν ο Θεόδωρος Ναγκυάμα, τον οποίο η Θεία Χάρις, όπως θα δούμε στη συνέχεια,

ετοίμαζε να γίνει ο πρώτος Αφρικανός Ορθόδοξος Μητροπολίτης. - Η ζωή του από τότε που γνώρισε την Ορθοδοξία ήταν μία συνεχής προσφορά στην ουσία και στην πράξη.

Ο Θεόδωρος ζούσε στην Ουγγάνδα και είχε μια περιπετειώδη παιδική ζωή με τις τότε γνωστές οικογενειακές και κοινωνικές καταστάσεις. Διακρίνεται όμως για την επιμέλειά του και το ήθος του. Είχε χάρισμα και ταλέντα πολλά. Αγαπούσε πάνω απ' όλα τον Θεό και πίστευε σ' Αυτόν. Από μικρός ξεχώριζε από τα άλλα παιδιά. Κρατούσε σφιχτά το χέρι του Θεού και Τον ακολουθούσε. Ο Θεόδωρος Ναγκυάμα γεννήθηκε στις 3 Μαρτίου 1924 στο Τουεγιάντζ της επαρχίας Μπουλεμέζι από γονείς προτεστάντες που μεταστράφηκαν αργότερα στην Ορθοδοξία, τον Τζιούχιο και την Τζουχιάνα Εσεκάαγ. (Ο γράφων είχε την ευκαιρία μαζί με τον μ. Θεόδωρο να επισκεφθεί το πατρικό του σπίτι).

Τα πρώτα γράμματα διδάχθηκε στο Ανιόνια και στη συνέχεια στο Κολλέγιο Τζούα II. Χαρακτηριστικά ο ίδιος γράφει: "εκεί εκάθησα από το 1939 έως το 1942. Ο π. Οβαδίας δεν γνωρίζω τι παρατηρούσε σ' εμένα, παρ' όλο που δεν ήμουν Ορθόδοξος. Κοντά του έμαθα διά την Ορθοδοξία. Τις μεγάλες εορτές του Πάσχα ή τα Χριστούγεννα, εκαλούσε όλα τα παιδιά του Σεμιναρίου να κάνουν εξομολόγησιν... Ετσι με άφησε ο μπαμπάς μου και με πήρε στα χέρια του ο π. Οβαδίας, που με έστειλε στον π. Σπάρτα. Κοντά του έμεινα το 1943 και το 1944."

Έτσι λοιπόν κοντά στους δύο πρωτοπόρους Αφρικανούς ιεραποστόλους ο Θεόδωρος έμαθε πολλά και προσπάθησε στη συνέχεια να τα εφαρμόσει και να ακολουθήσει προ παντός το παράδειγμά τους που ήταν θυσία, αυταπάρνηση, ταπείνωση και ζήλος. Δεν έξεχασε ποτέ του τους δύο αυτούς ταπεινούς εργάτες του Ευαγγελίου που πρώτοι έδωσαν το φώς της Ορθοδοξίας εκεί.

Ενθυμούμενος τα παιδικά του χρόνια και τη μεταστροφή του στην Ορθοδοξία ο Επίσκοπος Θεόδωρος σημειώνει τα εξής: "Τότε όλοι στο σπίτι ήμαστε Προτεστάντες... Από το 1936-43 πήγαμε στα διάφορα Ορθόδοξα σχολεία της χώρας μας... Έμαθα αρκετά περί Ορθοδοξίας και πάντα επιθυμούσα να γίνω κι εγώ Ορθόδοξος... Γι' αυτόν τον λόγον, έμεινα Προτεστάντης όλο αυτό το διάστημα που ήμουν στα Ορθόδοξα σχολεία, αν και έκαμνα στα Ορθόδοξα παιδιά την προσευχή κάθε βράδυ και κάθε πρωί.... αλλά πριν φύγουμε για Αλεξάνδρεια, κατά τον μήνα Μάρτιον 1945, πρώτα με μύρωσε ο μακαρ. Επίσκοπος Σπάρτας..."

Ήταν συγκινημένος για τον δρόμο που ετοίμασε ο Θεός.

Αυτή η Ευλογία και η Χάρις που δέχθηκε τον όπλισε πνευματικά. Είχε μέσα του τώρα τον πνευματικό Ορθόδοξο θησαυρό τον οποίο έπρεπε να χρησιμοποιήσει και να εκμεταλλευθεί για την μετέπειτα πορεία του. Αυτός ο πνευματικός πλούτος τον γέμισε κυριολεκτικά. Τώρα πια ήταν έτοιμος για το μεγάλο ταξίδι της μόρφωσης και της προετοιμασίας. Νόμιζε ότι άνοιξαν οι πόρτες του

Παραδείσου" τόσο αισθανθηκε την παρουσία του Θεού μέσα του.

Το 1945 ο Θεόδωρος αναχώρησε για την Αλεξάνδρεια μαζί με δύο άλλους Ουγγανδούς. Ήταν η αρχή μιας νέας περιόδου της ζωής του, το ξεκίνημα τώρα της αληθινής μεταστροφής του προς την Ορθοδοξία -πρόσφατη ήταν εξάλλου η εισδοχή του στους κόλπους της Μιάς, Αγίας και Καθολικής Εκκλησίας. "Εφθάσαμε στο Κανισκέρειον Ορφανοτροφειον την 1ην Απριλίου 1945 και την επομένην, 2 Απριλίου, αρχίσαμε να μαθαίνουμε τα Ελληνικά..." σημειώνει ο ίδιος στην αυτοβιογραφία του. Τον Σεπτέμβριο του 1945 ο Θεόδωρος μπήκε για συνέχιση των σπουδών του στην Πατριαρχική Σχολή "Φώτιος ο Α'". Εδώ έμαθε την τάξη του Πατριαρχείου και μελέτησε την ιστορία του Θρόνου.

Στην Σχολή αυτή ο Θεόδωρος διδάχθηκε τις αλήθειες της Ορθόδοξης Χριστιανικής πίστης και μαθήτευσε "παρά τους πόδας" του μεγάλου Πατριάρχη Χριστοφόρου ο οποίος του έτρεφε ιδιαίτερη συμπάθεια. Στο περιβάλλον εκείνο γνώρισε από κοντά την ζωή και την σκέψη των Αλεξανδρινών πατέρων και σοφών διδασκάλων.

Δεν αρκέστηκε όμως μόνο σ' αυτά. Ήταν άνθρωπος της αναζήτησης. Κοντά στα άλλα ο Θεόδωρος έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και στη μουσική. Έτσι ευρισκόμενος στην Αλεξάνδρεια διδάχθηκε το πιάνο, το οποίο αργότερα τον βοήθησε επιστρέφοντας στη χώρα του. Και μετάφρασε τον πλούτο των λειτουργικών μας κειμένων και στη συνέχεια έβαλε ο ίδιος την μουσική.

Όταν τελείωσε τις σπουδές του στην Αλεξάνδρεια (1949-1954) αναχώρησε για την Ελλάδα όπου γράφτηκε στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και παρακολούθησε μαθήματα Θεολογίας (1955-1958). Έτσι με την απόκτηση του πτυχίου Θεολογίας έγινε ο πρώτος Αφρικανός Ορθόδοξος Θεολόγος. Στην Αθήνα έφθασε στις 2 Οκτωβρίου 1954.

Εδώ φυσικά στο κέντρο των γραμμάτων και των τεχνών ο Θεόδωρος σπούδασε όχι μόνο την επιστήμη της Θεολογίας αλλά και εκείνη της ελληνικής παιδείας. Λάτρης του αρχαίου ελληνικού πνεύματος έγινε και σημαιοφόρος της ορθόδοξης παράδοσης και πίστης. Αγάπησε με πάθος κάθε τι το ελληνικό και μετέδωσε τις γνώσεις του και την αγάπη του αυτή στους συμπατριώτες του. Οι συχνές επισκέψεις του σε μεγάλα ορθόδοξα προσκυνήματα τον έφεραν ακόμα πιο κοντά στις πηγές της ορθόδοξης πίστης και παράδοσης.

Αφού τελείωσε τις σπουδές του στην Αθήνα ταξίδεψε από το 1958 έως το 1959 στη Γερμανία και Αγγλία για γνωριμία με τους λαούς της Ευρώπης. Σταθμός του Θεόδωρου ήταν η Οξφόρδη όπου παρακολούθησε μαθήματα ανθρωπολογίας (1959-1961). Ένας άλλος κόσμος τώρα παρουσιάστηκε μπροστά του. Κι' εδώ έμαθε πολλά από τους Ρώσους της διασποράς.

Στις 10 Φεβρουαρίου 1961 επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια. Στις 21 Μαΐου 1961 χειροτονήθηκε διάκονος στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου του Κανισκερείου Ορφανοτροφείου. Γράφει ο ίδιος χαρακτηριστικά "...όλον αυτόν τον καιρό έκαμα υπομονήν, διότι ήθελα πολύ όχι μόνον να φανώ ευγενών στους πατέρες Σπάρτα και Οβαδία, αλλά και στον Πατριάρχη Αλεξανδρείας κύριο Χριστόφορο. Από όσα έμαθα από τον Πατριάρχη αυτόν, νομίζω πως η αγάπη στον άνθρωπον παίζει μεγάλο ρόλο στις

σχέσεις των ανθρώπων...". Το γήρας του Πατριάρχη και η σοφία του ενέπνευσαν τον νεαρό κληρικό Θεόδωρο. Μιλούσε γι' αυτόν συχνά.

Ο Θεόδωρος χειροτονήθηκε στις 28 Μαΐου 1961 πρεσβύτερος από τον τότε Μητροπολίτη Ειρηνουπόλεως κ. Νικόλαον, μετέπειτα Πατριάρχη Αλεξανδρείας. Αυτός ήταν ο πρώτος πνευματικός πατέρας των Ορθοδόξων Αφρικανών. Όταν επέστρεψε στην Ουγγάνδα το 1961, ο π. Θεόδωρος τώρα μορφωμένος, και ύστερα από απουσία 16 χρόνων ανέλαβε Διευθυντής του Τζούα ΙΙ Κολλεγίου (1961 - 1972).

Τώρα πια δίνει τον εαυτό του στην υπηρεσία των Ορθοδόξων χριστιανών που τον περίμεναν όλα αυτά τα χρόνια.

Τότε τον Δεκέμβριο του 1972 χειροτονήθηκε Επίσκοπος της πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Επισκοπής Ναυρατιδός στην Αλεξάνδρεια. Σαν ταπεινός Επίσκοπος αναδιοργάνωσε την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουγγάνδας.

Η ενθρόνιση του πρώτου Μητροπολίτη Ουγγάνδας έγινε στις 20 Απριλίου 1995 στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Νικολάου Καμπάλας. Ήταν ένα ξεχωριστό γεγονός όχι μόνο για την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αφρικής - που θα είχε τώρα τον πρώτο Μητροπολίτη Αφρικανό μέλος της Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας - αλλά και για όλη την Αφρική ήταν γεγονός υψίστης σημασίας. Στην ενθρόνιση παρέστη ο ίδιος ο Πρόεδρος της Ουγγάνδας Μουσεβένι με όλα τα μέλη της Κυβέρνησής του όπως και αντιπροσωπεία απ' όλες τις άλλες χριστιανικές και μη ομολογίες και θρησκείες της Ουγγάνδας. Στην ομιλία του ο Μητροπολίτης Ουγγάνδας Θεόδωρος τόνισε ανάμεσα στ' άλλα και τα εξής: "Πρωταρχική ιερά αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι να οδηγήσει τον άνθρωπον εις σωτηρίαν. Τούτο συνεπάγεται σποράν, καλλιέργειαν και ενίσχυσιν της χριστιανικής πίστεως εις Ουγγάνδαν... Πρέπει επίσης οι νέοι να εκπαιδευθούν, ώστε να ωριμάσουν εις παραδειγματικών χαρακτήρα, συμπεριφοράν και αγαστόν ήθος. Πρέπει να αναμιχθούν ενεργώς εις διακονίας και καθορισμένας θέσεις ευθύνης εις την Εκκλησιαστικήν ηγεσίαν...".

Δυστυχώς ο Μητροπολίτης τώρα Θεόδωρος δεν μπόρεσε να υλοποιήσει τους στόχους και τους προγραμματισμούς του. Ήταν έτοιμος για νέο ξεκίνημα στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουγγάνδας. Πίστευε στην τέλεια αναδιοργάνωση και ανανέωση. Ξεκίνησε, αλλά το σχέδιο του Θεού ήταν διαφορετικό.

Στις 17 Ιανουαρίου 1997, ύστερα από ταλαιπωρία πολλών μηνών άφησε την τελευταία του πνοή. Η κηδεία του έγινε στις 22 Ιανουαρίου στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Νικολάου Καμπάλας με την παρουσία αντιπροσώπων από την Κυβέρνηση και από όλες τις χριστιανικές ομολογίες και μη. Το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας τον τίμησε ιδιαίτερα με την παρουσία του Αξιώμης. Το σκήνωμά του αναπαύεται ακριβώς πίσω από το ιερό του ναού. Εδώ ακριβώς ακούστηκαν οι πρώτες προσευχές του προς τον Ύψιστο.

Ο αείμνηστος Θεόδωρος Ναγκυάμα ήταν ένας χαρισματώχος διάκονος της Εκκλησίας. Απλός, ταπεινός, πάντα χαρούμενος, προ παντός όμως άνθρωπος, σκορπούσε παντού την αγάπη και συγκινούσε με τα λόγια και τα έργα του κάθε ένα που τον γνώριζε. Η ζωή του ήταν μια συνεχής μαρτυρία και μαρτύριο. Πέρασε δύσκολες μέρες λόγω των πολιτικών ανωμαλιών που επικρατούσαν στην Ουγγάνδα. Έμεινε όμως πάντα σταθερός και δυνατός

ενισχύοντας τους γύρω του. Μάλιστα, όπως έγραψε μια τοπική εφημερίδα "μοιραζότανε τα λίγα ή πολλά που είχε με τους φτωχούς". Πράγματι έτσι ήταν. Ζούσε απλά και ταπεινά. Γεννήθηκε φτωχός και πέθανε πάμπτωχος.

Πιο κάτω παραθέτουμε μερικές από τις σκέψεις του.

Το 1957 εμφανίστηκε τόσο στον "Πάνταινο" όσο και στην "Εκκλησία" ίσως και σε άλλα περιοδικά το πρώτο γνωστό άρθρο του Θεόδωρου Ναγκυάμα "Η Ορθοδοξία εις την Ουγγάνδαν". Ήταν τόσο ο ενθουσιασμός του που η χώρα του και οι συμπατριώτες του θα δεχόντουσαν την αληθινή πίστη.

Ήταν ο προάγγελος όλων όσα επρόκειτο να πραγματοποιηθούν στην συνέχεια. Τελείωνε εκείνο το άρθρο ως εξής:

"Όθεν είναι ανάγκη η Ορθόδοξος Ελληνική Εκκλησία να έλθει αρωγός εις την Ιεράν και σπουδαίαν αυτήν προσπάθειαν που καταβάλλεται εκεί. Μιά καλώς οργανωμένη Ορθόδοξη ιεραποστολή εις τα μακρινά αυτά μέρη της Αφρικής θα είχε να παρουσιάσει εκπληκτικά όντως αποτελέσματα.

Αποτελεί γεγονός αναμφισβήτητον πλέον, ότι δια την Ορθοδοξία διανοίγεται λαμπρόν όντως μέλλον εις τας χώρας αυτάς, αρκεί μόνον ν' αντιληφθεί τούτο καλώς. Ημείς είμεθα διατεθειμένοι να πράξουμε το παν χάριν του ονόματος του Χριστού και προς δόξαν Αυτού." Είχε την βεβαιότητα ότι με την βοήθεια της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας η νεαρά τώρα Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουγγάνδας θα προόδευε και θα έδινε ζωή και ελπίδα στους ταλαιπωρημένους ανθρώπους που ανέμεναν για δυό χιλιάδες χρόνια να γνωρίσουν την αληθινή πίστη. Το Φως της αλήθειας θα έλαμπε μέσα στις καρδιές των ανθρώπων και θα τους αγίαζε η χάρις του Θεού...

Ο Θεόδωρος Ναγκυάμα ήταν ιδιαίτερα χαρούμενος και συγκινημένος για το άνοιγμα του Ορθόδοξου Πατριαρχικού Σεμιναρίου "Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ο Γ'" στην Ναϊρόμπι. Το 1981 σημειώνει ακριβώς τις ακόλουθες σκέψεις: "Την ανέγερση του Σεμιναρίου εχρηματοδότησε ο αγαπητός και ιερός Πατέρας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος της Κύπρου που απόθανε από καρδιακή προσβολή. Το γεγονός πως το Σεμινάριο αυτό είναι το πρώτο στο είδος του σ' όλη την ήπειρο της Αφρικής... Τώρα αυτό είναι το μεγαλύτερο όνειρο των Ορθόδοξων πιστών και ευχετών της Ορθόδοξου Ιεραποστολής. Η ύπαρξη τέτοιου κτιρίου του Σεμιναρίου στην καρδιά της Αφρικής κάνει τις ρίζες της Ορθοδοξίας στερεές κι έτσι θα έχει διαρκή ευημερία... Με την ελάχιστη ευκαιρία ήλθε στην Αφρική (ο Μακάριος) και βάπτισε τόσο πολλούς όσο και τους έκτισε ένα Σεμινάριο. Η αγάπη του για τους Αφρικανούς δείχθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο. Προσπαθούσε να μορφώσει τους νέους μας και είμαστε πάρα πολύ ευγνώμονες...".

Και ένα τελευταίο: "Φαίνεται πως η Ορθοδοξία ήλθεν στην Ανατολική Αφρική για να καθίσει για πάντα. Επιθυμώ πολύ μίαν ημέραν να δω καλώς οργανωμένην και συστηματικήν Ορθόδοξον Ιεραποστολήν." Αυτός ήταν ο Θεόδωρος.

Εγνώρισα τον Αείμνηστο Μητροπολίτη Θεόδωρο γύρω στο 1960 όταν ακόμα ήμουν δεκαπέντε ετών και φοιτούσα στα Κατηχητικά σχολεία της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου. Μέχρι εκείνη την ώρα δεν είχα δει Αφρικανό και μάλιστα ιερωμένο. Μας μιλούσαν για την ιεραποστολή στην Αφρική. Ο πνευματικός μας πατέρας Αρχιμανδρίτης Νικόλαος Σιδεράς ήταν συμμαθητής του π. Θεόδωρου στο Πανεπιστήμιο. Ο Αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ήταν ιδιαίτερα ευαίσθητος από τότε για την εξωτερική ιεραποστολή και άρχισε να σκέφτεται σοβαρά για το θέμα αυτό.

Ενθουσιάστηκα τόσο πολύ με την παρουσία του π. Θεόδωρου και από εκείνη την στιγμή αισθάνθηκα το κάλεσμα και έθεσα στόχο μέσα μου - μυστικά - να πορευθώ μία μέρα στην Αφρική να γίνω ιεραπόστολος. Μας έκανε εντύπωση μεγάλη τότε ότι ένας μαύρος της Αφρικής μιλούσε τόσο ωραία τα Ελληνικά και λειτουργούσε ακόμα. Είναι οι στιγμές αυτές αλησμόνητες και βαθειά χαραγμένες μέσα στην καρδιά μου. Μας μίλησε για τον π. Χρυσόστομο τον άγιο αυτό πρωτοπόρο της Ορθοδοξίας στην Μαύρη Ηπειρο. Αυτός ήταν και η αιτία ν' αρχίσω την προσωπική αλληλογραφία μαζί με τον π. Χρυσόστομο μέχρι που κοιμήθηκε. Έτσι ο Κύριος τους χρησιμοποίησε και τους δυό για να ανοίξουν τον δρόμο και να προετοιμάσουν τον αγρό του θερισμού... Από τότε μέχρι και τις τελευταίες στιγμές της ζωής του επικοινωνούσαμε, είτε τηλεφωνικώς, είτε με επιστολές, αλλά και με προσωπικές επισκέψεις διατηρήσαμε ένα πολύ στενό αδελφικό δεσμό.

Είθε εκεί που βρίσκεται με τους δικαίους να μεσιτεύει για την συνέχιση του ωραίου έργου που άφησε πίσω του.....

Σημείωση Συντάξεως: Ο "Ορθόδοξος Κήρυξ" και η Ιερά Αρχιεπισκοπή εκφράζουν τα ειλικρινή τους συλλυπητήρια για την πρόωγη αυτή απώλεια ενός όντος υπέροχου ανθρώπου και αφοσιωμένου Ιεράρχη, ο οποίος χαρακτηριζόταν για την καλοσύνη, την ευγένεια και την πιστότητά του σε όλες του τις πράξεις και σχέσεις. Είχαμε δε την ευτυχία να τον γνωρίσουμε από κοντά και να εκτιμήσουμε το αξιολογώτατο έργο του στον τομέα της Ορθόδοξης Ιεραποστολής στη Μαύρη Ηπειρο. Αιωνία του η μνήμη.

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ.κ. Χρυσόστομος επισκέπτεται την ιστορική Κοινότητα Νότιας Ουαλίας (Ι.Ν. Αγ. Νικολάου Κάρδιφ), την Τρίτη 3η Ιουνίου 1997.

(συνέχεια από προηγούμενο τεύχος, αρ. 98-99)

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Συνεχίζουμε την εξιστόρηση των γεγονότων που οδήγησαν τελικά τον Ελληνοκυπριακό πληθυσμό της Μεγαλονήσου στον ηρωικό, αλλά άπελπι αγώνα του τον Οκτώβριο του 1931 ν' αποτινάξει τον Βρετανικό ζυγό και να ενωθεί με την Ελλάδα. Πρωτοστάτης στην εθνική αυτή ανάταση υπήρξε η Εθναρχούσα Εκκλησία της Κύπρου, η οποία, ήδη από της πρώτης στιγμής που οι Άγγλοι πάτησαν στη Μεγαλόνησο το 1878, διαδήλωσε διά στόματος του Αρχιεπισκόπου της Σωφρονίου τη στερρά απόφαση των Ελληνοκυπρίων για ένωσή τους με τη Μητέρα Ελλάδα. Αναδημοσιεύουμε, λοιπόν, πιο κάτω την επιστολή διαμαρτυρίας που απέστειλαν στην εφημερίδα "Τάιμς" του Λονδίνου τα μέλη της Κυπριακής Εθνικής Αποστολής, όπως και τρία σχόλια που γράφτηκαν στο περιοδικό "Απόστολος Βαρνάβας", γιατί το περιεχόμενό τους αντανάκλα πλήρως τη σοβαρότητα, αλλά και την εμμονή τόσο της επίσημης Εκκλησίας, όσο και του λαού της Κύπρου, να επιδιώξουν πάση δυνάμει την εθνική τους απελευθέρωση, την οποία όμως έβλεπαν συνώνυμη με την πολιτική τους ένωση με την Ελλάδα. Βλέπουμε όμως επίσης στα τρία αυτά σχόλια και την καθαρή προειδοποίηση των Ελληνοκυπρίων για μελλοντική ανάληψη πιο δυναμικών μέτρων προς ευόδωση του μονολιθικού τους αυτού στόχου, δηλ. της Ένωσης και μόνο Ένωσης με την Ελλάδα.

(Την 6η Ιουλίου η εν Λονδίνω Κυπριακή Αποστολή απηύθυνε από των στηλών του περιωνύμου δημοσιογραφικού οργάνου "Τάιμς" την επόμενη έκκληση προς το Αγγλικό δημόσιο).

Λυπούμεθα ότι και πάλιν θα καταλάβωμεν μέρος του πολυτίμου υμών χώρου. Συνηγορούμεν υπέρ της εθνικής αποκαταστάσεως της Κύπρου, και επειδή η ιστορία και παραδόσεις των "Τάιμς" συνδέονται τόσο στενώς προς τους ελευθερωτικούς αγώνας των λαών, είναι ό,τι φυσικόν δι' ημάς να προβώμεν εις την έκκλησιν ημών διά των υμετέρων στηλών.

Ημεθα το παρελθόν έτος εδώ και υπεβάλομεν εις την Βρετανικήν Κυβέρνησιν την επιθυμίαν και αξιώσιν των Ελλήνων Κυπρίων προς ένωσίν των μετά της μητρικής χώρας - της Ελλάδος. Η απάντησις της Κυβερνήσεως της Α.Μ. - περιεχομένη εις επιστολήν του Πρωθυπουργού υπό ημερομηνίαν 14 Νοεμβρίου 1919 - ήτο, ότι δεν ηδύνατο τότε να δοθή οριστική απάντησις εις την αίτησίν μας περί ενώσεως μετά της Ελλάδος "συνεπεία της αβεβαίου διεθνούς καταστάσεως εν τη Μέση Ανατολή" αλλ' ότι "οι πόθοι των κατοίκων της Κύπρου θα ελαμβάνοντο συμπαισέστατα υπ' όψιν παρά της Κυβερνήσεως της Α.Μ. κατά την υπ' αυτής ανασκόπησιν του μέλλοντος της Νήσου".

Επεστρέψαμεν εις Κύπρον κατά Δεκέμβριον και εθέσαμεν υπ' όψιν των συμπατριωτών ημών τας άνω απόψεις της Κυβερνήσεως της Α.Μ. Συνεφώνησαν δε μεθ' ημών ότι η νομιμότης των Κυπριακών πόθων από ουδεμιάς απόψεως δύνανται να επηρεασθώσιν εκ της

ανεξίτητος των γεγονότων εν τη Μέση Ανατολή, και απήτησαν την επάνοδόν μας εις την χώραν ταύτην όπως υποβάλωμεν νομοταγώς προς την Βρετανικήν Κυβέρνησιν και το Βρετανικόν δημόσιον, ότι επέστη πλήρως ο καιρός προς πραγμάτωσιν των Κυπριακών πόθων. Ουδείς, και μάλιστα Άγγλος, δύναται να ψέξη τους Έλληνας Κυπρίους επί τω ότι απέστειλαν ημάς πάλιν ενταύθα όπως αξιώσωμεν την εθνικήν των απελευθέρωσιν. Η ανυπομονησία των υπέρ της εθνικής των ανεξαρτησίας έφθασεν εις το κατακόρυφον και οιαδήποτε περαιτέρω επιβράδυνσις της επιλύσεως του ζητήματός των θα προξενήση μεγάλην δυσαρέσκεϊαν και απόγνωσιν παρ' αυτοίς, και φοβούμεθα ότι θα δημιουργήση εν τη Νήσω ανώμαλον κατάστασιν πραγμάτων.

Την 3ην Ιουνίου απηυθύνθημεν προς τον Πρωθυπουργόν αιτούμενοι σύντομον παραχώρησιν της Κύπρου εις την Ελλάδα. Επικαλούμεθα δε σημερον διά των υμετέρων στηλών την υποστήριξιν των Βρετανικών Βουλών, του Βρετανικού Τύπου και Έθνους εις υποθέσιν, ήτις αναντιρρήτως είναι ορθή και δικαία. Είμεθα μικροί και ασθενείς, αλλ' η υπόθεσίς μας είναι λίαν ισχυρά. Πρόκειται να επιτραπή εις Ελληνικήν από τρισχιλίων και επέκεινα ετών νήσον οικουμένην υπό πληθυσμού κατά πέντε έκτα Ελληνικού το αίμα, την καταγωγήν, την θρησκείαν, την γλώσσαν, νήσον, ήτις κατά την μακράν ιστορικήν της περίοδον μετέσχε των αγώνων, των θλίψεων, των θυσιών και μαρτυριών του Ελληνικού Έθνους, να περιέλθη υπό το Κράτος της ιδίας αυτού φυλής. Τοιαύτη αξίωσις δεν δύναται ή να εύρη, είμεθα βέβαιοι, ευνοϊκήν απήχσιν εις το Βρετανικόν έθνος, το οποίον ίδρυσε και στηρίζει το μεγαλείον και την παγκόσμιον ισχύν του διά της αμερολήπτου προς πάντας εφαρμογής των φιλελευθέρων αυτού ιδεών και υπερόχων αρχών.

Είμεθα βέβαιοι ότι δεν απευθυνόμεθα μάτην προς έθνος οίον το ιδικόν σας, το οποίον εκτιμά και τιμά την ιδέαν της ελευθερίας υπέρ παν άλλο εν τω κόσμω έθνος, το οποίον εξιφούληκε κατά τον μέγαν πόλεμον προς ανατροπήν της δεσποτικής δυνάμεως και αποκατάστασιν εν τω κόσμω της ελευθερίας και δικαιοσύνης. Απευθυνόμεθα επομένως προς υμάς εν ονόματι της δικαιοσύνης, εν ονόματι της αρχής των εθνικοτήτων, εν ονόματι της Βρετανικής τιμής εξαιτούμενοι να επιτραπή ημίν η εκ νέου ένωσις μας μετά της Ελλάδος, πιστής και ευγενόμονος συμμάχου σας.

Πρό ενός περίπου αιώνος συνεβάλετε εις την κατάθεσιν του θεμελίου λίθου του ελευθέρου Βασιλείου. Μετά τινα έτη παρεχώρησατε τας Ιονίας Νήσους εις την Ελλάδα. Προσφάτως εβοηθήσατε την Ελλάδα εις την αποκατάστασίν της επί εδαφών ανηκόντων εις εαυτήν επι αιώνας. Θα αρνηθήτε εις ημάς το δικαίωμα και το προνόμιον να εργασθώμεν ομού μετά των αδελφών ημών, υπέρ της παλινωρθώσεως της αρχαίας ευκλείας της Ελλάδος και της ανιδρύσεως, τη βοηθεία και συμπράξει υμών, επί των αυτών κλασικών εδαφών, τρίτου Ελληνικού πολιτισμού; Πιστεύομεν όχι. Είμεθα πλήρως πεπεισμένοι, ότι δεν θα μας το αρνηθήτε, διότι θα ήτο τούτο αντίθετον των ενδόξων παραδόσεών σας και της Βρετανικής αντιλήψεως της δικαιοσύνης. Αυτή

είναι η κατάσταση όπως μας βοηθήσετε, καθ' όν χρόνον νέα περίοδος εν τη οδώ του πολιτισμού ανατέλλει διά την Ελλάδα.
Έχομεν την τιμήν να διατελώμεν ευπειθέστατοι υμών θεράποντες,

Η Κυπριακή Αποστολή
+ Ο Κύπριος ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ
Θ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ, Φ. ΖΑΝΝΕΤΟΣ,
Ν. ΛΑΝΙΤΗΣ, Ν. ΠΑΣΧΑΛΗΣ.

5 Ιουλίου 1920.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΡΙΑΜΒΟΝ

Η ιστορική και βαρυσήμαντος ημέρα της 29ης Ιουλίου 1920, καθ' ην εν τω Μουσείω των Σεβρών υπεγράφη η συνθήκη υποδεικνύει τον οριστικόν θρίαμβον των ελληνικών αγώνων υπέρ της απελευθερώσεως των πλείστων ελληνικών χωρών, υπέρ της κατισχύσεως και επικρατήσεως των αρχών του δικαίου και της ελευθερίας. Ήδη από της ημέρας εκείνης όπου γης οικούσιν Έλληνες, μετά δακρύων ιεράς συγκινήσεως και ανεκκλήτου χαράς βλέπουσι το τέλος μιας φοβεράς περιόδου, ην επι 400 έτη διήνυσε το Ελληνικόν Έθνος εν μέσω πυκνού σκότους δουλείας, εν μέσω διωγμών ανηκούστων και μαρτυριών, βλέπουσιν εν τω γλυκυτάτῳ φωτί της ελευθερίας τας πλείστας των ελληνικών χωρών. Μετά τον τοιοῦτον θρίαμβον περιχαρές το Ελληνικόν Έθνος ανατρέχει εις το παρελθόν και αναλογίζεται τας διαφόρους περιόδους της εθνικής σταδιοδρομίας, εν ενδομύχῳ αὐτοῦ ευχαριστία προς τον Ὑψιστον απολαμβάνει των καρπῶν της επανελευθέρσεως πάλιν εις αὐτό ελευθερίας και πάντως σταθμίζει καλώς τα νέα αὐτοῦ καθήκοντα και υποχρεώσεις τας απορρεούσας εκ του νέου ελευθέρου αὐτοῦ βίου, υποχρεώσεις προς νέους αγώνας, ειρηνικούς τούτους, υπέρ της ακμῆς και της γιγαντώσεως τούτου εν τη ελευθερία, υπέρ της αληθοῦς προόδου και του πολιτισμοῦ.

Αναλογίζεται το Ελληνικόν Έθνος μετά τον θρίαμβον, ότι εθνικά ατυχήματα δυνάμενα ν' απελπίσωσι και να καταβάλωσι πάντα άλλον λαόν, εαυτό ουδέποτε κατέβαλον μέχρι της απελπίσεως και του θανάτου. Και ως τούτο ἐγένετο κατά τους προ Χριστοῦ αιώνας οὗτους και μετά ταῦτα πολλῶ περισσότερο μάλιστα διότι μετά των υπερῶν αὐτοῦ πνευματικῶν προσόντων συνέδεσε τας μεγάλας και θείας αρχάς του χριστιανισμοῦ και οὕτω κατέστη μάλλον ἀνδρείον εν τη ψυχῇ, μάλλον τολμηρόν και ενεργητικόν ν' ανεγερθῇ ἐξ ἐπελθουσῶν κατ' αὐτοῦ ἡττῶν και καταπτώσεων.

Ἡρξάτο η νέα απελευθέρωσις του Ελληνικοῦ Έθνους προ ενός αιώνος μετά φοβερόν επταετή αγώνα και ἔκτοτε βραδέως ἐχώρει αὐτὴ εις τας διαφόρους ελληνικάς χώρας. Διάφοροι περιστάσεις εν τῷ διαρρέυσαντι ἔκτοτε αιώνι συνετέλεσαν να απελευθερωθῶσι τμήματά τινα της ελληνικῆς πατρίδος, ὅτε ἐπῆλθον τα τελευταία ταῦτα ἔτη καθ' ἃ το Ελληνικόν Έθνος ἠγωνίσθη ἐνδόξους και νικηφόρους αγώνας εν τοις πεδίοις των μαχῶν διά του γενναίου στρατοῦ του, εν τοις συνεδρίοις των αρχηγῶν των διαφόρων ἐθνῶν, διά του μεγάλου πολιτευτοῦ του, του πολιτικοῦ Αρχηγού του, ὡν αγώνων το τέλος είναι η νίκη και ο θρίαμβος, τα ραγδαία και μεγάλα γεγονότα της απελευθερώσεως σχεδόν ολοκλήρου του Ελληνικοῦ Έθνους.

Μετά τον τοιοῦτον θρίαμβον δεν ἐπιτρέπεται εις ουδεμίαν κοινωνικὴν τάξιν ν' αφεθῇ εν τη ἐπιπολαιότητι και παρασυρθῇ εν τη μέθῃ της χαράς εις

τον υπολογισμόν, ὅτι εις τα τοιαῦτα χαρμόσυνα εθνικά γεγονότα είναι μόνον η ικανοποίησις ατομικῶν και προσωπικῶν συμφερόντων και δη εν τῷ κύκλῳ της ψυχοφθοροῦ ὕλης. Πάσαι αι κοινωνικαὶ τάξεις δέον να ἐξαρθῶσιν εις το μείζον ἐπίπεδον του των ατομικῶν συμφερόντων, εις υψηλότερας σφαίρας, καθ' ἃς ἐν αὐταπαρνήσει να ἐπιδιώκηται το εθνικόν συμφέρον, η εθνικὴ ἀκμῇ, ἰσχύς και δόξα, εις σφαίρας καθ' ἃς παρ τις ως μέλος του ὅλου εθνικοῦ σώματος ἀν θέλη να είναι υγιές και ἐπομένως και το ὅλον Έθνος να είναι τοιοῦτο, να ἐπιδιώκῃ προ πάντων την θρησκευτικὴν, ἠθικὴν και πνευματικὴν ευρωστίαν και ἐνίσχυσιν.

Τρανὰ μαρτύρια της τοιαύτης θρησκευτικῆς ἀληθείας είναι διάφοροι περιστάσεις της εθνικῆς ἡμῶν ιστορίας, καθ' ἃς μετὰ της ἐκλειπούσης ἀληθοῦς θρησκευτικότητος, μετὰ της ἠθικῆς ἐκλύσεως και καταπτώσεως συνεπῆλθε και η εθνικὴ ταπείνωσις, η υποδούλωσις. Χαρώμεν και πανηγυρίζομεν μετὰ τον θρίαμβον του Έθνους ἡμῶν, ευχαριστήρια ἀς ἀναπέμψωμεν προς τον Κύριον, δόξολογῶμεν Αὐτόν ἐπὶ τοις μεγάλοις και θαυμαστοῖς αὐτοῦ ἔργοις υπέρ του Έθνους ἡμῶν, αἰδίων την ευγνωμοσύνην εν τη καρδίᾳ ἡμῶν ἀς ἔχωμεν προς τον μέγαν πρωτεργάτην και αγωνιστήν Αρχηγόν του Ελληνικοῦ και ουδέποτε ἀς ἐγκαταλείπῃ ἡμᾶς η θέλησις να ζῶμεν και να κινούμεθα εν τῷ ζωογόνῳ φωτί της θρησκείας ἡμῶν ἐπιτυγχάνοντες οὕτω και της εθνικῆς ἡμῶν ἐνισχύσεως, και καθιστάμενοι ἱκανοὶ ου μόνον προς διατήρησιν της ἀποκτηθείσης ελευθερίας ἀλλὰ και προς ἀπελευθέρωσιν και των λοιπῶν υποδούλων ελληνικῶν χωρῶν.

Από το περιοδικό "Απ. Βαρνάβας"
31 Αυγούστου 1920.

Ο ΠΟΘΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ

Η δουλεία είναι δουλεία ἔστω και ἀν αὐτὴ είναι ὑπὸ πεπολιτισμένον κράτος, προκειμένου περί ὑποτελοῦς χώρας, η ὁποία ἀποδεικνύεται εκ των ἐσωτερικῶν δεσμών της, ιστορικῶν και εθνικῶν παραδόσεών της και της γλώσσης, ἥτις ἐν αὐτῇ λαλεῖται, ὅτι ἀνήκει ἐκπαλὶ εις ιστορικόν και ἐνδοξον ἔθνος. Βεβαίως χώρα ἀνευ ιστορίας και εθνικῶν παραδόσεων, ἀνευ δεσμοῦ προς ἔθνος τι ἢ ἀνήκουσα εις ἔθνος, ὅπερ είναι ἀδύνατον και ἀνίκανον να βαδίσῃ προς την πρόδον και τὸν πολιτισμόν, ευτυχῆς καθίσταται να τύχῃ των ἀγαθῶν της διοικήσεως αὐτοῦ. Ὑπὸ την ἀποψιν ταύτην ἡμεῖς οἱ Κύπριοι πῶς εἴμεθα; Το φῶς της ιστορίας καθοδηγεῖ ἡμᾶς να ἰδῶμεν πῶς εἴμεθα πράγματι και να καταδείξωμεν εις πάντας πόσον δεδικαιολογημένος είναι ο πόθος της ἐνώσεως ἡμῶν μετὰ της μητρός Ελλάδος.

Τις δε δὲν βλέπει προς το γλυκὺ φῶς της ιστορίας της Ελληνικῆς το διαχεόμενον ἀπὸ των ἀρχαιοτάτων, προϊστορικῶν χρόνων και καταδεικνύον στενὸν και θαυμασίον δεσμόν μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου, δεσμόν δεικνύοντα την Κύπρον καθαρῶς Ελληνικὴν ἐκφαινόμενον εν τη καταγωγῇ των ἀρχαιοτάτων κατοίκων αὐτῆς εν τη γλώσσῃ, ταις θρησκευτικαῖς και ἐθνικαῖς παραδόσεσι; Και ἐν τη μακρᾷ και ἀπεράντῳ σταδιοδρομίᾳ του Ελληνικοῦ ἔθνους η Κύπρος ἀποτελοῦσα ἀναπόσπαστον αὐτοῦ μέρους συμμετέχει ὅλων των τυχῶν αὐτοῦ εις διαφόρους περιστάσεις, προσφέρει σπουδαῖαν συμβολὴν εις τους αγώνας αὐτοῦ, συμμετέχει της χαράς των νικῶν και των θριάμβων του, ὅπως και της οδύνης εις τας ατυχίας αὐτοῦ. Τι δὲ είναι το Ελληνικόν ἔθνος ἀπὸ

αρχαιοτάτων χρόνων, μεθ' οὐ συγκαταλέγεται και η Κύπρος υπό έποψιν καταγωγής, γλώσσης, θρησκείας και μεθ' οὐ συνδεδεμένη και πολιτικώς εις αρχαίους ενδόξους χρόνους, είναι περιττόν να ειπωμεν, ως περιττόν είναι να ειπή τις περί της λαμπρότητος του ηλίου εις ανθρώπους υγίως έχοντας τους οφθαλμούς. Ενώ τούτο επί αιώνας απ' αρχαιοτάτων χρόνων διεπρεπε διά του πολιτισμού αυτού εν τη αναδειξει πυκνής χορείας ανδρών εξόχων εν ταις επιστήμαις και ταις τέχναις, εν τη Ευρώπη, από των συνόρων της Ελλάδος και της Ιταλίας μέχρι της Ιβηρίας και της Μεγάλης Βρετανίας κατ' αυτόν έτι τον τέταρτον αιώνα μ.Χ. οπότε ανεδεικνύετο νέον Ελληνικόν κράτος, το Βυζαντιακόν, τα πλήθη των εθνών και φυλών είναι απεριγραπτα εν τη ωμότητι και βαρβαρότητι και απολιτίστω αυτών καταστάσει. Πολλούς αιώνας μετά ταύτα, ως γνωστόν, ήρξατο ο πολιτισμός της Ευρώπης εν γένει διά της επιδιδράσεως της Ελληνικής παιδείας μετά την άλωσιν· και εν τω θαυμασίω αγώνι υπέρ της προόδου και του πολιτισμού των διαφόρων εθνών και κρατών της Ευρώπης εξέχουσαν κατέλαβε θέσιν η Μεγάλη Βρετανία.

Εν τω τοιούτω αγώνι των λαών της Ευρώπης το Ελληνικόν έθνος περιέπεσεν εις την χειρίστην δουλείαν· τοιαύτης δουλείας προτιμωτέρα ήτο βεβαίως η δουλεία υπό πεπολιτισμένον έθνος ή κράτος και διά τούτο ευτυχής υπήρξαν αι Ιόνιοι νήσοι αξιωθεΐσαι της υποταγής αυτών υπό πεπολιτισμένον κράτος αντί δουλείας εις τον φοβερόν και προαιώνιον εχθρόν της Ελλάδος, ελευθερωθεΐσαι τελείως, ως γνωστόν, υπό της μεγαθύμου Αγγλίας· ευτυχής υπήρξε και η Κύπρος αξιωθεΐσα προ τεσσαράκοντα και επέκεινα ετών να αποσπασθή των ονύχων του τυράννου και να περιέλθη υπό την πολύτιμον σκέπην της φιλελευθέρας Αγγλίας. Αλλά δύναται λαός έχων παναρχαΐαν ιστορίαν ενδόξου έθνους, έχων μέγα έθνος και μεγάλην πατρίδα σπουδαίως αγωνισθείσαν υπέρ του πολιτισμού της ανθρωπότητος να μη ποθή διακαώς και ενθέρμως να έλθη υπό την σεπτήν σκέπην αυτής όσον ευγνώμων και αν είναι προς πεπολιτισμένην διοίκησιν απαλλάξασαν αυτήν στυγεράς δουλείας; Δεν αισθάνεται ο λαός ούτος, ότι μακράν της πατρίδος του πολιτικώς είναι δούλος έστω και αν είναι απηλλαγμένος των καταπιέσεων, των διωγμών, των απειλών, των βασάνων, των μαρτυρίων βαρβάρου άρχοντος; Διά τούτο και η Κύπρος εξαίρετισε την ελευθερίαν, ή έτυχε παρά της Μεγάλης Βρετανίας ως προάγγελον της πλήρους αυτής ελευθερίας διά της αποδόσεως αυτής εις τους κόλπους της μητρός Ελλάδος.

Τον ενδόμυχον αυτής πόθον τούτον διεκήρυξε με τας μάλλον χρηστοτέρας ελπίδας προς εκπλήρωσιν από της πρώτης στιγμής, καθ' ην την ημισέληνον αντικαθίστα η σημαία του Σταυρού διά της Μ. Βρετανίας και διακηρύττει επί τεσσαράκοντα και δύο ήδη έτη. Ο πόθος ούτος είναι προαιώνιος όπως και τοιούτος είναι και εις την καρδίαν παντός Έλληνος να ίδη την πατρίδα αυτού ολόκληρον ελευθέραν περιλαμβάνουσαν εις τους κόλπους αυτής τους Πανελλήνους εκπληρούοντας ελευθέρως την μεγάλην αποστολήν της προόδου και του πολιτισμού, του οποίου πρώτοι κατήρξαντο και τον οποίον σημαντικώς ανέδειξαν και προήγαγον ούτοι έκπαλαι.

Ο πόθος ούτος δεν κατεπνίγη υπό των δεινών δουλείας 400 ετών όπως και δεν καταπνίγεται και υπό οινωδήποτε αγαθών ξένης κυριαρχίας. Είμεθα ευτυχείς οι Κύπριοι διότι από 40 και πλέον ήδη ετών ελευθέρως και πανηγυρικώς εκδηλούμεν τον πόθον τούτον και συμφώνως προς αυτόν ελευθέρως ανατρεφόμεθα υπό την πατρικήν στέγην,

εκπαιδευόμεθα εν τοις σχολείοις με τας πατρικάς εθνικάς ημών παραδόσεις και αναμνήσεις, συμφώνως προς αυτόν δοξολογούμεν τον Θεόν. Αλλά έως πότε πάντα ταύτα με μόνην την ελπίδα, βραδυνούσης τόσοσν της γλυκυτάτης πραγματοποιήσεως του πόθου τούτου; Ιδού η πατρίς ημών μεγάλη ήδη και ισχυρά. Ιδού ύμνους και εγκώμια υπέρ αυτής υπό των μεγάλων και ισχυρών της γης ως εφαμίλλου της παλαιάς Ελλάδος εις όλας τας μεγάλας αρετάς. Ιδού η Ελλάς συμμαχούσα φιλικώτατα μετά της μεγάλης Αγγλίας ωραιότατα συμπραττούσης εν τη απελευθερώσει όσον το δυνατόν πλείστων ελληνικών χωρών από της Τουρκικής τυραννίας. Ιδού αι επαγγελίαι, αι διακηρυχθείσαι κατά τον τελευταίον Ευρωπαϊκόν πόλεμον προς ελευθερώσιν των υποδούλων λαών χωρούσιν εκπληρούμεναι. Πάντα ταύτα είναι αΐσια δι' ημάς και δυνατόμεθα εξ αυτών παρακινούμενοι να απεκδεχόμεθα παρά της γενναιοφροσύνης της Μεγάλης Βρετανίας την ταχείαν εκπλήρωσιν του πόθου ημών προς ένωσιν μετά της μητρός Ελλάδος. Ωραία παρατηρεί ο μέγας φιλέλλην Κρόσφιλδ εν τελευταίω άρθρω περί Κύπρου ότι η απόδοσις της Κύπρου εις την Ελλάδα δεν είναι ταπεινώσις της Μεγάλης Βρετανίας, αλλ' απλούστατα διότι η Νήσος είναι Ελληνική. Εν τη λαμπρότητι της τοιαύτης αισιότητος εργασθώμεν διά παντός νομίμου μέσου προς ταχείαν εκπλήρωσιν του πόθου της ένώσεως ημών μετά της μητρός Ελλάδος.

Από το Περιοδ. "Απόστολος Βαρνάβας"
16 Οκτωβρίου 1920.

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Ηυδόκησεν επί τέλους ο έντιμος Υφυπουργός των Αποικιών της Αγγλίας να δεχθή εις ακρόασιν την Κυπριακήν αποστολήν τη 13 του λήγοντος ήδη μηνός, ίνα αναγγείλη προς αυτήν την απόφασιν της Αγγλικής Κυβερνήσεως διά το Κυπριακόν εθνικόν ζήτημα. Την απόφασιν ταύτην ανήγγειλεν η Α.Μ. ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου μετά των άλλων εντιμών μελών της Αποστολής εν Λονδίνω και ελήφθη εν Κύπρω αύτη τη 17η του μηνός εν ημέρα βαθυτάτου πένθους, διότι την προτεραιαν της ημέρας ταύτης είχε γνωσθή εν Κύπρω ο οδυνηρός θάνατος της Α.Μ. του Βασιλέως των Ελλήνων Αλεξάνδρου. Η αναγγελθείσα απόφασις της κεντρικής Αγγλικής Κυβερνήσεως κατέρριψε τον Κυπριακόν λαόν εις έτερον χάος πένθους. Η απόφασις αύτη είναι όλως απροσδόκητος εν τοιούτοις χρόνοις, καθ' ους εις σύμπαντα τον πεπολιτισμένον κόσμον γλυκυτάται αι ιαχαΐ ακούονται υπέρ της ελευθερίας των υποδούλων λαών, είναι παρά τας ελπίδας, τους πόθους και τας παραδόσεις της Ελληνικωτάτης Κύπρου. Τις είναι η απόφασις αύτη είναι γνωστή ήδη εις σύμπαν τον Κυπριακόν λαόν και είναι ότι "η Αγγλία οριστικώς θα κρατήση την Κύπρον"· φοβερόν αληθώς ειπείν τούτο· μετά βαθυτάτης οδύνης ο σεπτός πρωθιεράρχης της Κύπρου μετά των άλλων μελών της Αποστολής ανήγγειλε την απόφασιν ταύτην τηλεγραφικώς εις Κύπρον και διαμαρτυρήθη εντόνως η Αποστολή προς τον έντιμον Υφυπουργόν των Αποικιών διά την άδικον ταύτην απόφασιν της Βρετανικής Κυβερνήσεως και την διαμαρτυρίαν ταύτην επανέλαβον χιλιάδες πολιτών τη αυτή ημέρα της αναγγελίας και της επομένη ημέρα εν τη πρωτεύουση και ταις άλλαις πόλεσι και αλλαχού της Κύπρου εις πυκνάς συναθροΐσεις και εγγράφως έστειλαν αρμοδίως την διαμαρτυρίαν των ταύτην εν Αγγλία. Διαμαρτυρόμεθα εντόνως, επαναλαμβάνουσιν

ἀπαντες οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τῆς Κύπρου κατὰ τῆς ἀδίκου ταύτης ἀποφάσεως, καὶ παρουσιάζονται ἔτοιμοι νὰ διαδηλώσωσι τὴν διαμαρτυρίαν τῶν ταύτην διὰ τοῦ μάλλον ἐπισήμου καὶ πεπαρησιασμένου τρόπου ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν κυβερνητῶν αὐτῶν.

Δεν ἀγνοεῖ ὁ Κυπριακὸς λαὸς, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἀποκτάται δι' ἀγῶνων καὶ θυσιῶν, καὶ διὰ τοῦτο δεν υπελείφθη ἐν τῷ ζητήματι τοῦτῳ ουδεμιὰς ἄλλης Ἑλληνικῆς χώρας κατὰ τοὺς χαλεποὺς χρόνους τοῦ δουλεῦντος Γένους, διὰ τοῦτο δε ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς δεν ἔπαυσε νὰ ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ πόθων δι' ἀγῶνων ευγενῶν ἀνταξίων πρὸς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς κατεχούσης αὐτὸν Μεγάλῃς Βρετανίας. Ἀφ' ἧς στιγμῆς αὕτη ὕψων τὴν σημαίαν αὐτῆς ἐπὶ τῆς Κύπρου, τὸ μόνον πολῦτιμον ἀγαθόν, ὅπερ ὁ Κυπριακὸς λαὸς εθεώρει ἐγγίζον διὰ τῆς τοιαύτης μεταπολιτεύσεως ἀπὸ τῆς τυράννου Τουρκίας εἰς τὴν πεπολιτισμένην Ἀγγλίαν ἢ το ἡ εκπλήρωσις τοῦ πόθου τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως καὶ τοῦτο πανηγυρικῶς ἐξεδήλωσε διὰ τοῦ αοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Σωφρονίου καὶ ἐπανέλαβε τὸν πόθον μετὰ ταῦτα καὶ εἰς συλλαλητήρια καὶ εἰς ὑπομνήματα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας καὶ εἰς ἀγορεύσεις ἐν τῇ Κυπριακῇ Βουλῇ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ καὶ ἐπαναλαμβάνει ἤδη διὰ τοῦ σεπτοῦ Πρωθυεράρχου τοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ κατὰ τὸν μάλλον ἐντονὸν τρόπον ἐν τῇ περιωνύμῳ Μητροπόλει τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους. Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς πάντα ἀγῶνα ἀπαιτεῖται πρωτίστως νὰ ὑπάρξῃ βεβαιότης περὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ὁ τοιοῦτος ἀγών· ὅτι δε ὁ ἀγὼν ἡμῶν ἔχει ὑπὲρ εαυτοῦ τὸ ὀρθόν καὶ τὸ δίκαιον εἶναι προφανές ἐκ τῆς πατρίδος ἱστορίας ἡμῶν, τῆς Κυπριακῆς, τοῦτο δε κατανοεῖται καὶ ὁμολογεῖται εὐτυχῶς καὶ ὑπὸ Ἀγγλῶν Κυβερνητῶν καὶ φιλελλήνων καὶ μετ' ευγνωμοσύνης ὁ Κυπριακὸς λαὸς παρατηρεῖ τὴν ἀναγνώρισιν ταύτην τῶν δικαίων ἐθνικῶν αὐτοῦ πόθων, ὅπως καὶ μετ' ὀδύνῃ καὶ ἀποστροφῆς ἀκούει τὴν ἀδικον συνηγορίαν ἐτέρων Ἀγγλῶν κατὰ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου.

Ὡσαύτως εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, ὅταν στρέφεται κατὰ βαρβάρου καὶ τυράννου κυριάρχου, δεν ἔχει μόνον μέσον τὸν ὀρθὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξέγερσιν ἐναντίον αὐτοῦ μετὰ παντοίας ἀντιστάσεως πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἐκβασιν καὶ θρίαμβον, ὁ ἀγὼν δε ἡμῶν τῶν Κυπρίων ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πόθων δεν στρέφεται κατὰ τοιοῦτον κυριάρχου, καὶ ἐπομένως αἰωνίως θλιβερόν καὶ ἀπαίσιον, διὰ ποταμοῦ αἱμάτων καὶ μαρτυρίων νὰ ζητῶμεν παρὰ πεπολιτισμένης Δυνάμεως τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν. Ἀποβλέπει δε ὁ ἀγὼν ἡμῶν εἰς τὸ νὰ πείσωμεν διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τῶν δικαίων παραπόνων καὶ τῶν ἐπιμόνων ἀπαιτήσεων ἡμῶν, ὅπως παύσῃ αὕτη νὰ κατέχῃ λαὸν καθαρῶς ἑλληνικόν διακαῶς ἐπιποθούντα τὴν ἐνῶσιν αὐτοῦ μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ ὅμως δυστυχῶς εὐρισκόμεθα εἰς τὴν λυπηρὰν θέσιν, ἣν μας ἀνήγγειλε τὸ ἀνὴρ τηλεγράφημα. “Διαμαρτυρόμεθα ἐντόνως κατὰ τῆς θλιβεράς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας καὶ δεν ἀπελπίζομεθα προκειμένου περὶ αὐτῆς. Αὕτη ἐσεβάσθη ἀνέκαθεν τὴν ἐλευθερίαν τῶν λαῶν, αὕτη τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς οφείλει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ φιλελευθερον καὶ φιλοδίκαιόν της, αὕτη σήμερον πρωτοστατεῖ ἐν τῇ ἀπομακρύνσει τοῦ προαιωνίου ἐχθροῦ ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, αὕτη συνηγορεῖ φιλικώτατα σήμερον ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ ἐλπίζομεν νὰ τείνῃ εὐήκοον οὐς εἰς τὰς δικαίας ἡμῶν διαμαρτυρίας καὶ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς νέους ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους ριπτόμεθα

νυν μὴ παύοντες διὰ τῶν ἐννόμων ἐνεργειῶν νὰ ἐπιζητῶμεν τὴν πλήρη ἡμῶν ἐλευθερίαν. Ἐλπίζομεν ἀκραδάντως νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀδικον αὐτῆς ἀπόφασιν κατὰ λαοῦ μικροῦ μὲν, ἀλλὰ ἐνδόξου ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Περιοδ. “Ἀπόστολος Βαρνάβας”
31 Ὀκτωβρίου 1920.

Τὸ πιο πάνω κύριο ἄρθρο στο ἐπίσημο δημοσιογραφικὸ ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, γραμμένο δέκα ἀκριβῶς χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπονενομένην ἐξέγερσιν τοῦ Ὀκτωβρίου 1931, ὀφείλει ὁπωσδήποτε ἀφ' ἐνός μὲν νὰ προβληματίσει τὴν Ἀγγλικὴ Διοίκηση στὴν Κύπρῳ, ἀφ' ἐτέρου ὅμως νὰ ἀφυπνίσει τοὺς ἰδίους τοὺς Ἕλληνες ἀπέναντι στὴν κινικότητα τῶν Ἀγγλῶν καὶ νὰ τοὺς προπαρασκευάσει γιὰ μιὰ πιο δυναμικὴ δραστηριοποίηση ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου. Δυστυχῶς οὔτε οἱ τραγικὲς ἀπογοητεύσεις τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, οὔτε ἡ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ καὶ ἡ πλήρης ἐγκατάλειψις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς πρώην “πιστοὺς Συμμάχους” τῆς, ὅπως ὀνειροπαρμένῃ χαρακτηρίζαν οἱ Ἕλληνες τοὺς Ἀγγλους, δεν στάθηκαν ἱκανὰ κριτήρια γιὰ τοὺς Ἑλληνοκυπρίους ν' ἀλλάξουν βιολὶ καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πολιτικὴν τοῦ “σφάξε με ἀγὰ, ν' ἀγιάσω”.

Υπόμνημα ἐπίσης υποβλήθηκε καὶ πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κανταυρίας ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κύριλλο, με τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία θὰ μποροῦσε νὰ ἀσκήσῃ κάποια πίεσιν πάνω στὴ Βρετανικὴ Κυβέρνηση στὸ θέμα τῆς Κύπρου. Τὸ υπόμνημα αὐτὸ ἔχει ὡς ἐξῆς:

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΗΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Σ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΑΝΤΕΡΒΟΥΡΙΑΣ

Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου, τῇ 12/25 Μαρτίου 1921.

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς κατὰ Κύπρον ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας συνελθούσα εἰς τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἐκ Λονδίνου ἐπιστροφῆς τοῦ Μακαριωτάτου αὐτῆς Προέδρου τακτικὴν συνεδρίαν ἤκουσε μετὰ πολλῆς τῆς ευγνωμοσύνης τῶν ὁσων ἡ Μακαριότης τοῦ ἐξέθηκεν ἐνώπιον αὐτῆς περὶ τῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος καὶ τοῦ κλήρου τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας φιλαδέλφων περιποιήσεων καὶ λοιπῶν ἐκδηλώσεων ἐν Κυρίῳ ἀγάπης πρὸς τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν ἐκκληρούσα υπέρτατον πρὸς τὴν ἡμετέραν πατρίδα καθήκον.

Κατ' ἐξοχὴν δε ἡ ἱερὰ Σύνοδος μετ' ευγνωμοσύνης ἤκουσε τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς ἐκέστοντος πρὸ αὐτῆς τῇ μεγάλῃν ἀρωγὴν ἣν ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς πραγμάτων τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς ὑπ' αὐτὸν ἀποστολῆς εὔρεν οὕτω ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος συνεπικουρουμένης ὑπὸ τῶν Σεβασμ. Ἐπισκόπων καὶ τοῦ ὑφ' ἐαυτὴν ἀγιωτάτου κλήρου καὶ τῶν δημοσιογραφικῶν ὁργάνων αὐτῆς μετ' ἐνθέου ζήλου ἐγκολπωθέντων τὴν υπόθεσιν ἡμῶν, ἐφ' ἧς τὴν ἱερότητα πεποιοῦντες ἐνεφανίσθημεν πρὸ τοῦ Βρετανικοῦ κοινῷ αἰτουντες δικαιοσύνην. Δι' ἀμφοτέρα ταῦτα ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀπὸ μέρους αὐτῆς καὶ ἐν τῇ εκπροσωπευτικῇ αὐτῆς ιδιότητι ἀπὸ μέρους σύμπταντος τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πληρώματος τῆς νήσου ταύτης ἐκφράζει ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ ἀγγλικανικῷ

κλήρω θερμάς ευχαριστίας και αΐδιον ευγνωμοσύνην. Σύν τη εκφράσει δε των ευγνωμόνων ευχαριστιών ημών επιτραπήτω ημίν, Ἄγιε εν Χριστῷ ἀδελφέ, ὡπως φέρωμεν εἰς γνῶσιν ὑμῶν και τα ἀκόλουθα. Δεν διέφυγε βεβαίως της προσοχῆς ὑμῶν το γεγονός της περί της ελληνικῆς ταύτης νήσου ἀδίκου ὅσον και ἀνελπίστου ἀποφάσεως της Βρετανικῆς Κυβερνήσεως δοθείσης διὰ στόματος του Υφυπουργοῦ προς την Κυπριακὴν ἀποστολήν, δι' ἧς ἀποφάσεως κατεδικάσθη ὁ Κυπριακὸς λαὸς να συνεχίσῃ το μαρτύριον ἐπτά αἰώνων, καθ' οὓς παρὰ πάντα θεῖον και ἀνθρώπινον νόμον ζῇ μακράν και κεχωρισμένως των ομειμένων ομοφύλων αὐτοῦ ὑπὸ πολιτικά καθεστῶτα, ἅτινα ὥς και αν διαφέρουν ἀπ' ἀλλήλων κατὰ βαθμὸν πολιτισμοῦ, κοινόν γνῶρισμα εἶχον και ἔχουν ὅτι εἶναι ξένα προς την συνείδησιν και ἱστορίαν και τας παραδόσεις του λαοῦ τούτου, ὅστις διὰ του αἵματος και του ἰδρώτος ἔγραψεν ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης ἀνεξιτήλους τους τίτλους της κυριαρχίας του, ἐφ' ὧν ἐρειδόμενος δικαιούται εἰς τον αυτοκαθορισμόν των καθ' εαυτόν.

Μεγίστη υπῆρξεν η πικρία ἡν ἠσθάνθη ὁ κυπριακὸς λαὸς κατ' ἀκολουθίαν της ἀδίκου και παρανόμου ταύτης ἀποφάσεως κατὰ τοσοῦτω μάλλον καθ' ὅσον ὡς πρόφασις της ἀδίκου ταύτης ἀποφάσεως ἀντετάχθη ἡ ἐπιθυμία να προστατευθῇ ἡ ἐλαχίστη Μωαμεθανικὴ μειονότης μόλις το 1/5 του ὅλου πληθυσμοῦ αποτελούσα, παρωμένων οὕτω των ἱερῶν δικαίων 4/5 του πληθυσμοῦ της νήσου ταύτης του ἰθαγενούς και αὐτόχθονος ὑπὲρ μειονότητος των ἐπηλύδων και ἐπιδρομέων κοινωνησάντων προς τον λαόν της χώρας ταύτης μόνον διὰ της ἐπ' αὐτοῦ καταδυναστεύσεως διὰ μεθόδων ἡκιστα ἀνθρωπιστικῶν.

Περὶ της βαθυτάτης ταύτης πικρίας μαρτυροῦν αἱ ἐντονὸν και ἀποδοκιμαστικαὶ ἐκδηλώσεις του κυπριακοῦ λαοῦ δια ψηφισμάτων, συλλαλητηρίων και λοιπῶν πολιτικῶν ἐπὶ τόπου ἐνεργειῶν προαγγέλων σοβαρωτέρων ἀντιδραστικῶν ἐνεργειῶν κατὰ καθεστῶτος ὑφισταμένου ἐνταῦθα οὐ μόνον παρὰ πάντα θεῖον και ἀνθρώπινον νόμον ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀλλὰ και παρὰ τας ἐπανειλημμένως διακηρυχθείσας ὑπὸ της Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ἀρχάς περὶ σεβασμοῦ των ἐλευθεριῶν των μικρῶν λαῶν.

Εἰς τοὺς νέους αὐτοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνας και προς ἐπιτυχὴ ἐκβασιν αὐτῶν τας ἐλπίδας αὐτοῦ ἀνέθηκεν ὁ κυπριακὸς λαὸς μετὰ τον Θεόν και τον εαυτόν του εἰς τα ἐκλεκτά τέκνα της Βρετανικῆς γῆς, ἀπὸ της συνειδήσεως των ὁποίων δεν ἔλειψε ποτὲ ἡ συναίσθησις του δικαίου και δι' εἰς τον ἱερὸν Ἀγγλικόν κλήρον ἐμφορούμενον ἀπὸ τα ἀγνὰ ἰδεῶδη του κηρύγματος Ἐκεῖνου ὅστις την ἰσότητα μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀνεξαρτήτως φύλου, ἡλικίας, φυλῆς και ἐθνότητος ἐκήρυξεν ὡς την ἀπότοκον της ὑπὸ του ἐνὸς οὐρανοῦ Πατρός υιοθετήσεως ἡμῶν ὑψίστης ἀληθείας.

Επὶ τούτῳ δε και ἡμεῖς, οἱς ἔλαχεν ὁ ἐπίμοχος κλήρος να ἠγώμεθα λαοῦ ἐστερημένου του τιμαλφεστάτου δώρου του Θεοῦ, της ἐλευθερίας αὐτοῦ, θεωροῦμεν ὡς καθήκον ἡμῶν μὴ ἐξερχόμενον του κύκλου των ἀρχιερατικῶν ἡμῶν καθηκόντων να ἀπευθύνωμεν ἐκκλησίαν προς ὑμᾶς και τον ὑφ' ὑμᾶς ἱερὸν κλήρον, ὡπως ἐγείρῃτε την ἰσχυράν φωνήν ὑμῶν ὑπὲρ του δικαίου μικροῦ μεν λαοῦ, πολλὰ ὁμῶς εἰσενεγκόντος εἰς το ἔργον του πολιτισμοῦ και της ἠθικῆς διαπλάσεως του κόσμου και δικαιουμένου ὡς ἐκ τούτου μείζονος σεβασμοῦ ἀπὸ μέρους Ἐθνους ὡς το Βρετανικόν ὅπερ ὑπὲρ την υλικὴν βίαν εἰθισται να

τάσῃ την ἰσχύν του δικαιώ. Τρέφομεν δε ἀκράδαντον την πεποίθησιν ὅτι ἐν τη δικαίᾳ αὐτοῦ υποθέσει ὁ Κυπριακὸς λαὸς θα εὐρῇ ὡς και μέτρι τούδε ἀγαθὸν παρὰστάντη τους ἐν τη χώρα ἐκείνῃ λειτουργοῦς του Ευαγγελίου και καταλήγομεν σύν τη ἐκ νέου ἐκφράσει θερμῶν προς ὑμᾶς ευχαριστιῶν, ἐπὶ πάσι δε τούτοις εὐχόμενοι ὡπως ἡ ἐθνικὴ των λαῶν ἀποκατάστασις και συναδέλφωσις τούτων διὰ της ἄρσεως των ἐθνικῶν ἀνταγωνισμῶν προοδοποιήσῃ ἡμᾶς εἰς το κατάντημα και το ἀγαθόν τέρμα, την ἐνότητα της πίστεως και τον προς ἀλλήλους ἐν εἰρήνῃ σύνδεσμον ὃν και ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἐπόθησε και ποθεῖ ἐπὶ αἰῶνας τώρα, ἡυχῆθη δε και εὐχεται καθ' ἐκάστην προς τον Ἀρχιεπίσκοπον ὡπως ἀρῇ τα σχίσματα των Ἐκκλησιῶν, τον ἄρραφον της Ἐκκλησίας χιτῶνα διαρρήξαντα προς χαράν του ἐπιβούλου.

Επὶ τούτοις δέξασθε ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ τας ἀδελφικὰς ὑμῶν προσήρσεις.

+ Ὁ Κύπριος ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ

Πρόεδρος

Προς την Α. Σεβασμιότητα
τον Ἀρχιεπίσκοπον Κανταβουρίας
εἰς Λονδίνον".

Ἡ στάσις, βέβαια, αὐτὴ και ἡ ἐν γένει δραστηριοποίησις των Ἑλληνοκυπρίων Βουλευτῶν και του λοιποῦ πολιτικοῦ και πνευματικοῦ κόμμου της Κύπρου, ὡπως ἐπίσης και ἡ Ἐθναρχικὴ πρωτοβουλία και πρωτοκαθεδρία της Ἐκκλησίας της Κύπρου σε ὅλες τις ἐθνικὲς ἐκδηλώσεις των Ἑλληνοκυπρίων δεν μπορούσαν παρὰ να δυσαρεστήσουν την Ἀποικιοκρατικὴν Κυβέρνησιν της Νήσου και να προκαλέσουν την πικρόχολή της ἀντίδραση, ὡπως καταφαίνεται και ἀπὸ το πιο κάτω υπόμνημα των Ἑλληνοκυπρίων Βουλευτῶν προς τον Υπουργὸν των Ἀποικιών:

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ

Ἐν Λευκωσίᾳ, τῇ 8/21 Ἀπριλίου 1921.

Εντιμότητε,

Λαμβάνομεν την τιμὴν να φέρωμεν εἰς γνῶσιν της ἡμετέρας Εντιμότητος τα ἀκόλουθα γεγονότα, ἅτινα συνέβησαν ἐν Κύπρῳ τῇ 24 Μαρτίου/ 6 Ἀπριλίου, και την 25 Μαρτίου/ 7 Ἀπριλίου 1921, και να παρακαλέσωμεν την ἡμετέραν Εντιμότητα να λάβῃ ταῦτα ὑπὸ την σύντονον και σοβαράν προσοχήν της.

2. Ὡς γνωστὸν ἡ 25 Μαρτίου/ 7 Ἀπριλίου εἶναι μεγάλη θρησκευτικὴ και Ἐθνικὴ εορτὴ των Ἑλλήνων. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ εορτάζεται ἀπανταχοῦ του ἐλευθέρου και υποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ μετὰ πάσης μεγαλοπρεπειας. Ἐν Κύπρῳ ἡ ἡμέρα αὐτὴ εορτάζεται και ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἀπὸ δε της Ἀγγλικῆς κατοχῆς και ἐντεῦθεν εἰθισται να εορτάζηται μετὰ μείζονος μεγαλοπρεπειας. Κατ' αὐτὴν αἱ πόλεις της Κύπρου εσημαιοστολίζοντο, μετὰ δε την τελομένην ἐν τοῖς ναοῖς δοξολογίαν μαθηταὶ και πολῖται μετὰ των ἐθνικῶν των σημαίων παρήλαυνον διὰ των κεντρικωτέρων οδῶν των Ἑλληνικῶν συνοικιῶν των πόλεων.

3. Ἡ παρελθούσα 25 Μαρτίου/ 7 Ἀπριλίου ἦτο ἡ ἐκατοστὴ ἐπέτειος της ἐνάρξεως του ὑπὲρ ἐλευθερώσεως του Ἑλληνικοῦ Ἐθνους ἀγῶνος και ὡς τοιαύτη θα εορτάζετο μετὰ μεγαλυτέρας ἢ ἄλλοτε μεγαλοπρεπειας. Διὸ αἱ κατὰ τόπους κοινοτικαὶ και σχολικαὶ ἀρχαὶ κατήρτισαν τα σχετικὰ προγράμματα

του εορτασμού και εδημοσίευσαν ταύτα προς τον σκοπόν του να επιτευχθῇ ἐν πλήρει τάξει ο πανηγυρισμός της μεγάλης ταύτης ημέρας.

4. Δυστυχώς όμως η Κυπριακή Κυβέρνησις ηθέλησε να παρακωλύσῃ την εκτέλεσιν των δημοσιευθέντων προγραμμάτων, και προς τοῦτο ἔδωκε σχετικὰς οδηγίας εἰς τους κατὰ τόπους στρατιωτικούς Διοικητὰς οἵτινες συμφώνως προς τὰς δοθείσας οδηγίας ἐκάλεσαν τους ἐν ἐκάστῃ πόλει βουλευτὰς μετὰ τινων ἐκ των τὰ πρῶτα φερόντων, και ἐδήλωσαν εἰς αυτοὺς, ὅτι η Κυβέρνησις ἀπαγορεύει τὰς διὰ των οδῶν των πόλεων παρελάσεις των μαθητῶν και των πολιτῶν μετὰ σημαίων και μουσικῆς, ἐν γνώσει ὅτι αἱ παρελάσεις αὗται ἐγίνοντο κατ' ἔτος ἀνευ οὐδὲ του ἐλαχίστου ἐκτρώπου και χωρὶς να διασαλευθῇ ἡ τάξις.

5. Οἱ κληθέντες βουλευταὶ και προύχοντες διεμαρτυρήθησαν προς τους Στρατιωτικούς Διοικητὰς κατὰ τῆς ἀδικαιολογήτου ταύτης ἀπαγορευτικῆς διαταγῆς, υποδείξαντες ὅτι δὲν ὑπάρχει προηγουμένον διαταρξάεωσ της δημοσίας τάξεως κατὰ τον ἐτησίως γινόμενον πανηγυρισμόν της εορτῆς ταύτης, και ἐζήτησαν ἀναθεώρησιν της διαταγῆς, δηλώσαντες, ὅτι ἀνελάμβανον οἱ ἴδιοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν ἐυθύνην περὶ της ἐν πλήρει τάξει και ησυχίᾳ διεξαγωγῆς του πανηγυρισμοῦ.

6. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα ἡ Κυβέρνησις ἐπέμεινε εἰς τὰς αὐστηρὰς διαταγὰς της χωρὶς ὅμως να δημοσιεύσῃ ἢ τοιχοκολλήσῃ ταύτας προς γνῶσιν του Κοινοῦ ἀλλ' ἄρκεσθῆσαι εἰς τὸ ὅτι ἀνεκοίνωσε ταύτας εἰς τινὰ μόνον πρόσωπα ἐκδότης κοινότητος.

7. Αἱ κατὰ τόπους κοινοτικαὶ ἀρχαὶ συμμορφούμεναι προς τὴν ἐπιμονὴν της Κυβερνήσεως μετέβαλον καταλλήλως τὸ πρόγραμμα του εορτασμοῦ, οὕτως ὥστε να εἶναι σύμφωνον προς τὰς Κυβερνητικὰς διαταγὰς.

8. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν τροποποίησιν των προγραμμάτων αἱ ἀνελεύθεροι διαταγαὶ της Κυβερνήσεως προυκάλεσαν οδυνηράν ἐντύπωσιν εἰς τον λαόν, κατὰ δυστυχίαν δὲ ἡ ὑπὸ των ἐν Λευκωσίᾳ ἀστυνομικῶν ὁργάνων κατὰ τρόπον ἀπότομον και προκλητικόν ἐκτέλεσις των κυβερνητικῶν διαταγῶν προυκάλεσε λυπηρὰ ἐπεισόδια, τὸ μέγεθος και τὰ ἀποτελέσματα των οποίων ευτυχῶς περὶωρίσθησαν διὰ της επικαίρου παραινετικῆς ἐπεμβάσεως τινῶν ἐκ των ηγετῶν του λαοῦ.

9. Κατὰ τὴν παραμονὴν της 25 Μαρτίου/ 7 Ἀπριλίου μαθηταὶ του Παγκυπρίου Γυμνασίου ἀπολυθέντες ἐκ τῆς σχολῆς των εἶχον, παρὰ τὰς ρητὰς διαταγὰς των ἰθυνόντων τὰς σχολὰς και ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν, μεταβῇ αυτοσχεδῶς ἐν σώματι και με τὴν σημαίαν των εἰς τὸ ἐκτὸς της Λευκωσίας Γυμναστήριον. Ἀλλὰ καίτοι διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην δὲν εἶχον ἀπαγορευθῇ αἱ παρελάσεις, ο ὑπασιπιστῆς της Α. Εξοχότητος λοχαγὸς κ. Σάρριτζ ἐν πολιτικῇ περιβολῇ εἰσελθὼν εἰς τὸ περίφρακτον Γυμναστήριον ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συγκεντρωμένοι, ἔκαμε χρῆσιν χλευαστικῶν ἐκφράσεων προς τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν και ἐζήτησε να ἀφαιρέσῃ ταύτην διὰ της βίας ἀπὸ τὰς χεῖρας του σημαιοφόρου μαθητοῦ. Ὡς ἦτο ἐπόμενον, ὁ Σημαιοφόρος ἠρνήθη να τὴν παραδῶσῃ, οὕτω δὲ προεκλήθη τὸ πρῶτον ἐπεισόδιον, διὰ τὸ ὁποῖον φέρει ἀκεραίαν τὴν ἐυθύνην ὁ ρηθείς ὑπασιπιστῆς της Αὐτοῦ Εξοχότητος.

10. Τὴν ἐπιούσαν 25 Μαρτίου/ 7 Ἀπριλίου, ἐνῶ κάτοικος περικύρου Λευκωσίας εἰσῆρχετο ἐφ' ἀμάξης εἰς τὴν πόλιν μετὰ του μικροῦ υἱοῦ του, ὅστις ἔφερε μικρὰν Ἑλληνικὴν σημαίαν, ἐσταματήθη ὑπὸ της ἀστυνομίας, ἡ ὁποία διὰ της βίας ἀφῆρσε τὴν σημαίαν ἀπὸ τὰς χεῖρας του μικροῦ παιδὸς, συνέλαβε

δὲ τον πατέρα και ἀφ' οὗ ἐκράτησεν αὐτὸν δι' ὅλης της ἡμέρας, προσήγαγεν εἰς τὸν τούτον ἐνῶπιον του Στρατοδικείου ἐπὶ παραβάσει του στρατιωτικοῦ νόμου.

11. Ἐπίσης κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν δοξολογίαν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ μαθηταὶ υπεχρεώθησαν να μεταβῶσι καθ' ὁμάδας κεχωρισμένως και ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, μὴ ἐπιτραπέντος εἰς αυτοὺς να μεταβῶσιν εἰς τον ναόν ἐν σώματι μὴδὲ να φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν τὰ σχολικὰ των λάβαρα, ἡ ἀστυνομία, ἀκολουθοῦσα ἀνωτέρας διαταγῆς, ἀπηγόρευσε εἰς τὸ ἐκκλησίασμα να μεταβῇ ἀθρόον ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, ἐνθα θα ἐγίνετο ἡ στέψις του μνημείου του Ἐθνομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ. Ἡ Ἀστυνομία ἐπέμεινε ὅπως τὸ ἐκκλησίασμα κατὰ μικρὰς ὁμάδας και κατὰ διαλείμματα ἐξερχόμενον του ναοῦ μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν. Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐδόθη ἐν πλήρει γνώσει του ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν να ἐκτελεσθῇ, καθότι τὸ εἰς χιλιάδας ἀριθμούμενον ἐκκλησίασμα, ἔχον να διέλθῃ δια στενωπῶν οδῶν και ἐπιθυμοῦν να φθάσῃ κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, δὲν ἠδύνατο να περικυβηθῇ να ἐξερχεταὶ ἐκ του ναοῦ καθ' ὁμάδας και κατὰ διαλείμματα. Συνεπεία τούτου ἠναγκάσθη, παρὰ τὴν Ἀστυνομικὴν ταύτην διαταγὴν, να ἐξέλθῃ ἐσπευσμένως ἐκ του ναοῦ, διὰ να κατορθώσῃ ἐγκαίρως να παρευρεθῇ εἰς τὴν τελετὴν της στέψεως.

12. Ἀλλὰ και ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ, Ἀστυνομικὴ δύναμις παρεκώλυε τον λαόν ἀπὸ του να παρακολουθῇ τὴν τελετὴν ἐκ της πλατείας της Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπου κείνται τὸ Ἀρχιεπισκοπικόν μέγαρον και τὸ Παγκύριον Γυμνάσιον. Ἡ Ἀστυνομία ἐπέμεινε ὅπως ὁ λαὸς μὴ ἴσταται ἐν τῇ πλατείᾳ ἀλλ' εἰσέρχεται εἰς τον περίφρακτον περίβολον της Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ ὁποῖος δὲν ἠδύνατο να ἐπαρκέσῃ διὰ τὸ πλήθος. Ἡ ἐπιμονὴ αὕτη της Ἀστυνομίας προυκάλεσε τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν του λαοῦ, μέρος δὲ αὐτοῦ, ὅπερ δὲν κατῴρθωσε να εἰσέλθῃ εἰς τον περίφρακτον περίβολον, ἐγκατέλιπε τὴν τελετὴν και ἐν διαδηλώσει διηυθύνθη προς τὸ Γυμναστήριον, μεθ' ὃ ἤρξατο ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πόλιν.

13. Δυστυχῶς κατὰ τὴν διαδηλώσιν ταύτην ἄστοχος και τελείως ἀδικαιολόγητος ἐπέμβασις της Ἀστυνομίας ὅπως διαλύσῃ λαόν, ἐν ἐνθουσιασμῷ ἀλλὰ και ἐν ἀπολύτῳ τάξει, ἐκδηλοῦντα τὰ φρονήματά του, και ἀπόπειρα αὕτης να ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τινὰ σημαιοφόρον τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, ἐπέφεραν νέα λυπηρὰ ἐπεισόδια. Ὄταν δὲ οἱ διαδηλωταὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, αἱ ἀρχαὶ διέταξαν τὴν διάλυσιν του λαοῦ διὰ πυρός. Ἐκλήθησαν προς τοῦτο ἐσπευσμένως ἐπὶ τόπου οἱ Δικασταὶ και ἐπὶ παρουσία τούτων ἐγένετο τὸ ἐναρκτήριον του πυρός σάλπισμα, μετεφέρθησαν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνον πυρομαχικά και φορεῖα και τὰ πάντα ἦσαν ἐτοιμα διὰ να ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ του πυροβολισμοῦ κατ' ἀόλητον πολιτῶν. Ευτυχῶς ὅμως κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφθασαν ἐκ συμπτώσεως ἐπὶ τόπου τινὲς ἐκ των προυχόντων του Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἵτινες ἀντιληφθέντες τὰ γινόμενα ἐζήτησαν ἀναστολὴν του πυροβολισμοῦ και παρεμβάντες διέλυσαν τὸν πλήθος, ἀπεσόβησαν δὲ οὕτω μίαν ἀδικαιολόγητον και ἄσκοπον αἱματοχυσίαν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, τὴν ὁποίαν θα προυκάλει ἡ Κυβέρνησις διὰ των ἀστόχων μέτρων της.

14. Καθ' ὃν χρόνον τοιαῦτα ἐτελοῦντο ἐν Λευκωσίᾳ και κατὰ τοιούτον τρόπον συμπεριφέροντο αἱ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ Ἀρχαὶ, εἰς τὰς ἄλλας πόλεις της νήσου ὁ εορτασμός της μεγάλης ἡμέρας ἐγίνετο ἐν μέσῳ ἀπεριγράφτου ἐνθουσιασμοῦ ἀλλὰ και ἐν ἀπολύτῳ τάξει. Παρελάσεις του λαοῦ μετὰ σημαίων, διαδηλώσεις και λαμπαδηφορίαι, ἔλαβον χώραν χωρὶς

το ελάχιστον έκτροπον να συμβή, τούτο δε οφείλεται αφ' ενός μεν εις την βαθείαν συναίσθησιν του καθήκοντος του λαού, αφ' ετέρου δε εις το ότι αι αυτόθι Αρχαί κατανοήσασαι πού ακριβώς ενέκειτο το συμφέρον της δημοσίας τάξεως αφήκαν ελεύθερον τον λαόν εις την εκδήλωσιν του φρονήματος και της χαράς του επί τῇ μεγάλῃ Εθνικῇ επετείῳ και συνετώτατα δεν επεζήτησαν να εφαρμόσωσι διά της βίας τας Κυβερνητικὰς διαταγὰς και να γεννήσωσι προστριβὰς μεταξύ Κυβερνήσεως και λαοῦ.

15. Η Κυβέρνησις θέλουσα να δικαιολογήσῃ την στάσιν της ταύτην προβαίνει ἤδη εις εσπευσμένην εγγραφὴν αστυφυλάκων και μετέφερεν ἐξ Αιγύπτου Αγγλικὸν στρατόν, ὅστις παρήλασεν ἐπιδεικτικῶς με μιδραλιοβόλα διὰ των ὁδῶν της πρωτεύουσας.

16. Τα ανωτέρω μέτρα δεν εἶναι τὰ μόνα τα οποία ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις οὐδὲ εἶναι τὰ μόνα διὰ τὰ οποία ἐξηγέρθη ἡ λαϊκὴ συνείδησις. Δρακόντειοι νόμοι ἐπεψηφίσθησαν ἐσχάτως ὑπὸ των Ἐπισήμων και Μωαμεθανικῶν μελῶν του Νομοθετικοῦ Συμβουλίου, προσοφύοντες περὶ περιορισμοῦ της ἐλευθερίας του Τύπου και περὶ ἀπελάσεως ἐκ της νήσου αλλοδαπῶν. Ο Στρατιωτικὸς νόμος ἐξακολουθεῖ ἐν ἰσχύϊ ἐφαρμοζόμενος κατὰ τρόπον ἐξεγείροντα την κοινὴν συνείδησιν, και ὡς εἴαν ἡ νήσος αὕτη ἀπετέλει πεδῖον πολέμου. Διακεκριμένος δημοσιογράφος, ἀνευ δικαστικοῦ ἐντάλματος και χωρὶς να ἐπαγγελθῇ κατηγορία ἐναντίον του οὐδὲ να ἀχθῇ ἐνώπιον των Δικαστηρίων, συνελήφθη και κρατεῖται εις τας φυλακάς.

17. Ο λαός, Εντιμότετε, ἓνα μόνον ἀνευρίσκει σκοπὸν των ἀνελευθέρων και αὐταρχικῶν τούτων μέτρων -να καταπιγῇ το Ἐθνικόν του αἶσθημα και να φανῇ ὅτι οὗτος εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ το ξενικόν καθεστῶς. Εἴαν ἡ ἀντίληψις αὕτη του λαοῦ εἶναι ὀρθή, ἔχουμεν καθήκον να δηλώσωμεν ὅτι εἶναι πολὺ ἐσφαλμένον το να νομίζεται ὅτι λαός, του οὐοίου το εθνικὸν φρόνημα δεν κατωρθῶη να ἐπηρεασθῇ ὑπὸ της στυγερωτέρας τυραννίας ὀλοκλήρων αἰῶνων, εἶναι δυνατόν να υποστῇ και την ἐλαχίστην ἐπίδρασιν διὰ των ἤδη λαμβανόμενων περιοριστικῶν της ἐλευθερίας μέτρων. Τοιαῦτα μέτρα ἀντὶ να συντελοῦν εις την ἐμπέδωσιν της δημοσίας ησυχίας και τάξεως, ὑπὲρ των οὐοίων ο λαός ἐνδιαφέρεται πλείοτερον παντὸς ἄλλου, προκαλοῦν λυπηρὰν προστριβὴν μεταξύ Κυβερνήσεως και λαοῦ και τεῖνουν να ἀποξενώσουν τας ἐγκαρδίους και εὐλικρινεῖς διαθέσεις του νομοταγούς τούτου λαοῦ προς την φιλελευθέραν κυρίαρχον Δύναμιν, μετὰ της οὐοίας μας συνδέουσι κοινὰ συμφέροντα, κοινὰ ἀρχαί, κοινὰ ἰδεώδη. Επειδὴ δε ἡ ἐξακολούθησις της ἐφαρμογῆς ἀνελευθέρων μέτρων ἐν Κύπρῳ ὄχι μόνον καταρρίπτει το Αγγλικὸν γόητρον ἀλλὰ και ἐκθέτει ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ τὴν τε δημοσίαν τάξιν και ησυχίαν ἐν τῇ Νήσῳ, καταγγέλλομεν εις τὴν Ὑμετέραν Εντιμότητα την τοπικὴν κυβερνήσιν ὡς ἐπιζητοῦσαν να ἐγκαταστήσῃ ἐνταῦθα τυραννίαν, ξένην προς τας φιλελευθέρας ἀρχὰς του Βρετανικοῦ Ἐθνους, ἀσυμβίβαστον προς την εθνικὴν συνείδησιν του Κυπριακοῦ λαοῦ, τυραννίαν ἐπαναφέρουσιν εις την μνήμην ἡμῶν τους ἀπαισίους χρόνους της τουρκικῆς δουλείας, και εὐσεβάστως ἐξαιτούμεθα ὅπως εἰδικὴ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπεῖα ἀποσταλῇ ἐνταῦθα προς τον σκοπὸν του να διαφωτισθῇ ἐγκαίρως και καταλλήλως ἡ Κυβέρνησις της Α. Μεγαλειότητος. Ἐπὶ τούτοις διατελούμεν της Ὑμετέρας Εντιμότητος εὐπειθεῖς θεράποντες

+ Ο Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου

ΚΥΡΙΑΛΟΣ

Οἱ Ἕλληνες Βουλευταὶ

Θ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ, Φ. ΖΑΝΝΕΤΟΣ, Ν. ΚΑ. ΛΑΝΙΤΗΣ,
Μ.Η. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ΛΟΥΗΣ Ε. ΛΟΥΙΖΟΥ,
Γ.Σ. ΕΜΦΙΕΤΖΗΣ, Δ. ΣΕΒΕΡΗΣ, Ν. ΠΑΣΧΑΛΗΣ,
Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Προς την Αυτοῦ Εντιμότητα
τον Ὑπουργόν των Ἀποικίων
της Μεγάλης Βρετανίας
Εἰς Λονδίον

Η Αγγλικὴ Κυβέρνησις, ὅμως, ἐκώφευσε τόσο στις μετριοπαθέστερες αὐτὲς ἐκκλήσεις των ἡγετῶν του Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ της Νήσου, ὅσο και στα ἐπισωρευόμενα μελανὰ σύννεφα, των οὐοίων οἱ ὑπὸκῳφοι τριγμοὶ προμηνούσαν ἀκόμη χειρότερα δρακόντεια καταπιεστικὰ μέτρα, τα οὐοία τελικὰ ὀδήγησαν στα Δεκεμβριανά του 1931. Η δε ἀκαμπτῇ και κυνικῇ αὐτῇ συμπεριφορᾷ της Ἀγγλίας ἐνδυναμωνόταν συνεχῶς ἀπὸ την ἀθλία πολιτικὴ κατάσταση που επικρατοῦσε στην Ἑλλάδα με τον ἐθνοκτόνο διχασμό, τον οὐοῖο χρησιμοποίησαν οἱ τότε "Μεγάλες Δυνάμεις" σαν δικαιολογία για την ἐγκατάλειψη της χώρας μας στη φανατικὴ και ἀσυγκράτητῃ λαίλαπα των δολοφονικῶν ταγμάτων του Μουσταφὰ Κεμάλ.

Ἡ ἀπάντησις ἑνός Ἠγέτη

Ἄπαρτίσους (ἐν. ὁ Μωάμεθ ὁ Β') οὖν τὰ πάντα ὡς αὐτῷ ἐδόκει καλῶς ἐπεμψεν ἔνδον λέγων τῷ βασιλεῖ (ἐν. τῷ Κωνσταντίνῳ Παλαιολόγῳ)· «γίνωσκε τὰ τοῦ πολέμου ἤδη ἀπρητίσθαι... Τί λέγεις; Βούλει καταλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ ἀπελθεῖν ἔνθα καὶ βούλει μετὰ καὶ τῶν σῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς, καταλιπὼν τὸν δῆμον ἀζήμιον εἶναι καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ σοῦ, ἢ ἀντιστῆναι καὶ σὺν τῇ ζωῇ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἀπολέσεις, σὺ τε καὶ οἱ μετὰ σοῦ, ὁ δὲ δῆμος αἰχμαλωτισθεῖς παρὰ τῶν Τούρκων διασπαρῶσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ». Ὁ βασιλεὺς δὲ ἀπεκρίνατο σὺν τῇ συγκλήτῳ· «εἰ μὲν βούλει, καθὼς καὶ οἱ πατέρες σου ἔζησαν, εἰρηνικῶς σὺν ἡμῖν συνζῆσαι καὶ σὺ, τῷ Θεῷ χάρις. Ἐκεῖνοι γάρ τοὺς ἐμούς γονεῖς ὡς πατέρας ἐλόγιζον καὶ οὕτως ἐτίμων, τὴν δὲν πόλιν ταύτην ὡς πατρίδα. Καὶ γάρ ἐν καιρῷ περὶστάσεως ἅπαντες ἐντὸς ταύτης εἰσιόντες ἐσώθησαν καὶ οὐδεὶς ὁ ἀνισταίνων ἐμακροβίω... Τὸ δὲ τὴν πόλιν σοι δοῦναι οὗτ' ἐμὸν ἐστι οὗτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ· κοινῇ γάρ γνώμῃ πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΕΟΡΤΗΣ

του Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα

Σύμφωνα με τα έθιμα και τις παραδόσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας, κάθε νεογέννητο βρέφος θα πρέπει να προσάγεται στον Ιερό Ναό, από τους άμεσους συγγενείς του, την όγδοη ημέρα μετά την γέννησή του. Κατά την ημέρα εκείνη, όπως η αρχαία εκκλησιαστική παράδοση επιτάσσει, το βρέφος θα "κατασφραγισθεί" και θα εκκλησιασθεί, κι επίσης -σ' αυτό το πρώτο του "προσκύνημα" στο πνευματικό κέντρο της Ενορίας του- θα λάβει επισήμως και σύμφωνα με την εκκλησιαστική τάξη το όνομά του. Γι' αυτό το όνομα θα θέλαμε ν' αναφέρουμε λίγες σκέψεις.

Οι πιστοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί γνωρίζουν ότι τα ονόματα που δίνουμε στα παιδιά μας είναι πάντοτε και μόνον ονόματα χριστιανικά, και μάλιστα ονόματα Αγίων της Εκκλησίας μας, όπως π.χ. Νικόλαος, Γεώργιος, Δημήτριος, Ειρήνη, Παρασκευή, Μαρίνα κ.λ.π., ή ακόμη και ονόματα σπουδαίων γεγονότων, όπως π.χ. Αναστάσιος (από την Ανάσταση του Κυρίου μας) και Εισοδία (από τα Εισοδία της Παναγίας μας).

Στην Ελληνορθόδοξη Παράδοσή μας επιτρέπεται επίσης να δίνουμε ονόματα στα παιδιά μας τα οποία προέρχονται από τον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό, όπως π.χ. Αγαμέμνων, Αγησίλαος, Αλκμήνη, Άρτεμις κ.λ.π. Άλλωστε είναι αληθής πως πολλοί Άγιοι φέρουν ονόματα Αρχαίων Ελλήνων.

Είναι -πιστεύουμε- σαφές και απόλυτα κατανοητό πως δεν επιτρέπεται να δίνουμε στα παιδιά μας ονόματα που δεν είναι χριστιανικά. Και βέβαια αναφερόμαστε σε ονόματα ξενικά, τα οποία δεν έχουν καμμία σχέση με το δικό μας εθνικό και θρησκευτικό πολιτισμό. Ακόμη δε, είναι απαγορευμένο να έχουν τα παιδιά μας ονόματα αιρεσιάρχων, όπως είναι το όνομα Άρειος, και ονόματα αρχηγών άλλων θρησκειών, όπως είναι το όνομα Μωάμεθ.

Αναφέραμε παραπάνω ότι τα ονόματα που δίνουμε συνήθως στα παιδιά μας είναι ονόματα Αγίων της Εκκλησίας μας. Το κάνουμε δε αυτό γιατί θέλουμε να δώσουμε στα τέκνα μας πρότυπα μιμήσεως. Εννοούμε μ' αυτό ότι ένα παιδί μας που το ονομάζουμε π.χ. Νικόλαο, του δίνουμε την ευκαιρία να γνωρίσει έναν σπουδαίο Άγιο και Ιεράρχη της Εκκλησίας μας. Θα δώσουμε στο παιδί μας μια εικόνα του Αγίου Νικολάου, θα το μάθουμε να προσεύχεται στον Προστάτη Άγιο του, θα του διδάξουμε τον βίο του Αγίου και θα το προστρέψουμε να μιμηθεί την πίστη και τα σπουδαία πνευματικά χαρίσματα και κατορθώματα του Αγίου.

Θα του μάθουμε επίσης την ονομαστική του εορτή. Είναι καλά ολόκληρη η οικογένεια, με ευλάβεια και πίστη στον Προστάτη Άγιο του τέκνου της, να μεταβεί στην Εκκλησία την ημέρα της εορτής του Αγίου, να ετοιμάσει πρόσφορο και αρτοκλασία για να τιμήσει τον Άγιο ή την Αγία που εορτάζει, και να προετοιμασθούν όλοι να κοινωνήσουν, ιδιαίτερα δε ο εορτάζων, ή η εορτάζουσα.

Στις μέρες μας παρατηρούμε ότι πολλοί Έλληνες Ορθόδοξοι Χριστιανοί ενώ δεν ξεχνούν ποτέ τα γενέθλιά τους, φαίνεται να παραμελούν κάπως την ονομαστική τους εορτή. Για τούτο θα θέλαμε στο σημείο αυτό να εξηγήσουμε την σημασία αυτής της εορτής και την διαφορά της από τα γενέθλια.

Τα γενέθλια είναι οπωσδήποτε μια σημαντική εορτή, η οποία έχει ξεκινήσει να εορτάζεται από τον 4ο αι. π.Χ. Είναι βέβαια ειδωλολατρικής προελεύσεως εορτή και δεν έχει σχέση με την Χριστιανική μας

Εκκλησία. Επιγραμματικά σχολιάζοντας τα γενέθλια θα λέγαμε πως είναι μια ατομική εορτή, η οποία έχει σημασία και αξία μόνο για το άτομο που την εορτάζει.

Σε αντιδιαστολή με τα γενέθλια η ονομαστική εορτή είναι μια προσωπική και συνάμα εκκλησιαστική εορτή. Είναι η εορτή που μας συνδέει με σύνολη την Εκκλησία, την στρατευομένη και την θριαμβεύουσα. Είναι μια πανήγυρις του σώματος της Εκκλησίας.

Κατά την ονομαστική μας εορτή εορτάζει ένα εξέχον μέλος της Αγίας του Χριστού Εκκλησίας, ένας Άγιος, ή μία Αγία, και μαζί με τον Άγιο εορτάζουν και όλοι εκείνοι που φέρουν το όνομά του, οι οποίοι είναι αγωνιζόμενοι Χριστιανοί, που προσπαθούν να προσδέσουν πνευματικά, μιμούμενοι τον Προστάτη Άγιο τους.

Άλλωστε ο Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος μάς έχει πολύ σοφά τονίσει πως "μήνημ Αγίου σημαίνει μίμηση Αγίου". Για τούτο συνέστηνε πάντα στους ακροατές των σπουδαίων ομιλιών του να απονέμουν "τοίς εαυτών παιδίοις ου τας τυχούσας προσηγορίαν προς τον Θεόν εσχηκότων" (Ομιλ. εις Γένεσιν, Ρ.Γ. 53, 179).

Ενα σημαντικό κέρδος που έχουμε όταν φυλλάσσουμε την ονομαστική μας εορτή είναι η επικοινωνία ημών των μελών της στρατευομένης Εκκλησίας, των Χριστιανών δηλαδή που βρισκόμαστε και κατοικούμε πάνω στη γη, με τα μέλη της θριαμβεύουσας Εκκλησίας, που είναι οι Άγιοι, οι οποίοι τελεύτησαν την επίγεια παρουσία και ζωή τους και βρίσκονται τώρα πια κοντά στον θρόνο του Μεγάλου Θεού μας. Τα δύο αυτά τμήματα της Μιάς Εκκλησίας βρίσκονται σε συνεχή διαλεκτική, μέσω των προσευχών ημών των εν τη γη κατοικούντων Χριστιανών. Βιώνουμε δε ιδιαίτερα αυτή την εκκλησιαστική πραγματικότητα κατά τις ημέρες που εορτάζουν οι Άγιοι της Εκκλησίας μας.

Πολλές φορές εκείνοι οι Χριστιανοί που αντιμεπιίζουν τυπολατρικά την χριστιανική τους ιδιότητα και ταυτότητα, ενώ δείχνουν να μην ξεχνούν την ονομαστική τους εορτή, όμως βρίσκουν διάφορους τρόπους και δικαιολογίες για να αποφύγουν τον εκκλησιασμό την ημέρα της εορτής του Προστάτη τους.

Κάποιοι δικαιολογούνται ότι εργάζονται, άλλοι ότι πρέπει να πάνε στο Σχολείο ή το Πανεπιστήμιο και άλλοι τηλεφωνούν στον Ιερέα της Ενορίας τους και τον παρακαλούν να τους κάνει αυτός την "εορτή", χωρίς αυτοί να ενοχληθούν να προσέλθουν στον Ιερό Ναό, ούτε να ετοιμασθούν να μεταλάβουν των Αχράντων Μυστηρίων.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω θα λέγαμε πως, είναι οπωσδήποτε ουσιαστική πνευματική ανάγκη -κι αυτό αφορά το σύνολο των Χριστιανών- να μην παραλείπουμε ποτέ την ονομαστική μας εορτή, την οποία θα πρέπει να εορτάζουμε με εκκλησιαστικό πνεύμα και όχι τυπολατρικά, αφού το σημείο αυτό είναι ένα από εκείνα που αγγίζει την ουσιαστικοποίηση και πραγμάτωση, στην πράξη της καθημερινής μας ζωής, αυτής καθ' αυτής της χριστιανικής μας ταυτότητας και οντότητας, η οποία εμπλουτίζεται και αναβαθμίζεται όταν εκκλησιαζόμαστε και κοινωνούμε τον Χριστό τακτικά, ιδιαίτερα δε κατά την ημέρα της ονομαστικής μας εορτής.

THE BIBLE AND THE ECOLOGICAL ISSUE

by the Very Revd. Archimandrite Dr. Panteleimon Tsorbatzoglou

Last April the Europeans remembered the ecological disaster that followed the explosion of the Tsernobil's nuclear power station in April 1986. Ten years later the people look at the aftermath of that disaster, they are much more anxious and wonder what will happen in the future. After that accident many other ecological catastrophes occurred, in different places under different circumstances, but with the same bad consequences.

After the first nuclear tragedy in August 1945 against the two Japanese towns many other serious environmental disasters followed, spreading fear for the future.

However, as the environmental accidents became more frequent, different people in different places but with the same concern, more or less simultaneously, started to protest against them. Firstly, the reaction had a slightly romantic character with only a regional influence, but some of them quickly drew the international attention, because of the kind of the problems. As the multinational companies were spreading their activities around the world looking for cheap labour force and natural resources, they created many problems to the local communities. All of them had a strong impact upon those who had finally decided to react.

Some people have the rather wrong idea that activity related to environmental issues always hides political aspects, but they do not realise that beyond any political analysis the environmental pollution is a global problem with a boundless impact. And the ecological movement signifies the ethical direction of different people against a common evil, rather than a solid pact of an organised group.

In fact, after the post-war affluent decades of '50s and '60s- the years of innocence- where the western societies lived in their consumption euphoria, some voices had been raised against the neglect of the possibility of an environmental disaster. But in that era, quite a few people paid attention to such problems, because the daydream of any householder was to rise to the model of Hollywood lifestyle. However, the cost of that "paradise" was a number of ecological problems, which were afterwards transferred to the next generation.

Some new inexplicable diseases, some other much more durable to the medicines, the acid rain that damages the forests, are to a great extent according to scientific reports, due to the widespread pollution. When one morning in April 1986, all the people in Europe woke up from bed, they had been polluted from a radioactive cloud, which was hovering on the sky.

The explosion of the Tsernobil's nuclear station marked a new era. This accident put an end to our unconcerned lifestyle. At the same time it fragmented the shell of the selfish, which had worked as a buffer zone to protect them from the neighbours. Actually, it was disclosing that all of us were cohabitants of the same place and were facing the same destiny. In addition of this, on the ten years anniversary of the Tsernobil's accident, a new panic spread across Europe about the "mad cow disease". All these events confirm that we cannot easily escape from this vicious circle that seems to be surrounding us. Unfortunately, it took an accident of Tsernobil's scale to get us up from hibernation, and to make us start thinking about our common future.

The ecological problem is related to the general philosophical view of the human life and its future. From the given answers, depends the necessary direction in order to achieve the required solution. There are, of course, many different ways in approaching the problem, but it seems to me Bible's explanation is much more comprehensive than any other, and I shall try to examine it.

The environmental problem is not an autonomous problem, but it linked with the major problem, who is the master of this world. According to the Bible, when God created the man, he latter was "placed in the garden of Eden" which was going to be his domicile, and was assigned, "to cultivate it and to care for it" (Gen. 1:15). The care was not confined to Paradise, but spread generally to all the earth, because He gave man the permission to more or less a direction - "be fill the earth and subdue it; bear rule over the fish of the sea; over the birds of the air and over very living, moving creature on earth" (Gen.1:28). So the man took up a special duty as the "guardian" and "curator" of Paradise.

In Paradise, the man and the other creatures, were living peacefully. The first known hierarchy was easily organised with the God as the lord of the man, and the man as the lord of nature. Harmony was in a simple word the kind of relationship they had in Paradise. This special climate, in the Greek translation of the Old Testament by the O', is expressed by the word, "COSMOS", that mainly means beauty. Later, the word cosmos started to describe the universe, because it had something of the lost beauty and the tranquility of Paradise.

After the man's disobedience, the above mentioned framework broke up, and the order changed dramatically, "thorns and thistles it shall grow for you and you must eat herbs of the field" (Gen. 3:18). The mutiny of the man against his creator spoiled the serenity of

Paradise and produced a different lifestyle, in which the main factor was the imbalance and the fear.

St. Paul describes the aftermath of the expulsion of the Paradise when saying: "for the creation eagerly awaits the revealing of the sons of God; for the creation was subjected to frustration, not from choice but through him who effected that bondage, and that with hope" (Rom.8:20-22), and it means that the nature will suffer involuntary with the man. In other words the master-point of the upheaval is focused on the man's misconduct. After it, when Pandora's box was opened, all the evil spread out to the world!

When as this overthrow happened, the balance of beings and powers was completely destroyed, and the major consequence was the change of the roles. God ceased to be the Father of the man, and Adam understood him as the severe avenger of his disobedience. This change is clearly depicted by the saying of Adam after having eaten the forbidden fruit: "I heard thy sound in the garden and I was afraid because I am naked; so I hid myself" (Gen. 3:10), instead of the previously cordial communication between them. The tranquility was replaced by a general sense of fear.

After the Paradise, in the new era, a general dread dictated the man's behaviour, and it was an essential element of his culture. The former curator of the Paradise replaced by the user who survives by looting the nature.

This downgrading of the human's role, had a general impact on all creatures, but mainly on the triangular relationship between God-Man-Nature. Studying two different examples from the New Testament, we can realise better the how different contact.

In the first three Gospels, i.e. according to Matthew (14:15-21. 15:32), Mark (6:39-44, 8:4-10) and Luke (9:12-27), two different cases of wonderful satisfaction by Jesus Christ are mentioned; in one case five thousand and in the other four thousand men, not including the women and the children. The most impressive part beyond the miracles, is the order by Jesus for the collection of the rest of the food: "They all ate and satisfied, and they picked up the fragments which were left over 12-full baskets" (Mat. 14:20), and in the other case, "the leftovers filled seven hampers" (Mat. 15:7). It may be easier for other people to throw away the rest of the food, but Jesus Christ ordered his disciples to collect it, giving thus an excellent example for how to use correctly the natural resources. In the next case, though we can study a different practice.

According to this parable: "the field of a certain rich man yielded abundantly, so he considered within himself, 'what shall I do; for I have no room to store my crops', and he couldn't sleep, thinking all the time about this huge problem; one day suddenly he had a brilliant idea: 'I will tear down my barns and build bigger ones and there I will store all my produce and my goods, and I will say to my soul, 'Soul, you have much wealth laid up for many a year. Take it easy; eat, drink,

enjoy yourself' (Luke. 12:16-19).

The possessive pronouns, my produce, my goods, are the centre of the rich man's life. But he didn't realise that if the weather conditions were not so favourable, he would not have had a good harvest... In the second case, the rich man behaves like the pirate who takes care just of the booty. This man is described by God as a: "Fool... what you have gotten ready, whose is it to be" (Luke 12:20). This man was marked as a fool because, according to the New Testament, greediness is equal to idolatry, (Col. 3:5). And he who is greedy, stands as an idolater with a fake god, his material; another day, another dollar!

The final judgement was expressed by Jesus Christ in the end of the parable: "Thus does the person fare who stores up treasure for himself and is not rich in relation to God" (Luke 12:21).

'The last statement summarises the whole "philosophy" of the current ecological problem. The main stream of this, is the handling of the natural resources. Some people have the idea that the natural resources belong to their master in law: but some others, think that all of them (the resources) do not belong just to our generation, but also to the following ones. Nowadays, after a chain of ecological disasters we understand that nature does not belong to anyone, and it knows how to take revenge. Apparently, from the above adopted point of view towards the nature, anyone could be named as a fool or a wise person.

This relationship towards the nature, is similar to the patronage in which the children do not belong to their parents like an animal does, but they take up a special duty to foster them with total affection, and to love them for under circumstances. The nature, around us is not something beyond us, but it is a part of us.

When the man was living in the Paradise, he enjoyed the love and the affection of the God, and the amicable relationship of all the creation. Jesus Christ brings us, with the New Testament, back to Paradise and reconstructs the broken ties between man and God; in other words he rejoins the separated God's family. The main factor in this new era is the reconciliation between man and God with a general impact on all the creation. In this new era, it is up to Christians to implement the new approach towards the nature. To complete this duty there are all sorts of actions that we can be taken. But irrespective of selective kinds of action, Christians must spread around these ideas and support actively any well-meant endeavour to the prementioned direction.

The inauguration of the 1st of September as the "Day of the Environment", by the Ecumenical Patriarchate is a significant gesture for all the world to express its burning interest for the ecological problem. Church's involvement in this problem has a special meaning for all the people who operate against this evil, and it encourages them not to withdraw from this venture.

AUGUSTINE OF HIPPO

THE SPECIAL FEATURES OF HIS TEACHING ON THE TRINITY

By Fr. Christos B. Christakis

Augustine (354-430) was born at Thagaste in Numidia. Having studied first in North Africa, and particularly in Carthage (370-374), he left for Italy in 383, and soon was chosen as an official teacher of rhetoric in Milan. There his conversion took place in 386. He returned to Africa in 387, adopted the ascetic life, became presbyter in 391, and bishop of Hippo in 396. In succeeding centuries Augustine has influenced Western Christian theology more than any other of the Fathers.

What are the special features of Augustine's teaching on the Trinity?

Augustine's work of fifteen books on the Trinity certainly synthesizes and adds the finishing touches to the most profound and exact statements which had been made about this doctrine. Especially it harmonizes the divinity of the Son and the Holy Spirit - never afterwards to be questioned - with the unity of the divine being. The outstanding characteristic of his Trinitarian teaching is that it clearly manifests the progress of the Latin mind in its thought about the Trinity, a progress opposed to that of the Greek Fathers.

This development of the dogma is the more remarkable because the Trinitarian teaching of Augustine as molded by Scholasticism was to direct the thought of all the Western theologians. The principles held in common by the Greek and Latin Fathers at the time when Augustine wrote were the dogma of the three persons participating fully and equally in the same divine nature and the explanation of the dogma by this axiom, implicitly formulated by the Greeks themselves: "In God everything is one where there is no distinction by relative opposition," a formula in which unity is referred to the nature and distinction to the persons (De Trinitate, V, 5-6).

Expressions in the introduction to the eighth book of De Trinitate, set down this great norm: The absolute properties of the essence must be predicated in the singular: "There is one God, the good and omnipotent Trinity itself. The same is true of whatever is predicated of each of the persons in themselves and not in so far as they are related to one another. For such things are predicated of them according to essence." (De Trinitate, VIII, 1).

In his explanation of the Trinity Augustine conceives the divine nature before the persons. His formulation of the Trinity was to read: one single divine nature subsisting in three persons. The Greeks, on the contrary, put it this way: three persons having the same nature. Up to that point the attention of the Greeks was centered directly on the persons: on the Father, conceived as God in a special manner (at first the word *Deus*, ο *Θεός*, was used only for Him), I believe in one God, the Father; then on the Son, born of the Father, "God of God"; and finally on the Holy Spirit, proceeding from the Father as Father and then through the Son. It was only through reflection that the Greek mind considered directly the one identical divine nature in these three persons.

Augustine, on the other hand, foreshadowing the Latin concept which the Scholastics borrowed from him, considered the divine nature before all else and investi-

gated this nature until he attained its complete reality in the persons. God for him, did not directly mean the Father, but the more general notion of the Godhead, conceived concretely and personally no doubt, but not as any one person in particular. It is the God-Trinity, that is, the basic Divinity unfolding itself into three persons, Father, Son, and Holy Spirit, without succession of time or nature, but not without an order of origin.

This special character of Augustine's Trinitarian theory explains the form of the pseudo-Athanasian Creed which it inspired, as Eugene Portalie remarks (A guide to the thought of Saint Augustine, London 1960, p.131). All the ancient creeds are drawn up according to the old idea beginning with faith in one God who is the Father and concluding with the Holy Spirit, speaking of the Trinity in no other way: "I believe in God the Father ..." (the First person) "and in Jesus Christ, the Son..." (the oldest form of the Creed). "We believe in one God the Father... and in our one Lord, Jesus..." (Niceno-Constantinopolitan Creed). But the pseudo-Athanasian Creed, based on Augustinian inspiration, opens by professing faith in the God-head common to the three persons: "This is the Catholic faith, that we worship one God in the Trinity and the Trinity in unity."

The doctrine is certainly the same, but it is plain that the Augustinian conception anticipates and averts objections in advance because it emphasizes the unity of nature. Never, up to his time, had the divine unity been set in relief so strongly in its relation to the three divine persons. The Greek Fathers, accentuating the role of the persons, were constantly harassed by accusations of tritheism and consequently felt obliged to recapitulate the whole Trinity in its primal source, the Father.

With Augustine, however, the oneness of the Divinity appears immediately; later, this way of considering the question was to result in the distinction between the two treatises De Deo Uno and De Deo Trino, a distinction which the Greek view would never have inspired.

The equality of the divine persons likewise shines forth with greater clarity. The ancient concept brought into prominence the role of the Father as the sole source of the Divinity and the source and origin of the other persons, so that the Divinity seemed to belong properly to Him alone. He is God to a supereminent degree (ο επί πάντων Θεός, ο των όλων Θεός). Such insistence, however, carried with it the danger, for minds not keen, of a subordination of the Son and the Holy Spirit.

Therefore Augustine concentrated his attention first on the divine nature with all its absolute perfections, existing identically the same in each of the three persons. Augustine can say of this great identity that "the equality is so absolute that not only is the Father not greater than the Son... but neither is any one person of the Trinity less than the Trinity itself." (De Trinitate, VIII, 1)

It is the combination of acute reasoning with the spirit of devotion that marks Augustine's teaching at this point. He accepted the doctrine on the authority of Scripture and the Church, and desired to understand it as far as possible. It is no wonder that a man of his temper should stress the Divine Unity even more than any of

the previous theologians. The Trinity is one God, and the distinction of the Persons does not destroy the Divine Simplicity, in which all the Divine attributes are one with the Divine Essence (De Trinitate, XV,5,8). The operation of the Trinity in the world is inseparable. The Trinity operates as One God and One Creator (IV, 21, 30). This unity of God is expressed by saying that He is One Substance.

Nevertheless in the Unity there are three Persons. This is the doctrine of Scripture, as Augustine shows in detail. Moreover scripture teaches the absolute equality of the Persons. Here Augustine differs from the Greek doctrine, according to which the Father is the Source of the whole Godhead (πληρὴ θεότητος). The Father and the Son are equally the origin (principium) of the Spirit (De Trinitate, V,14,15). Augustine found the key to the distinction of the Persons in a conception which is found already in Nazianzen, that of relation (σχέσις, relativum). Father, Son and Spirit are distinguished only by their mutual relations.

As regards terminology, Augustine uses the traditional Western language in speaking of One Substance and Three Persons. He decides against the alternative terminology of One Essence and Three Substances, which would be the literal equivalent of the Greek μία ουσία, τρεῖς υποστάσεις. He thinks "three Persons" more convenient than "three Substances" (De Trinitate, VII,5,10). But even the word "person" does not satisfy him. We say "three Persons", not as though that meant really saying something worth while, but simply so as not to say nothing at all (V,9,10).

There is also another danger. Once one has become accustomed to conceiving the Divinity independently of the three persons, will one not gradually come to conceive it as a personal God before becoming the Father, Son, and Holy Spirit, thus entailing either a fourth person in God or absorbing the three persons in a new kind of Sabellianism? The theory which affirms a subsistence common to the three persons could never have arisen from the ancient concept, although it was a natural enough product of the Latin spirit. Augustine sensed this danger and acted to prevent it when he denied that the Divinity had any reality distinct from the reality of the divine persons.

Another step forward initiated by Augustine in his Trinitarian theory is his insistence on making all the divine action the work of all three persons indistinctly. Only according to the special way in which each person possesses the divine nature can one attribute to each of them the role in external operations which is proper to the character of its origin: simple "appropriation" is the phrase the Latins after Augustine will use.

The Greek Fathers also affirmed this unity of operation (ἐνέργεια) in God, for it was their great proof of the unity of nature. But this was the fruit of reflection, for in their direct description of the Trinity they emphasized, on the contrary, the part of each person in the operations performed in community of action until it became almost a distinct role. Hence arose those expressions which sounded quite strange to Latin ears: "From the Father through the Son in the Holy Spirit".

Hence also came some absolute assertions which seemed to reserve a proper operation exclusively to each person: only the Holy Spirit formally had descended on Pentecost, just as the Incarnation belonged solely to the Son. Hence in particular arose that popular explanation of the visible manifestations of God in the Old Testament according to which the Son alone had appeared to the ancient patriarchs.

Augustine proclaims first that in reality the manifes-

tations are necessarily the work of the whole Trinity, although one of the persons could occasionally be manifested in a special way. (De Trinitate, II,17,32). The Father, he adds, can appear as well as the Son. (De Trinitate, II,17-18). As a matter of fact, in the terrestrial Paradise it was not one person, but the Divinity, Father, Son, and Holy Spirit, which was manifested. (De Trinitate, II,9-10). The words heard by Adam were not only spoken by the Trinity, but in the name of the Trinity, "showing the person of the same Trinity". (De Trinitate, II,10,18).

Besides, in these apparitions the Trinity ordinarily makes use of angels as messengers to manifest itself under a created form. (De Trinitate, III,11,27). Finally, in the Incarnation itself the whole Trinity effected this wonderful union, although only the Word communicates its personality to the humanity of Christ: "The Trinity wrought that human form from the Virgin Mary, yet is the person of the Son alone; for the invisible Trinity wrought the visible person of the Son alone." (De Trinitate, II, 10,18).

Augustine also laid the foundations for the psychological theory of the processions. In this conception, brought into systematic form later by Anselm and completed by Thomas Aquinas, the mind tries to penetrate into the inner life of God and, contemplating the divine nature endowed with intellect and will, explains through these two operations the number and the nature of the processions concerning the origin of the Son and the Holy Spirit. The Son is born of the Father as the Verbum of the divine intellect. The Holy Spirit proceeds from the Father and the Son as the substantial term of their love, "a procession of love".

With these two processions the cycle of what can be called the divine evolution is completed because only these two operations demand a substantial term. This is the profound metaphysical study which Augustine inaugurated by his analysis of the human soul, which he liked to see as the most beautiful image of the Trinity. He had also sought out traces of this great mystery in other creatures, analogies sometimes arbitrary and forced, but which at least show a rare inventive power in him.

BIBLIOGRAPHY, TEXTS AND STUDIES

- The Works of Augustine, edited by the Rev. Markus Dods, vol.VII, Edinburgh.
- M.F. Wiles-M. J. Santer, Documents in early Christian thought, Cambridge 1975.
- J.N.D. Kelly, Early Christian Doctrines, London 1985.
- C. Gunton, Augustine, The Trinity and the Theological Crisis of the West, in Scottish Journal of Theology 1990, p.p.33-58.
- J.A. Doul, Augustinian Trinitarianism and Existential Theology, in Dionysius 3 (1979), p.p.111-159.
- A.D.R. Polman, The Word of God according to St. Augustine, London 1961.
- W.P. Clark, Saint Augustine, London.
- E. Braun, A Philosophical Evaluation of the Trinity Idea of St. Augustine, St. Louis, MO: Saint Louis University Thesis, 1935, 75 pages.
- A.E.J. Rawlinson, Essays on the Trinity and the Incarnation, London 1928.
- E. Portalie, A Guide to the Thought of Saint Augustine, London 1960.
- L. Hodgson, The Doctrine of the Trinity, Oxford 1972.
- R.S. Franks, The Doctrine of the Trinity, London 1953.
- H. Chadwick, The Early Church, London 1990.

ECCLESIASTICAL NEWS

ECUMENICAL PATRIARCHATE

On Sunday, 2nd February, and in the presence of His All-Holiness Patriarch Vartholomaeos, Metropolitan Ieronymos of Thebes and Levadia ordained Deacon Athenagoras Chrysanis to the priesthood during the Divine Liturgy in the Patriarchal Church of St George at the Phanar. At the end of the service, His All-Holiness conferred the title of Great Archimandrite of the Holy Great Church of Christ on the newly-ordained priest.

On Tuesday, 27th May, the Holy Synod of the Patriarchate unanimously elected Archimandrite Gennadios Tymouris as titular Metropolitan of Sassima (of which see St Gregory the Theologian was once bishop) on the recommendation of His All-Holiness. His consecration took place in the Patriarchal Church of St George on Sunday, 1st June.

ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

"Hellenism in England" was the subject of the colour supplement included with the Sunday issue of the Greek newspaper 'Kathimerini' on 9th February. Among the articles published were: "The History of the Hellenes in Great Britain", "Orthodoxy and our fellow-countrymen"; "The spiritual role of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain" and "The Cypriot Brotherhood" all by Haris Mettis of the Archdiocese's Press Office, and "Great Families" by Bishop Timotheos of Miletopolis.

METROPOLIS OF NEW ZEALAND

Bishop Soterios of Zela, assistant to Metropolitan Dionysios of New Zealand, reports in his Easter letter that a few days before the Great Week, the original Epitaphios of the church of St Nicholas in Seoul (which had been lost during the Korean war forty-six years earlier) had been returned from the United States to which it had been taken by a Russo-American serviceman. The Epitaphios was embroidered 124 years ago in a Russian monastery; and since being taken to America, it had been kept in a Carpatho-Russian Orthodox Church. It was returned to Korea following enquiries about its fate on the internet, and was used in this year's Great Friday ceremonies.

PATRIARCHATE OF ALEXANDRIA

On Friday, 21st February, Metropolitan Petros Papapetrou was elected to succeed the late Patriarch Ierapetrios as Pope and Patriarch of Alexandria, taking the title of Petros VII. The new Patriarch was born in Synghari in Cyprus on 3rd September 1949.

He first studied at the 'Apostolos Varnavas' seminary in his native island, and was tonsured as a monk of the Monastery of Machaera. Ordained to the diaconate in 1969, he went to Alexandria the following year to serve as deacon to Patriarch Nikolaos VI. He completed his theological studies in Athens in 1978, and was ordained to the priesthood the same year. In 1983, following a period in the diocese of Johannesburg (South Africa), he was consecrated as titular bishop of Babylon. In 1990, he was elected to the see of Accra and West Africa which, in 1994, was renamed Cameroon and West Africa. He speaks Greek, English, French and Arabic.

The Patriarch's enthronement took place in the church of the Annunciation of the Mother of God in Alexandria on Sunday, 9th March. The Oecumenical Patriarchate was represented by Archbishop Gregorios of Thyateira and Great Britain and Metropolitan Iakovos of Laodicea. Also present were Patriarch Maxim of Bulgaria, representatives of other Orthodox churches, Coptic Patriarch Shenouda together with representatives of non Orthodox Confessions, and the presidents of the Hellenic Republic and the Republic of Cyprus. During the cere-

mony, the locumtenens of the Patriarchal Throne, Metropolitan Pavlos of Johannesburg, presented the new Patriarch with his pastoral staff and the patriarchal tiara was placed on the Patriarch's head by Metropolitan Petros of Axum. Archbishop Gregorios presented a pastoral staff to the Patriarch in the name of His All-Holiness the Oecumenical Patriarch; and Metropolitan Pavlos of Kyrenia presented the Patriarch with a set of eucharistic vessels with the prayer that he would be able to use them in the church of his birthplace, which is at present under Turkish occupation.

PATRIARCHATE OF JERUSALEM

Following the request of Archbishop Damianos of Mt. Sinai, the Patriarchate of Jerusalem has canonised sixty-three ascetics of the Monastery of St. Catherine on Mount Sinai, whose annual commemoration has been set for the Tuesday in Bright Week.

PATRIARCHATE OF GEORGIA

In a letter dated 22nd May and addressed to the General Secretaries of the World Council of Churches and the Council of European Churches, Catholicos-Patriarch Ilia II of Georgia informs them that the Orthodox Church of Georgia is withdrawing from both these Organisations due to the fact that "frequently, the interests of the Orthodox are not taken into account by the WCC [CEC], and (that) during recent years it has been observed that there has been an attempt to attribute an ecclesiological nature to the WCC [CEC]".

CHURCH OF CYPRUS

The Church of Cyprus has given a plot of land in Limassol to the - Moscow Patriarchate for the construction of a church there to serve the religious needs of Russian Orthodox Christians in Cyprus. It is estimated that between 5 & 6 thousand Russians - live permanently on the island, and that an additional 25 thousand visit Cyprus during the summer months. The agreement for this was signed recently by Archbishop Chrysostomos and Archbishop Sergei of Solnechnogorsk (head of the Caritas Department), representing Patriarch Alexei II.

THESSALONIKI: 1997 EUROPEAN CITY OF CULTURE

Exhibitions of direct interest to Orthodox Christians held during the first four months that Greece's second city and co-capital has held the honour of being Europe's "Cultural Capital" have included one of Byzantine and post-Byzantine icons belonging to the Velmezis' Collection, and another entitled "From the Elysian Fields to the Christian Paradise" (dealing with the changes in burial practices) - both held at the splendid newly-built Museum of Byzantine Culture. A descriptive essay by Eutychia Kourkoutidou-Nicolaidou and a catalogue of the second exhibition's exhibits have been included in "The Transformation of the Roman World AD400-900", recently published in London. Also of interest was the impressive exhibition of Paul Pennisi's more recent paintings, held at the Municipal Art Gallery. The works on view included many in which the artist has drawn his inspiration from Byzantine art to produce images which he refers to as 'secular icons' (icone profane) or in which he depicts the monasteries of Mount Athos or the Meteora. Paul Pennisi exhibited at the Gallery K in London's Hampstead in 1995 and hopes to exhibit again in England during the course of next year, following an exhibition of his work in Larnaca (Cyprus) this coming September. Of artistic interest is the composition by Yiorghos Zongolopoulos entitled "Umbrellas" that is situated near the centuries-old symbol of this historic Byzantine city, namely the White Tower, where it will stand throughout the year that Thessaloniki hosts this celebration of European culture. However, the event which is expected to create the most interest is that devoted to the treasures of Mount Athos. This unique exhibition, which opened in June, will last until the end of the year.

ΜΑΙΟΣ

1. Ο Σεβασμιώτατος παρακολούθησε ρεσιτάλ Βυζαντινής μοναχικής που δόθηκε στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας στο Bayswater.
3. Ευλόγησε τους γάμους του Hans Staal και της Ερίκας Χάσιουκ στο Παρεκκλήσι της Αρχιεπισκοπικής και εν συνεχεία παρέστη στη δεξίωση που δόθηκε στο Lanesborough, Hyde Park Corner.
4. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου στο Kingston-upon-Thames. Το απόγευμα βάπτισε την Ραφαέλλα Ελενθερία Βασιλεία, τη θιγατέρα του Εναγόρα και της Μαρίας Μιχαηλίδου. Αργότερα, έλαβε μέρος σε τελετή στο Αββαείο του Westminster με την ευκαιρία της "Ευρωπαϊκής Εβδομάδας".
6. Παρασχέθηκε σε γεύμα με τον Δημήτριο Σταθερό. Κατόπιν παρέστη σε συνεδρίαση για τους εορτασμούς των 75 χρόνων της Αρχιεπισκοπής και στη συνέχεια τον επισκέφθηκαν οι Σάββας Χατζηκηνάκος, Γεώργιος Στάσης και Χριστόφορος Κουτουρούσης. Το απόγευμα παρέστη σε τελετή στο Αββαείο Westminster, στην οποία ο Pandurang Shastri Athavale τιμήθηκε από τον Δούκα του Εδιμβούργου Φίλιππο με το βραβείο Templeton.
7. Το πρωί τον επισκέφθηκε ο Καθηγητής της Ζωγραφικής Vladimir Kachanov (συνεδνούμενος από την Δρα. Καίτη Αλεξανδρόννη). Το απόγευμα μετέβη στην Οξφόρδη για να λάβει μέρος στην πρώτη εφεντική διάλεξη ΥΔΡΑΙΟΥ (η οποία οργανώθηκε από τον Αιδεσιμώτατο Δρα. Arthur Peacocke στο παρεκκλήσι του Κολλεγίου Manchester) με θέμα "Χαφιριτζόντας "τον μεταμορφωμένο φίλο"- Δαββινιόμος και Θεολογία".
8. Το πρωί επισκέφθηκε το Τυπογραφείο του Πανεπιστημίου Oxford. Το απόγευμα παρέστη στη δεύτερη (και τελευταία) φετινή διάλεξη Υδαίου, η οποία είχε θέμα "Αναζητώντας της Πιστικότητας του Χριστιανισμού". Το βράδυ επέστρεψε στο Λονδίνο.
9. Κατά τη διάρκεια της ημέρας τον επισκέφθηκαν οι Ενάγγελος Ιακωβίδης, Δρ. Σταθός Πλέσσας, Ανθίμος Παπανδρέου, πρόσφατα αποχωρήσας Πρόεδρος της Κοινότητας Reading, ο Ανδρέας και η Μαρίνα Κασούρη και ο Ανδρέας Λεμονάκης.
10. Το πρωί μετέβη στο Πανορθόδοξο Συμβούλιο Χριστιανικής Παιδείας που έγινε στη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία του Λονδίνου, με την ευκαιρία της έναρξης της τρίτης περιόδου μαθημάτων. Αργότερα παρέστη σε εκδήλωση για την οικονομική ενίσχυση του Ελληνικού Επιμορφωτικού Κέντρου του Hendon, στην οποία παρευρίσκτο επίσης και η τέως Βασίλισσα Άννα Μαρία.
11. Το πρωί τέλεσε τα εγκαίνια του Ιερού Ναού των Αγίων Κυρίλου και Μεθόδιου στο Mansfield (Nottinghamshire) και στη συνέχεια τη Θεία Λειτουργία συμπαραστατούμενος από τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Τροπαίου Αθανάσιο. Επιστρέφοντας στο Λονδίνο παρακολούθησε τη Θεατρική Παράσταση "Εδώ Κύπρος, Σ.Ο.Σ." που έδωσε το Ελενθερο Θέατρο Κύπρου στο Bounds Green Centre.
12. Το πρωί τον επισκεψάμεθα διαδοχικά ο Νίκος Κωνσταντόπουλος (Πρόεδρος του Συνσπληνίου της Αριστεράς και της Προόδου) συνοδευόμενος από τους Μιχάλη Παταγιαννάκη, μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον Ιωάννη Βραχάλη, Μιχάλη Γαλανόπουλο και Νικόλαο Γαριλίδη, και ο Αρχιμανδρίτης Εφραίμ Lash. Το μεσημέρι παρέστη σε δεξίωση που έδωσε ο Πρόεδρος του Ισραήλ για τον εορτασμό της 49ης επετείου της χώρας του. Το απόγευμα τον επισκεψάμεθα διαδοχικά ο Πρωτοπρεσβύτερος Κύριλλος Leret-Aldir και ο Νικόλαος Σκινίτης. Το βράδυ παρασχέθηκε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμήν του ο κ. Νικόλαος Σ. Λαμής.
13. Το πρωί τον επισκεψάμεθα διαδοχικά ο Καθηγητής Βασίλειος Αναγνωστόπουλος, η Πολύμηνη Φλεμετάζη, ο Πρωτοεσβύτερος Πολύβιος Πέτρον με την Πρεσβυτέρα του Κυριακή και την Μαρία Ελενθεριάδου, ο Επίσκοπος Ζηρονιόπουλος Αρισταρχός, η Όλγα Ποταμίτη μαζί με τον Ανδρέα Μανφρομάτη, τη Δώρα Ταυρίδη, την Αγγελική Μανφρομάτη και τον Παναγιώτη Λοΐζον, ο Αρχιμανδρίτης Σπυριδώνας Νεασακίτης συνοδευόμενος από τους Αγγιλάου και Ελένη Μενίκου. Το βράδυ παρακολούθησε τη διάλεξη που έδωσε ο Νίκος Κωνσταντόπουλος στο New Theatre του London School of Economics.
15. Το πρωί τον επισκέφθη ο Οικονόμος Κωνσταντίνος Γαμφαλδίνος. Παρασχέθηκε σε γεύμα με τον Καθηγητή Βασίλειο Αναγνωστόπουλο. Το απόγευμα υποδέχθηκε τον Επίσκοπο Ζηρονιόπουλος Αρισταρχό. Το βράδυ παρακολούθησε τη διάλεξη που έδωσε ο Αλέκος Μαριζίδης (Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας της Κύπρου) στο Hellenic Centre με θέμα "Κύπρος και Διεθνές Δίκαιο". Εν συνεχεία παρασχέθηκε σε δείπνο με τον Έλληνα Πρέσβη κ. Χαφιρόπουλο και τη σύζυγό του.
16. Το πρωί τον επισκέφθη ο Πρωτοπρεσβύτερος Κυπριανός Κωνσταντινίδης και η Πρεσβυτέρα του Φωτεινή, και ο Αρχιμανδρίτης Νικόλαος Σεργάκης. Το μεσημέρι παρέθεσε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή στο οποίο παρασχέθηκαν οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Εφέσου κ. Χρυσόστομος και Μύρων κ. Χρυσόστομος, οι Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι Ζηρονιόπουλος κ. Αρισταρχός και Τροπαίου κ. Αθανάσιος, ο Αρχιμανδρίτης κ. Νικόλαος Σεργάκης και ο Καθηγητής κ. Βασίλειος Στανιζίδης μετά της σύζυγού του. Το απόγευμα αναχώρησε για την Οξφόρδη, για να λάβει μέρος στις Προκαταρκτικές Συζητήσεις που έγιναν μεταξύ θεολόγων του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Πατρισμού Συμβουλίου Βαπτιστών του Regent's Park College του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης.
17. Κατά τη διάρκεια της ημέρας συμμετείχε σε συζητήσεις με τα μέλη του Πατρισμού Συμβουλίου Βαπτιστών. Επιστρέφοντας το βράδυ στο Λονδίνο παρέστη στην "Βραδιά αφιερωμένη στην Ελληνική Φιλανθρωπία" στο Marriott Hotel του Regent's Park, στο Swiss Cottage, που οργάνωσε η Φιλανθρωπική Αδελφότητα Γυναικών "Η Αγία Ελένη".
18. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγίων Αθανασίου και Κλήμεντος στο Cambridge. Αργότερα ευλόγησε εκεί τους γάμους του Ανδρέα Ραπσον και της Στέλλας Πασχάλη. Επέστρεψε το βράδυ στην Οξφόρδη.
19. Το μεσημέρι επέστρεψε από την Οξφόρδη μαζί με τα άλλα μέλη της Αντιπροσωπείας του Οικουμενικού Πατριαρχείου για προκαταρκτικές συζητήσεις με τα μέλη του Πατρισμού Συμβουλίου Βαπτιστών, με τους

- οποίους και παρασχέθηκε σε γεύμα. Το απόγευμα τον επισκεψάμεθα η Βιργινία Τσουδουρού και Καλλιόπη Σαμωνά. Το βράδυ παρεσχέθηκε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμήν του το ζεύγος Διμαντή και Δέσποινα Σκινίτη.
20. Το πρωί τον επισκεψάμεθα διαδοχικά η Αθηνά Γεωργίου και ο Αρχιμανδρίτης Ησάας Σιμωνοπετρίτης. Παρασχέθηκε σε γεύμα με τον Καθηγητή Βασίλειο Στανιζίδη και την σύζυγό του, και τον Ανθίμο Παπανδρέου. Το απόγευμα τον επισκεψάμεθα ο Γεώργιος Χριστοφίδης (συνεδνούμενος από τον Ανδρέα Δαμιανού), οι οποίοι στη συνέχεια παρέστησαν σε συνεδρία με τα μέλη της Επιτροπής για την ίδρυση Ημερησίου Σχολείου στο Ν. Λονδίνο. Το ίδιο βράδυ προήδρυνε στη συνεδρίαση των Κοινοτήτων του ευνότερου Λονδίνου, στο οποίο συζητήθηκαν οι εορτασμοί για τα 75 χρόνια από την ίδρυση της Αρχιεπισκοπής.
22. Το πρωί τον επισκεψάμεθα διαδοχικά ο Πατρις Michael Harper και Alexander Haig, και η Κλαίρη Αγγελίδου. Παρασχέθηκε σε γεύμα με τον Επίσκοπο Τροπαίου κ. Αθανάσιο, τον Καθηγητή Βασίλειο Στανιζίδη και την σύζυγό του, και την Celia Habibi. Το απόγευμα παρασχέθηκε στο τσάι - πάρτυ που έδωσε η Ελληνική Φιλότοχος Αδελφότητα στο Claridge. Στη συνέχεια παρακολούθησε την πανηγυρική εορτή "Η Αμμόχυστος Δια Μέσου Των Αιώνων", στην οποία μίλησε η κ. Κλαίρη Αγγελίδου. Αργότερα παρεσχέθηκε σε δείπνο που δόθηκε με την ευκαιρία αυτή στο Hellenic Centre του Λονδίνου. Επίσημος ομιλητής ήταν η πρόην Υπουργός Παιδείας Κύπρου κ. Κλαίρη Αγγελίδου.
23. Τον επισκέφθηκε η δημοσιογράφος Αναστασία Δήμητρα. Το απόγευμα τον επισκέφθη ο Οικον. Ιωσήφ Παλιούρας. Το βράδυ παρεσχέθηκε σε δείπνο στην οικία του Ανδρέα Νικολάου.
24. Το βράδυ παρέστη σε συγκέντρωση των πρώην αποφοίτων του Γυμνασίου της Αμμοχόστου και άλλων παρόμοιων σχολείων που έγινε στο Connaught Rooms.
25. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας στο Bayswater. Το απόγευμα ευλόγησε τους γάμους του Ελενθερίου Α. Κυριακού και της Γεωργίας Κ. Κραμπουτσία στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Wood Green. Αργότερα παρευρέθη στη γαμήλια δεξίωση.
26. Το πρωί παρέστη στον Καθεδρικό Ναό του Canterbury, παρούσα και τον Πρίγκηπο της Ουαλλίας, για τον εορτασμό της επετείου των 1400 χρόνων της αποστολής του Αγίου Αθανασίου στον Canterbury στην Αγγλία, το 597 μ.Χ., και την ίδρυση από αυτόν του Καθεδρικού αυτού Ναού.
27. Το πρωί τον επισκέφθη ο Ανδρέας Δαμιανού. Το απόγευμα επέστρεψε στον Καθεδρικό Ναό του Canterbury για να παραστή στον Εσπερινό της εορτής του Αγίου Αθανασίου.
28. Το πρωί τον επισκέφθη ο Λεβνίτης Χριστόφορος. Το απόγευμα αναχώρησε για την Κωνσταντινούπολη.
29. Το πρωί ο Σεβασμιώτατος, μαζί με τον Επίσκοπο Τροπαίου κ. Αθανάσιο (ο οποίος τον συνοδεύει από το Λονδίνο) επισκεψάμεθα τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη, ο οποίος τους παρέθεσε γεύμα και δείπνο.
30. Το πρωί επισκέφθηκε το ιστορικό Μοναστήρι του Σωτήρος στους Αγρούς (Μονή Χώρας), το οποίο είναι φημισμένο για τα βυζαντινά μωσαϊκά και τις τοιχογραφίες του. Το βράδυ και συνοδευόμενος από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκηδόνος κ. Ιωακείμ και τον Επίσκοπο Τροπαίου κ. Αθανάσιο, παρασχέθηκε σε δείπνο που παρέθεσε ο Beyti Guler.
31. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στην Πατριαρχική Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου με την παρουσία του Παναγιωτάτου. Στη συνέχεια χοροστάτησε σε μνημόσυνο εις μνήμη του νεκρού της οικογένειάς Γουλιανόρη. Μαζί με τον Παναγιώτατο και τη συνοδεία του, παρασχέθηκε σε γεύμα, στο γινώτ της Οικογένειας Γουλιανόρη.

ΙΟΥΝΙΟΣ

1. Το πρωί επέστρεψε από την Κωνσταντινούπολη. Νορίς το απόγευμα βάπτισε το μωρό του Σάββα Κ. Νικόλα στον Καθεδρικό Ναό της Παναγίας στο Wood Green. Αργότερα παρακολούθησε την ετήσια πολιτιστική εορτή του Συνδέσμου Αγίων Αμβρόσιος (H.B.) στο Wood Green.
2. Το πρωί τον επισκεψάμεθα η Έλλη Πατσιάλη και η Μαρία Αγγινού. Το απόγευμα τον επισκεψάμεθα ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ. Χρυσόστομος συνοδευόμενος από τον Παντέλη Δημοσθένους.
3. Το πρωί τον επισκεψάμεθα διαδοχικά ο Χρήστος Κόμπος και η Natalia Spiridonova. Το απόγευμα τον επισκεψάμεθα πάλι ο Μητροπολίτης Πάφου κ. Χρυσόστομος και ο Παντέλης Δημοσθένους. Αργότερα τον επισκεψάμεθα ο Αναστάσιος Λεωνίδης και ο Ανδρέας Νικολάου. Νορίς το βράδυ προήδρυνε σε συνεδρία του Trust του Αγίου Νικολάου. Αργότερα παρεσχέθηκε σε γεύμα με τους Δήμο και Χριστίνα Κουσιόρη.
4. Το πρωί τον επισκέφθη η Όλγα Παλλά και το απόγευμα ο Γεώργιος Τάκος. Παρασχέθηκε σε δείπνο με τον Αθανάσιο Οικονόμο, Στρατιωτικό Ακόλουθο της Ελληνικής Πρεσβείας.
5. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Νεκταρίου στο Battersea, για την Εορτή της Αναλήψεως, και στη συνέχεια παρεσχέθηκε σε γεύμα που έδωθε προς τιμήν των συνταξιούχων από τον κ. Γεράσιμο Πετρόπουλο στην μεγάλη αίθουσα του Ναού. Το βράδυ παρακολούθησε μια διάλεξη της Maggie McNie στο Hellenic Centre με θέμα "The Greek Wine Revolution" και τον Σ. Κοσμετάτο στον "The Cappallian Connection".
6. Αργά το απόγευμα προήδρυνε συνεδρία της Επιτροπής της Κοινότητας Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στο Hackney. Στη συνέχεια, συνοδευόμενος από τον Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομο παρεσχέθηκε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμήν του το ζεύγος Σάββα Καραγιάννη.
7. Το μεσημέρι παρέστη στους αφορβήνους του Ehab Yaacoub και Sherry Bishop που έγιναν στην Κοπτική Εκκλησία του Kensington. Το βράδυ παρεσχέθηκε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμήν του η Κοινότητα του Προφήτη Ηλία στο Reading, στο οποίο τιμήθηκαν ο αποχωρών Πρόεδρος Ανθίμος Παπανδρέου και η σύζυγός του.
8. Το πρωί προέστη της Θείας Λειτουργίας συμπαραστούμενος από τον Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομο και τον Επίσκοπο Τροπαίου κ. Αθανάσιο στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Βαρνάβα στο Wood Green με την

εγκαίρια της Ημέρας της Κύπρου και στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα με τα μέλη της Κοινότητας. Νοηώς το απόγευμα ενλόγησε τους γάμους του Χάρι Ιακωβίδη και της Iota Nicholas στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας στο Bayswater, και στη συνέχεια παρέστη στη δέξηση που εδόθη στον Χίλτον του Λονδίνου.

9. Το πρωί τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Edith Reyntiens και η Ρόζα Κοβατζί. Το απόγευμα τον επισκέφθηκαν ο Γιάννης Μεντώνης και ο Brian Butler. Το βράδυ παρακολούθησε διαδοχικά διάλεξη που εδόθη από τον Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομο στον Ιερό Ναό του Αγίου Παντελεήμονος στο Harrow και στη συνέχεια παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε η Κοινότητα.

10. Το πρωί επισκέφθη το Πανεπιστήμιο South-Eastern. Το μεσημέρι παρεκάθησε σε απολαυσιμότητα γεύμα προς τιμήν του Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομου στο Ξενοδοχείο Νίκη στο Paddington. Το απόγευμα τον επισκέφθη η κα. Αικατερίνη Πετινίη. Το βράδυ παρέστη σε δέξηση που εδόθη στην κατοικία του Υπατου Αρμοστή της Κύπρου κ. Βάνια Μαρκίδη.

11. Το πρωί τον επισκέφθηκαν ο ιερέας και τα μέλη της Επιτροπής της Κοινότητας του Nottingham. Παρεκάθησε σε γεύμα με τον Χριστόφορο Κουτουρούση. Στη συνέχεια τον επισκέφθη ο αρχιτέκτονας Γεώργιος Χατζηκράνης. Κατόπιν προήδρυνε σε συνεδρία του Ταμείου Ασφαλείσεως Κλήρου της Αρχιεπισκοπής. Το βράδυ προήδρυνε σε συνεδρία του Trust της Αρχιεπισκοπής.

12. Το πρωί τον επισκέφθη ο Δημήτριος Παπαλεξανδράκης και το απόγευμα ο Γεώργιος Λαϊμός. Αργότερα τέλεσε τον Εσπερινό στο παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής και Τριτάριο υπέρ των ψυχών των θενώτων.

13. Το πρωί τέλεσε την Θεία Λειτουργία της εορτής της Πεντηκοστής και στη συνέχεια χοροστάτησε στον Εσπερινό της Γονιμολογίας στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας στο Bayswater. Το απόγευμα ενλόγησε τους αρραβώνες του Γεωργίου Βασιλείου και της Μαρίας Ανδρέου που έγιναν στο Ξενοδοχείο Imperial στο Russel Square.

14. Το πρωί τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Οικον. Χρήστος Καταρέλος που συνοδεύονταν από την Πρεσβυτέρα του Παναγιώτα και τον γιό του Δημήτρη, και οι κυρίες Θεοδώρα Πατεράκη και Αικατερίνη Βεζυγιάνη. Το απόγευμα τον επισκέφθηκαν ο Owen Jones (Πρόεδρος του Rose Hill College στο Aiken, South Carolina), ο Νικόλαος Σκηνίτης, και ο Νικόλαος Σκαλιώτης με την σύζυγό του. Αργότερα προήδρυνε σε συνεδρία της Γραμματείας του ΕΦΕΠΕ.

15. Παρεκάθησε σε γεύμα με την Καθηγήτρια Judith Herrin (Διευθύντρια του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών στο King's College) και τον Δρα Νικόλαο Παπαδάκη. Το απόγευμα τον επισκέφθη η Αναστασία Τάζα. Το βράδυ παρέστη στην τελετή απονομής βραβείων του "Ιδρυματος Κωνσταντίνου Π. Καρυάκης" στο Hellenic Centre, η οποία εδόθη σε συνδυασμό με την Έκθεση "Intersection". Στη συνέχεια παρακολούθησε την παράσταση "Αιμιόχορτος Βασιλείουσα" (Famagusta Regina) του Κυριάκου Χαράλαμπίδη, η οποία εδόθη από το "Θέατρο Eva" στο Bloomsbury Theatre.

16. Το πρωί τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Ευδοκία Λούζου, η Εκκλησιαστική Επιτροπή της Κοινότητας στο Maidstone, και οι Νίκος Ιακωβίδης και ο Γεώργιος Χατζηκράνης. Το βράδυ παρέστη σε διάλεξη του Julian Norwich στο Bridgewater House με θέμα "Άγια Αικατερίνη - Διαφύλαξη του Μνημείου του Κόσμου". Επιστρέφοντας στην Αρχιεπισκοπή παρέθεσε απολαυσιμότητα δείπνο προς τιμήν του Αποστολικού Δελεγάτου

και Κοσμήτορος του Διπλωματικού Σώματος Αρχιεπισκόπου Luigi Barbarito, ο οποίος αφηρητέι. Την Εξοχήτά του συνόδευε ο Σύμβουλος του Δελεγάτου, Σεβασμιώτατος κ. Thomas Yeh.

17. Το πρωί παρέστη σε Συνέδριο τον Συνπροέδρου του Συμβουλίου Χριστιανών και Ιουδαίων στο Lambeth Palace. Το μεσημέρι έλαβε μέρος στην τελετή για την έναρξη της νέας περιόδου του Κοινοβουλίου στον Αγγλικανικό Ναό St. Margaret, Westminster Abbey: παρεκάθησε δε κατόπιν σε γεύμα που παρέθεσε ο Προϊστάμενος του Ναού. Επιστρέφοντας στην Αρχιεπισκοπή τον επισκέφθη ο Ιερομόναχος Φιλόθεος Γρηγοριάτης.

18. Το πρωί επισκέφθηκε τον Σπύρο Καρνέση της ΕΛΚΑ. Επιστρέφοντας στην Αρχιεπισκοπή τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Χάρις Σοφοκλείδης και Ανδρέας Γαλασιούνης, και ο Διάκονος Ιωάννης Γαλιτσιόγλου. Παρεκάθησε σε δείπνο με τον Ανδρέα και την Λούλα Γαλασιούνη και ενλόγησε το σπίτι τους.

19. Το απόγευμα παρέστη στο Ελληνικό Μουσείο Απόγευμα που οργάνωσε το International Spinal Injuries και το Κέντρο Αποκαταστάσεως του Royal Buckinghamshire Hospital στο Aylesbury και που οργάνωσαν η Ελληνική Ορθόδοξη Φιλανθρωπική Εταιρεία και η Ελληνική Θεατρική Ομάδα. Επιστρέφοντας στο Λονδίνο παρέστη στην ετήσια χοροεσπερίδα της Εταιρείας Ελλήνων Επιστημόνων Μεγάλης Βρετανίας που έγινε στο Park Lane Hotel.

20. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου. Αργότερα παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε η Κοινότητα στο Park Lane Hotel.

21. Το πρωί ανεχώρησε για την Κύπρο.

22. Το πρωί επισκέφθηκε τον υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού κ. Γεώργιο Χατζηνικολάου. Το απόγευμα έκανε αγιασμό στο Georgeheion Hotel, στην Λευκωσία.

23. Γεμίτισε με τον Γιάννη Παπαδόπουλο, ιδιοκτήτη του Georgeheion Hotel. Κατόπιν πήγε στη Λεμεσό για να επισκεφθεί τις αδελφές του Κυριακή Ορθόδοξου και Ειρήνη Γιούκα και άλλους συγγενείς.

24. Το πρωί επισκέφθηκε το Υπουργείο Οικονομικών, τον Πρόεδρο της Κυπριακής Βουλής και τον Αρχιμανδρίτη κ. Νικήφορο, Ηγούμενο της Μονής Κίτρου. Παρεκάθησε σε γεύμα με τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο. Κατόπιν πήγε να επισκεφθεί τον αδελφό του Παναγιώτη Θεοφάνη. Αργότερα επισκέφθηκε τον Μητροπολίτη Κιτίου κ. Χρυσόστομο. Το απόγευμα επέστρεψε από την Κύπρο.

25. Το απόγευμα έκανε αγιασμό στο Κέντρο Ερευνας το οποίο ιδρύθηκε από τον Καθηγητή G. Giangrande στο Ελληνικό και Ελληνοκυπριακό Πολιτιστικό Κέντρο επ' ευκαιρία των εγκαίνιών του. Το απόγευμα παρέστη στην εκδήλωση "Η Ελληνική Μουσική τον 20ό αιώνα" που οργανώθηκε από την Ελληνική Θεατρική Ομάδα Λονδίνου, σε συνεργασία με το Βασιλικό Κολέγιο Μουσικής, στο Ελληνικό Κέντρο.

26. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγίων Αντωνίου και Ιωάννου Βαπτιστού στο Holloway. Το απόγευμα παρακολούθησε τη Σύνοδο του Συμβουλίου των Μεθοδιστών στο Westminster Central Hall.

27. Το πρωί τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στην εορτάζουσα Κοινότητα Αγίων Αποστόλων στο Cuffley, Hertfordshire. Το απόγευμα παρεκάθησε σε γεύμα με τον Επίσκοπο Τροπαίου Αθανάσιο, που δόθηκε προς τιμήν τους από την Κοινότητα.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

MAY

1. His Eminence the Archbishop was present in the evening at a recital of Byzantine music given at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

2. He blessed the marriage of Hans Staal and Erica Hasikos in the chapel of Thyateira House, afterwards attending the reception held at the Lanesborough, Hyde Park Corner.

3. He celebrated the Divine Liturgy in the church of St. George in Kingston-upon-Thames. In the afternoon, he baptised Raphaela Eleftheria Vassila, the infant daughter of Evagoras Evagora and Maria Michaelidou. Later, he participated in an act of worship at Westminster Abbey to mark Europe Week.

4. He entertained Dimitrios Statheros to lunch. Afterwards, he presided at a meeting of the 75th Anniversary of the Archdiocese Committee, and later received Savvas Hadjikyriakou, Georgios Stassis, and Christophoros Koutouroussis. In the evening, he was present at the ceremony in Westminster Abbey at which Pandurang Shastri Athavale was presented with the Templeton Prize for Progress in Religion by HRH the Duke of Edinburgh.

5. During the morning, he received Professor Vladimir Kachanov (who was accompanied by Mrs Ritsa Kyriakou of Gallery K, and Professor Christos Paraskeva (who was accompanied by Katerina Alexandrou). In the afternoon, he travelled to Oxford to be present at the first of this year's Idreos Lectures (which were delivered by the Revd. Dr. Arthur Peacocke in the chapel of Harris Manchester College on the subject "Welcoming the 'disguised friend' - Darwinism and divinity").

6. In the morning, he visited the Oxford University Press. In the afternoon, he was present at the second (and final) of this year's Idreos Lectures which was entitled "The Quest for Christian credibility". He returned to London in the evening.

7. During the day, he received Evangelos Iakovidis, Dr Stavros Plessas, Anthimos Papandreou on his retirement as Chairman of the Community of Reading, Andreas & Marina Kaouris, and Andreas Lemonaris.

8. In the morning, he attended the Pan-Orthodox Consultation on Christian Education at the Serbian Orthodox Church in London, chairing the third session. Later, he was present at a fundraising evening in the presence of Her Majesty ex-Queen Anne-Marie of the Hellenes in aid of the Hellenic Cultural Centre of Hendon and held there.

9. In the morning, assisted by Bishop Athanasios of Tropeaou, he consecrated the church of Ss. Cyril and Methodius in Mansfield (Nottinghamshire) and celebrated the Divine Liturgy there in continuation. Returning to London, he attended a Gala Performance of "Cyprus Here, S.O.S." given by the Free

Theatre of Cyprus at the Bounds Green Centre.

10. During the morning, he received Nikos Constantopoulos (Chairman of the Alliance of the Left and Progress) accompanied by Michalis Papayianakakis MEP, Ioannis Vrachatis, Michalis Galanopoulos and Nikolaos Garlidis, and then Archimandrite Ephrem of Chorlton-cum-Hardy. At midday, he attended a Vin d'Honneur at the Residence of the Ambassador of the State of Israel held to celebrate his country's 49th Anniversary. During the afternoon, he received Protopresbyter Kyrillos Leret-Aldir, and Nikolaos Skinitis. In the evening, he was entertained to supper by Nikolas S. Laemos.

11. During the morning, he received Professor Vassilios Anagnostopoulos, and Mrs Polymnia Fimetaki. During the afternoon, he received Protopresbyter Polyvios Petrou together with his Presbytera, Kyriaki, and Maria Eleftheriadou: Bishop Aristarchos of Zenopolis: Olga Potamitou together with Andreas Mavrommatis, Dora Tsiroidou, Angeliki Mavridou and Panayiotis Loizou; and Archimandrite Spyridon Neaskitiotis accompanied by Agisilaos and Eleni Menikou. In the evening, he attended the lecture delivered by Nikos Constantopoulos at the London School of Economics' New Theatre.

12. In the morning, he received Father Konstantinos Garivaldinos. He entertained Professor Vassilios Anagnostopoulos to lunch. In the afternoon, he received Bishop Aristarchos of Zenopolis. In the evening, he attended the lecture delivered by Alekos Markidis (Attorney-General of the Republic of Cyprus) at the Hellenic Centre and entitled "Cyprus and International Law". Afterwards, he was entertained to supper by the Hellenic Ambassador and Mrs Zaphiropoulos.

13. During the morning, he received Protopresbyter Kyprianos Konstantinidis and his Presbytera, Fotini; and Archimandrite Nikolaos Serghakis. At midday, he held a luncheon for Metropolitan Chrysostomos of Ephesus & Chrysostomos of Myra, Bishops Aristarchos of Zenopolis & Athanasios of Tropeaou, Professor & Mrs Vassilios Stavridis, and Archimandrite Nikolaos Serghakis. In the afternoon, he left for Oxford to participate in the Preliminary Conversations held between theologians of the Ecumenical Patriarchate and the World Baptist Alliance which took place at Regent's Park College.

14. During the day, he participated in the Conversations with the Baptist World Alliance. Returning to London in the evening, he attended the St Helen's Ladies' Association "Greek Charity Evening" at the Regent's Park Marriott Hotel in Swiss Cottage.

15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Athanasius and Clement in Cambridge. Later, he blessed the marriage of Andreas Papson and Stella Paschali in the same church. He returned to Oxford in the evening.

19. He returned from Oxford at midday together with the other members of the Ecumenical Patriarchate's delegation to the Preliminary Conversations with the World Baptist Alliance, whom he entertained to lunch. In the afternoon, he received Mesdames Virginia Tsouderou and Kalliope Samona. In the evening, he had supper with Diamantis and Despoina Kinitis.

20. During the morning, he received Mrs Athina Georgiou, and Archimandrite Isaia Simonopetritis. He entertained Professor & Mrs Vassilios Stavridis and Anthimos Papandreou to lunch. In the afternoon, he received Georgios Christofidis (accompanied by Andreas Damianou), and they were later joined by members of the GALE Committee. Later, he received Stelios Sakellariou. In the evening, he presided at a meeting of representatives from the Communities of the Greater London area at which the celebrations of the 75th anniversary of the founding of the Archdiocese were discussed.

22. During the morning, he received Fathers Michael Harper & Alexander Haig, and Mrs Klaeri Angelidou. He entertained Bishop Athanasios of Tropaeou, Professor and Mrs Vassilios Stavridis, and Miss Celia Habibi to lunch. In the afternoon, he attended the Hellenic Community Benevolent Fund's Teaparty at Claridges. Later, he was present at the Anglo-Hellenic League's Runciman Awards' Ceremony at Burlington House. Afterwards, he attended a festive celebration entitled 'Famagusta through the centuries', which was addressed by Mrs Klaeri Angelidou and held at the Hellenic Centre. He was later entertained to supper there.

23. He entertained Miss Anastasia Dimiza to lunch. In the afternoon, he received Father Iosif Paliouras. In the evening, he was entertained to supper at the home of Andreas Nikolaou.

24. In the evening, he was present at the reunion of Famagusta Gymnasium and other similar Schools at the Connaught Rooms.

25. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the afternoon, he blessed the marriage of Eleftherios A. Kyriakou and Georgia K. Kramboutsas at the Cathedral Church of the Dormition of the Mother of God in Wood Green, attending the reception afterwards.

26. In the morning, he was present at a service held at Canterbury Cathedral in the presence of the Prince of Wales to commemorate the 1400th anniversary of the mission of St Augustine of Canterbury to England in 597 AD and the founding of the Cathedral itself.

27. In the morning, he received Andreas Damianou. In the afternoon, he returned to Canterbury Cathedral to attend Solemn Monastic Vespers for the feast of St Augustine.

28. He received Lefferis Chrysohoos in the morning. In the afternoon, he left for Constantinople, flying from Heathrow Airport.

29. In the morning, he and Bishop Athanasios of Tropaeou (who had accompanied him from London) were received by His All-Holiness the Ecumenical Patriarch, who later entertained them to both lunch and supper.

30. In the morning, he visited the historic Monastery of the Saviour in the Fields (Chora Monastery) which is famed for its Byzantine mosaics and murals. In the evening, and accompanied by Metropolitan Ioakim of Chalcedon and Bishop Athanasios, he was entertained to supper by Beyti Guler.

31. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy in the Patriarchal Church of St George in the presence of His All-Holiness. In continuation, he served a memorial service for deceased members of the Goulandris' family. Together with His All-Holiness and his entourage, he had lunch on the Goulandris' family's yacht.

JUNE

1. He returned from Constantinople in the morning. In the early afternoon, he baptised the infant child of Savvas K. Nikola at the Cathedral of the Mother of God in Wood Green. Later, he attended the Ayios Amvrosios Association (UK)'s annual cultural celebration in Wood Green.

2. In the morning, he received Mesdames Elli Pitschali and Maria Aryirou. In the afternoon, he received Metropolitan Chrysostomos of Paphos accompanied by Pantelis Dimosthenous.

3. During the morning, he received Christos Kombos accompanied by Andreas Damianou, and Deacon Kenneth Craddock and Miss Natalya Spiridonova. In the afternoon, he was again visited by Metropolitan Chrysostomos of Paphos and Pantelis Dimosthenous. Later, he received Anastasios Leonidou, and Andreas Nikolaou. In the early evening, he presided at a meeting of St Nicholas' Trust. He was entertained to supper by Dimos & Christina Koutsoudis.

4. He received Miss Olga Pappa in the morning and Georgios Takkos in the afternoon. He had supper with Athanasios Ekonomou, Defence Attache at the Hellenic Embassy.

5. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St Nectarius in Battersea, it being the feast of the Ascension. Afterwards, he was present at a lunch offered to pensioners by Gerasimos Petropoulos in the church hall. In the evening, he attended a joint lecture given at the Hellenic Centre by Mrs Maggie McNie on 'The Greek Wine Revolution' and by Mr S. Kosmetatos on 'The Cephalonian Connection'.

6. In the late afternoon, he presided at a meeting of the Committee of the church of St John the Theologian in Hackney. Afterwards, accompanied by Metropolitan Chrysostomos of Paphos, he was entertained to dinner by Mr and Mrs Savvas Karayiannis.

7. At midday, he was present at the Betrothal Ceremony of Ehab Yaacoub and Sherry Bishoy held at the Coptic Church in Kensington. In the evening, he attended the Dinner given by the Community of St Elias in Reading at which the retiring Chairman, Anthimos Papandreou, and his wife were honoured.

8. In the morning, he presided at the Divine Liturgy, which he concelebrated with Metropolitan Chrysostomos of Paphos and Bishop Athanasios of Tropaeou, at the church of St Barnabas in Wood Green, and held to mark Cyprus Day. He was entertained to lunch by the Community afterwards. In the mid-afternoon, he blessed the wedding of Charis Iakovidis & Iota Nicholas at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Afterwards, he attended the

reception, which was held at the London Hilton.

9. During the morning, he received Miss Edith Reyntiens and Mrs Rosa Kovvatzi. During the afternoon, he received Yiannis Mentonis and Brian Butler. In the evening, he attended a lecture delivered by Metropolitan Chrysostomos of Paphos at the church of St Panteleimon in Harrow, being entertained to supper by the parish afterwards.

10. In the morning, he visited South-Eastern University. At midday, he attended a farewell luncheon given for Metropolitan Chrysostomos of Paphos at the Niki Hotel in Paddington. In the afternoon, he received Mrs Aekaterini Petouni. In the evening, he attended a reception given at the Residence of the Cyprus High Commissioner and Mrs Markides.

11. In the morning, he received the priest and members of the committee of the parish in Nottingham. He entertained Christophoros Koutourousis to lunch. Afterwards, he received Georgios Hadjifanis. He then presided at a meeting of the Archdiocesan Clergy's Pension Fund. In the evening, he presided at a meeting of the Trust of the Archdiocese.

13. He received Dimitrios Papalexandrakos in the morning and Georgios A. Laemos in the afternoon. Later, he celebrated Vespers in the chapel of the Archdiocese, followed by the appointed Trisagion for the departed.

15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy of the feast of Pentecost and presided at Kneeling Vespers held in continuation at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the afternoon, he blessed the engagement of Georgios Vassiliou and Maria Andreou, which was held at the Imperial Hotel in Russell Square.

16. During the morning, he received Father Christos Kaparelos, who was accompanied by his presbyter Panayiota and their son Dimitris, and Mesdames Theodora Pateraki & Aekaterini Vezryghanni. During the afternoon, he received Owen Jones (President of Rose Hill College in Aiken, South Carolina), Nikolaos Kinitis, and Mr & Mrs Nikolaos Skaliotis. Later, he presided at a meeting of the Secretariat of EFPE.

17. He entertained Professor Judith Herrin (Director of the Centre for Hellenic Studies at King's College, University of London) & Dr Nikolaos Papadakis to lunch. In the afternoon, he received Miss Anastasia Tacha. In the evening, he was present at the Constantinos S. Capsakis Foundation's Award Ceremony at the Hellenic Centre held in conjunction with an exhibition entitled 'Intersection'. In continuation, he attended a performance of "Amochostos Vasilevousa" (Famagusta Regina) by Kyriakis Charalambidis, performed by the 'Theatro Ena' at the Bloomsbury Theatre.

18. During the morning, he received Miss Evdokia Loizou, the Committee of the Community in Maidstone, and Nikos Iakovidis & Georgios Hadjifanis. In the evening, he was present at John Julian Norwich's lecture at Bridgewater House entitled "St. Catherine's: Saving the World's Monuments". Returning to Thyateira House, he held a dinner party to bid farewell to the Apostolic Nuncio and Dean of the Diplomatic Corps, Archbishop Luigi Barbarito, on his retirement. His Excellency was accompanied by the Nunciature's Councillor, Mgr. Thomas Yeh.

19. In the morning, he attended a meeting of the Joint Presidents of the Council of Christians and Jews at Lambeth Palace. At noon, he participated in the service held to mark the opening of the new Parliament at St Margaret's, Westminster Abbey: and was entertained to lunch afterwards by the rector. Returning to Thyateira House, he received Hieromonk Philotheos Grigoriatis. In the evening, he presided at a meeting held to organise the 75th anniversary celebrations of the establishment of the Archdiocese.

20. In the morning, he visited Spyros Karnesis of ELKA. Returning to Thyateira House, he received Haris Sophokleides & Andreas Yiassoumis, and Deacon Ioannis Yapiციoglou. He had lunch with Andreas and Loula Yiassoumis, and blessed their house.

21. In the afternoon, he was present at the Greek Musical Afternoon organised by the International Spinal Injuries and Rehabilitation Centre of the Royal Buckinghamshire Hospital in Aylesbury and presented by the Hellenic Captains' Club, the Greek Orthodox Charity Organisation and the London Greek Theatre Group. Returning to London, he was present at the Hellenic Society of Professional People and Scientists in Great Britain's annual Dinner-Dance, held at the Park Lane Hotel.

22. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of All Saints in Camden Town on the occasion of its patronal festival. Later, he was entertained to lunch by the Community at the Imperial Hotel.

24. He left for Cyprus in the morning.

25. In the morning, he visited the Minister of Education and Culture, Georgios Hadjimikolaou. In the evening, he blessed the Georgeion Hotel in Nicosia.

26. He had lunch with Yiangkok Papadopoulos, owner of the aforementioned hotel. Afterwards, he went to Limassol to visit his sisters Kyriaki Orthodoxou and Irini Yiorika and other relatives.

27. In the morning, he visited the Minister of Finance, the President of the Cyprus Parliament, and Archimandrite Nikiphoros, Abbot of the Monastery of Kykkos. He had lunch with Archbishop Chrysostomos of Cyprus. Afterwards, he went to visit his brother, Panayiotis Theocharous. Later, he visited Metropolitan Chrysostomos of Kitium at his residence. He returned from Cyprus in the evening.

28. In the afternoon, he blessed the Research Centre established by Professor G. Giangrande at the Greek and Greek Cypriot Cultural Centre on the occasion of its inauguration. In the evening, he was present at 'A Celebration of Twentieth Century Greek Music' organised by the London Greek Theatre Group in association with the Royal College of Music at the Hellenic Centre.

29. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Sts. Anthony & John the Baptist in Holloway. In the afternoon, he attended a session of the Methodist Conference at Westminster Central Hall at which Senior Church Leaders were presented to its President.

30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of the Holy Apostles in Cuffley, Hertfordshire on the occasion of its patronal feast. In the evening, he was entertained to supper by Bishop Athanasios of Tropaeou.